

Nr. 2 - 2022

Bygg og anlegg

Eiendom

Entreprenørbransjen i Nord-Norge

Tjener penger igjen.

Side 6

Dyre boligpriser i Tromsø

Gro Skaar Knutsen i Peab Bjørn Bygg AS peker på to vesentlige faktorer som må innfris.

Side 47

"Bodø ny by", luftslott eller realisme?

Når konsulentene ser inn i Bodø si glasskule etter utvikling og vekst de nærmeste 100 år, mangler det ikke på visjoner, sexy slagord og hotte fremtidstriggere.

Side 22, 23, 24 og 25

Vekstmerter på Mo

I Mo i Rana står mulighetene i kø når selskapet Freyr skal etablere sin nye batterifabrikk. Ordfører Geir Waage mener Mo-samfunnet er godt rigget til å vokse raskt.

Side 30-31

Vedlikeholds- etterslep på 3.200 milliarder

Dersom vi lar denne veksten fortsette vil vi sende en kostnadsbombe videre til neste generasjon. Det er nødvendig med et krafttak, mener Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF), som har laget rapporten «State of the Nation». Etterslepet for landets infrastruktur og offentlige bygg fortsetter å vokse.

- Vi har spurt kommunedirektør Tommy Stensvik i Vågan kommune: Enklere med nytt enn vedlikehold?

Les mer på side 28 og 29

Befolkningsstrategi i Finnmark: Sikkerhetspolitikk er blitt akutt mye viktigere

Nordnorsk Rapport har snakket med de nord-norske stortingsrepresentantene Bård Ludvig Thorheim (H) og Karianne B. Bråthen (AP). Vi spør: - Hva kan gjøres for å sørge for en bosetting som er tilstrekkelig til å ivareta norske interesser i nord og spesielt i kommunene som er nærmest den russiske grensen?

Side 44-45

Betong fra Tromsø, Alta, Hammerfest, Kirkenes, Tana og Vadsø

- FERDIGBETONG I REGION NORD
- til alle typer byggeprosjekter fra blandeverk i Hammerfest, Kirkenes, Vadsø, Tana, Alta og Tromsø. På store prosjekter rigges mobile fabrikker.
- BETONGTRANSPORT OG -PUMPING
- med våre biler og erfarne sjåfører.
- Til prosjekter leveres også
ELEMENTER for sikring av tunneler, samt
AVLØPSSYSTEMER i betong

Ølen Betong

www olenbetong.no | mail@olenbetong.no

Alta: 47 80 50 00
Hammerfest: 78 41 97 00
Kirkenes/Vadsø/Tana: 93 43 09 00
Tromsø: 77 68 18 62
Hovedkontor: 53 77 52 00

Kontakt nærmeste avdeling for informasjon.

Politiske selvmål – og valgkampen er i gang

■ Da Nordnorsk Rapport etter valget i fjor høst hilste den nye regjeringen velkommen, mante vi Nord-Norge til å ha «skyhøye krav og lave forventninger». Et halvt år etterpå kan vi ikke gjøre annet enn å ta selvkritikk, beklage vår ubegrunnede optimisme, og korrigere oss selv til «skyhøye krav og null forventninger».

■ Ikke kan vi huske å ha sett en norsk regjering så raskt svi av så mye av sin politiske kapital som det regjeringen Støre nå gjør i nord. Utstyrt med kommunikasjonsevner som får tankene til å henfalle til enorme elefanter og veldig små glassmagasin, snubler statsråder fra katastrofe til katastrofe med en tilsynelat-

ende fullkommen mangel på politisk teft. Er det virkelig dette som er Støres visjoner for Nord-Norge?

■ Det er som om man 15 minutter ut i filmen oppdager at noen har snudd manuset på hodet. Mente ikke regjeringen egentlig å vente med å bygge ut kraftkabler, slik at Nord-Norge kunne beholde sitt helt nødvendige fortrinn i utviklingen av ny og gammel industri? Det er noe grotesk ironisk i det faktum at når en norsk regjering for en gangs skyld skal sette fart i noe i Nord-Norge, så er det å eksportere våre fortrinn og i samme slengen importere høyere priser til forbrukere og næringsliv.

■ Og var ikke hensikten for Støre å heller sette opp farten med å prioritere Tromsø sin byvekstavtale foran andre norske byer? I stedet skal regjeringen vurdere ambisjonsnivået i samferdselssektoren. Slike vurderinger betyr sjelden noe annet enn lavere ambisjoner. Greit nok, men da foreslår vi at ambisjonene justeres ned andre steder i Norge. Start gjerne med å se kritisk på prestisjeprosjektet fergefri E39 på Vestlandet. Hvis det er mindre penger i samferdselskassen, er det ganske selvsagt at det må prioriteres hardere.

■ Så kan man spørre seg hva som egentlig foregår internt i Arbeiderpartiet? Hva skal

man med politiske fiender når man har slike venner? Vi ser ikke bort fra at Tromsø-ordfører Gunnar Wilhelmsen stiller seg det spørsmålet, etter at han ble satt i forelegenhet av samferdselsministeren fra sitt eget parti. Uansett hva man ellers måtte mene om ordføreren, er det ingen tvil om at han i kampen for byvekstavtale har utført solid politisk håndverk på vegne av de som har valgt ham – folk i Tromsø.

■ Hva den siste tids utvikling i kraftsaken og byvekstpakken vil ha å si for Arbeiderpartiet og Senterpartiet i den nordligste delen av Nord-Norge er selvsagt tidlig å være skråsikker på, men likevel – det

skal ikke mye politisk fantasi til for å se for seg en velgeroppslutning som står i fare for å forfalle fortere enn en dårlig vedlikeholdt nordnorsk riksvei. De siste dagers politiske selvmål kommer på toppen av ferske meningsmålinger som viser at de to regjeringspartiene hadde skuslet vekk hele forspranget de hadde ved valget.

■ Det er ikke det minste rart at Høyre sitter helt rolig i båten, og lar de to regjeringspartiene konkurrere om å drive med mest selvskading. Man må alltid bygge egen suksess på egne ferdigheter, men motstandernes tabber er heller ikke å forakte, og Høyre har nok for lengst festet blikket på kommunevalget i 2023. ▶▶

Innhold

Nr. 2 - 2022

Tar tiden og musikken tilbake	3	«Ikke i nærheten av lønnsom»: Ikke alle har	
Elbilen vinner terreng	4	like stor tro på visjonene i Bodø	23
Avventende bedrifter i nord		Bodø trenger arealer for å kunne vokse	24
Foreslår kutt i elbilfordeler	5	Planlegger investeringer for 1 036 milliarder	
Bygg og anlegg		Nordland blir vekstregion nummer 1	25
Entreprenørbransjen i Nord Norge:		Hvordan vil økte priser slå ut i 2022?	26
Tjener penger igjen	6	Byggeprosjekter i Nord-Norge	27
El-installatører: Økt lønnsomhet		Vedlikeholdsetterlep på 3.200 milliarder	28
Malerbedriftene: Sliter med lønnsomheten	7	Enklere med nytt enn vedlikehold?	29
Roald Madsen AS: Tromsø Havn skylder over 90 millioner kroner	8	Mo i Rana tar spranget inn i fremtiden	30
Bygg- og anleggsbransjen tok ut over en halv milliard i utbytte	9	Prosjekter	
Omsetningen bikket to milliarder	10	STIM-bygget til 400 millioner kroner: - Vil løse global helseutfordring	32
LNS solgte tapssluk til dansker	11	- Spektakulært og lærerikt prosjekt	34
SAMFERDSEL: VEGPAKKE HARSTAD		Snart i mål med prestisjeprosjektet	36
Harstad får ny moderne innfartsvei	12	Senjahopen rustes for fremtiden	38
Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse, Tromsdalen		Forskudd kortet ventetid	39
En av Nord-Norges største messer nærmer seg "avspark"	14	Attraktiv fiskerihavn	40
Messens beste stand og beste nordnorske prosjekter	18	Vervet - en ny og levende bydel	41
Utstillere på messen	21	Bygger videre på historien	42
Eiendom		Generelt	
Forblåst by eller urban kraftkule i nord?	22	Skyhøye dieselpriiser gir røde tall	43
		Sikkerhetspolitikk i nord: Forvent spill på misnøye	44
		Fokuserer på førstehjelp	45
		Stor interesse for bærekraftige bygg	46
		Tromsø trenger mer plass	47

NORD-NORGES
NÆRINGSLEVLIVSAVIS

NORDNORSK RAPPORT

ISSN 2535-793X

UTGIVER REDAKSJON

Utgiver
Nordnorsk Rapport AS

Ansvarlig redaktør
Dag Danielsen

Tlf. 48 42 94 72
dag@nnrapport.no

Journalister
Jonas Ellingsen
Edd Meby
Alf Fagerheim
Knut Ørjasæter
Bjørn Arne Johansen

ANNONSER GRAFISK PRODUKSJON

Markedskonsulent
Mette Bårdsen
Tlf.: 96 70 21 09
mette@nnrapport.no

Layout / produksjon
AADX Reklame
Tlf. 911 69 930
post@aadx.no

Trykk
Polaris Trykk, Harstad

ABONNEMENT ADRESSE

Abonnement
Tlf. 41 49 54 48
abo@nnrapport.no

Årsabonnement
kr 1200,- pr. år

Postadresse
Mikael Olsensveg 52,
9022 Krokeldalen

Forretningsadresse
Styrmannsveien 13,
9014 Tromsø

Hjemmeside
www.nnrapport.no

Vi siterer

"Den som ikke husker fortida, er dømt til å gjenta den."
- George Santayana, spansk filosof, professor og forfatter (1863-1952)

"Det er rart å tenke på at verdensordenen i stor grad er styrt av en dement amerikaner, en lystløgner av en brite og en gal russer."

- Johnny Vonbråten-Seif, autopilot

"Journalister skal ikke bøye seg så dypt at buksene sprekker, bare fordi de møter medlemmer av kongehuset."

- Per Edgar Kokkvold, presseman

Presten

Presten var på skolebesøk og spurte Sigfred i tredje klasse:
- Nå, gutten min, hvem var det som rev ned Jerikos murer?
Sigfred ble rød og begynte og gråte: - Det var ikke meg!
Helt sant!

Presten så forundret på læreren som sa: - Sigfred er en skikkelig gutt. Når han sier at han ikke har gjort det, så tror jeg han og går god for han.

Presten ristet på hodet og gikk til rektor med saken.
- Hør her, sa rektor. - Jeg kjenner ikke Sigfred, men læreren er vår beste, og hennes vurderinger stoler jeg hundre prosent på! Sier hun at Sigfred ikke har gjort det, må det være noen andre.

Presten var himmelfallen og gikk hjem og skrev et bekymringsbrev til ordføreren. To uker etter fikk han svar. Der skrev ordføreren: "Saken ble drøftet på siste møte i formannskapet. Hele formannskapet går god for skolens ledelse og lærere, og ser på dem som pålitelige. Siden ingen annen gjerningsmann er funnet har vi gjort følgende vedtak: Formannskapet har, med 15 mot 2 stemmer, besluttet å bevilge penger til å bygge murene opp igjen."

Tar tiden og musikken tilbake

MULTITALENT: Roar Dons er mest kjent som eier av eiendomsselskapet Pellerin, men har i løpet av de siste årene viet mer og mer plass til musikken og artistkarrieren. Pressefoto: Marius Fiskum / www.roardons.no

Tromsøs eiendoms-konge Roar Dons bruker mer tid på musikk enn på forretninger.

Av - Jonas Ellingsen

Dons debuterte på scenen som vokalist allerede som 12-åring. I ungdomsårene var han med i en rekke band og ble kåret til Bymester som vokalist for rockeband i Tromsø i 1967 – med Pussycats som dommere!

På 80-tallet sto Roar Dons på scenen med Steinar Albrigtsen og var kompis med Jørn Hoel. Men så ble han innhentet av jobb og forpliktelser.

– «Du var på gang på 80-tallet, men så forsvant du bare», skal Hoel sagt til Dons.

Suksess med eiendom

Tidligere fysioterapeut, byutvik-

ler og musiker Roar Dons har gjennom selskapet Pellerin bygget opp en eiendomsportefølje på over 70.000 kvadratmeter næringslokaler i Tromsø sentrum. I tillegg har konsernet flere tomter med betydelig utviklingspotensial. Pellerin eier også, sammen med Aspelin Ramm, hotellet The Edge som i dag leies ut til Petter Stordalen. Som den største eiendomsforvalteren i Tromsø ble han vurdert til milliardær av Kapital i 2020, mens han året etter ble satt ned med 100 millioner og falt ut av listen over Norges 400 rikeste.

- Musikken betyr alt

I de travle årene ble det lite til musikken, men det er aldri for sent å ta tiden tilbake.

I et intervju med Kapital forteller Dons at han nå bruker minst fire timer hver dag på musikk, der han lytter, spiller, komponerer og skriver tekster.

– Musikken betyr alt. Jeg har blitt en bedre eier og forretningsmann etter at jeg fordypet meg i musikken igjen, sier han.

Vendepunkt

60-årsdagen i 2014 ble et vendepunkt for Roar Dons. Gaven fra hans kone var at han skulle holde konsert på Bastard Bar i Tromsø. Dons skulle finne musikere og lage en settliste, kona skulle markedsføre konserten og sikre fullt hus. To måneder senere var det klart for konsert.

– Jeg var så nervøs, men det var skitgøy. Nye tre måneder senere fikk han LP-platen «Roar Dons – live fra Bastard».

– Da var jeg solgt og tenkte «dette skal jeg gjøre». Etterpå har jeg ikke sett meg tilbake, sa han til Finansavisen i 2018.

Supertrommis

Et hyggelig treff under en konsert i Tromsø i 2014 og flere

møter siden førte til et vennskap mellom Roar og den verdenskjente trommisen og perkusjonisten Steve Gadd.

Våren 2019 stilte Steve opp i Studio G i Brooklyn og spilte inn trommesporene på to av Roars helt nye sanger «Kanskje det skjer» og «Sånn e det alltid med oss». Begge sangene er gitt ut som singler og er i tillegg å finne på Roars 3. solo-album «Videre» i som ble utgitt i september 2021. To måneder senere kom julealbumet «Endelig jul igjen», der sønnen Mathias Dons bidro med fire nyskrevne julesanger på norsk. Her synger også datteren Karoline duett sammen med sin far på den vakre låta «Ser mot nord» med tekst fra Ragnar Olsen.

Tar tilbake tiden

Nylig kunngjorde Roar Dons at han avslutter sitt verv i Nordlysfestivalen, der han har vært styreleder i nesten 25 år.

- Tiden er inne for å slippe til nye krefter, sier han til Nordlys.

Den operative ledelsen med daglig drift av Pellerin AS har han overlatt til selskapets konsernsjef og hans dyktige medarbeidere.

- Systemene og organisasjonsstrukturen som er bygget opp, og ikke minst mine styrekolleger, gjør at jeg nettopp kan bruke mye mer tid på musikken, sier Dons til Kapital. Og legger til:

- Tid er den eneste virkelige kapitalen et menneske har og som ingen av oss har råd til å miste. Det er et samisk uttrykk som sier at «Tiden går ikke, den kommer». Det liker jeg godt.

Kilder: Roardons.no, div medier.

Vi utfører alle typer oppdrag innen avfallshåndtering i nærrområdet, inkludert industritjenester, og har et bredt spekter kjøretøy og oppsamlingsenheter for ethvert behov.

Vi har avfallscontainere fra 660L - 44m³. Avfallet som samles inn sorteres før det transporteres videre til miljøriktig sluttbehandling.

Sjøgren
GJENVINNING AS

- Containerutleie
- Avfallsbehandling
- Tømming av septikk
- Tankrengjøring
- Sugebiltenester
- ADR Transport

Tlf.: 95 30 35 35 • logistikk@sjogren.no
Svartfjellvegen 3 • 9602 HAMMERFEST

MASKINENTREPRENØR - WWW.ALFISAKSEN.NO
ALF ISAKSEN AS
GRAVING - SPRENGING - FUNDAMENTERING

Tlf. 907 60 081 / 82
www.alfisaksen.no

HERBJØRN
NILSSEN
TROMSØ

Tlf. 77 67 68 20
www.herbjorn-nilssen.no

HamcoGarasjen™
Tlf. 77 87 01 23 / www.hamcobygg.no

Elbilen vinner terreng

STERK VEKST: Høye pumpepriser kombinert med billig strøm i nord har gått i elbilens favor. Og selv om fordelene reduseres litt etter litt, er det mange økonomiske argumenter for å kjøre elektrisk. Foto: Norsk Elbilforening

Selv med redusert skattefordel er elbilen attraktiv som firmabil.

Av - Jonas Ellingsen

- Utviklingen går bare en vei, også i Nord-Norge. Det er ikke uten grunn. Elbiler er langt billigere i drift, har mindre feil og gir en enklere hverdag. Med større

rekkevidde og bedre utvalg, blir de stadig mer aktuelle for næringslivet i landsdelen, mener Ove André Nilsen, styreleder i Troms Elbilforening.

Så langt i år har elbiler utgjort 80 prosent av nybilsalget, og i følge Norsk Elbilforening er det nå 500.000 elbiler på norske veier. En rekke økonomiske fordeler har bidratt til den sterke økningen: Lave driftsutgifter, moms- og avgiftsfritak, samt fordeler med lavere satser for

ferger, parkering og makspris på 50 % i bommene. Summen av fordeler trekker i elbilens favor. At rekkevidden øker i takt med stadig forbedret teknologi har fått flere til å hoppe ned fra gjerdet og kjøpe elbil.

Moms på vei

Samtidig trappes fordelene gradvis ned. Politikerne har lenge ønsket å innføre moms på de dyreste elbilene, og regjeringen har lovet og varslet moms på den

delen av beløpet for en elbil som overstiger 600.000 fra 2023.

- Det er fortsatt usikkert hva satsen blir, men det er liten grunn til å tro at det går fra avgiftsfritak til 25 % på ett år. Det er uansett viktig at avgiften innføres etter en forutsigbar plan, som ikke skremmer kjøperne, spesielt nå som vi har usikre tider og mange er bekymret for egen økonomi, sier Nilsen til Nordnorsk Rapport.

Redusert skattefordel

Fra nyttår ble elbil som firmabil mindre lønnsomt ved at beskatningsgrunnlaget ble økt for tredje gang. Det har vært en trinnsvis økning fra 50 %, så 60 % og nå 80 % gjeldende fra 1. januar 2022.

Tiden er dermed over da eiere av nye elbiler slapp langt billigere unna skatten for firmabil.

Fra nyttår gjelder tre nivåer for firmabilbeskatning:

- Biler som kjører under 40.000 km og er yngre enn 3 år, der grunnlaget er 100 prosent av nybilprisen.
- Biler som enten kjører over 40.000 km, eller er over tre år, der grunnlaget er 75 prosent av nybilprisen.
- Elbiler, der grunnlaget er 80 prosent av nybilprisen, opp fra 60 prosent i 2021.

Fortsatt fordel

I følge en en beregning utført av

Fiskerinæring • Tunneller • Gruver

SKAP TIL KREVENDE MILJØER

- Syrefast skap
- Nyutviklet Merdeskap
- Rask levering fra lager i Norge
- Et rikholdig utvalg av tilbehør

Vil du vite mer? Les mer om våre syrefaste skap: www.stansefabrikken.no eller last ned vår katalog nå!

[Se katalog her](#)

Stansefabrikken Products AS • Tel: 458 65 940
E-post: products@stansefabrikken.no • www.stansefabrikken.no

Avventende bedrifter i nord

Mens privatmarkedet i nord omfavner elbilen, venter bedriftene i landsdelen med å bytte ut sine diesel-drevne arbeidsbiler.

Av - Jonas Ellingsen

Ove André Nilsen tror lange avstander og færre ladepunkter i distriktene er en delvis forklaring. Merknader ved montering av hjemmeladere hos ansatte er et annet moment.

- Det må også sies at utvalget og priser på kassebiler og varebiler, som næringslivet bruker mye av, ennå ikke er optimalt

- Eksempelvis har kassebilen Peugeot Expert en minstepris som fossil to-seter på 369.000. Som elbil blir den nesten 100.000 kroner dyrere og koster 459.900. Tilsvarende koster varebilen Peugeot Partner 240.000 kroner som fossilbil og 300.000 som elbil. Volumfordelene ved produksjon har ennå ikke nådd disse kjøretøyene. Det har også vært noe begrenset utvalg i segmentet, men nå skjer det mange spennende ting i dette markedet

EL-FRELST: Ove André Nilsen, som er styreleder i Troms Elbilforening, kjøpte sin første elbil for åtte år siden. Han har aldri sett seg tilbake. Foto: Norsk Elbilforening

også, sier styrelederen i Troms Elbilforening.

Han mener mange bedrifters valg henger fast i konservative tanke-mønstre, der rekkevidde fortsatt ansees å være en begrensning. Og at man ikke ser fordelene.

- Mange bilister i distriktene har lang vei til nærmeste stasjon, og må av og til kjøre ens ærend for å fylle drivstoff. Det er en helt annen verden å gå ut og starte en bil som er fulladet til enhver tid. Det er en klar fordel i et distrikt, avslutter Nilsen.

Elbilenes andel av nybilsalget i Nord-Norge			
	Totalt	Næring	Privat
Nordland	71,9 %	41,6 %	90,4 %
Troms	67,5 %	44,0 %	88,3 %
Finnmark	80,0 %	58,8 %	95,7 %

VENTER: Næringslivet i Nord-Norge står ikke først i køen for å bytte fossilt med elektrisk. Tabellen viser elbilenes andel av salget i januar.

▶ Lange avstander og færre ladepunkter i distriktene er en delvis forklaring på at mange bedrifter venter med å bytte ut sine dieselmotorer.

Smartepenger.no vil økningen på 20 prosent i beregningsgrunnlaget for nye elbiler gi økt skatt på 13.166 kroner for en ny bil til 400.000 kroner. For en bil til 600.000 kroner øker skatten med 21.262 kroner.

Total skatt for bilene blir henholdsvis 41.664 og 55.969 kroner, for ansatte med en marginalskatt på 43,4 prosent. Tross redusert skattefordel er det fortsatt penger å spare på ny elbil kontra ny fossilbil. Fossilbiler i samme prisklasse vil gi total skatt på henholdsvis 48.842 og 66.202 kroner.

Billig i bruk

Ove André Nilsen representerer Norsk Elbilforening i Troms, og mener en potensiell kjøper må vurdere kjøpesum og skattefordel opp mot hva bilen koster i daglig bruk.

Selv kjører han 35.000 kilometer i året, eier for tiden sin tredje elbil og ser seg ikke tilbake etter å ha kjørt elektrisk i åtte år. Kombinasjonen av billig

strøm i nord og tidvis skyhøye pumpepriser gjør at regnestykket blir ekstra gunstig akkurat nå.

- Jo mer du kjører, dess mer sparer du, sier Nilsen, og forteller at en måneds kjøring med fossilbil ville ha kostet ham 5.500 kroner pr måned i drivstoff og bompenger. Nå slipper han unna med den nette sum av 300 kroner pr måned.

- Jeg har ikke hatt feil på de tre bilene jeg har eid, og har kun hatt 1.500 kroner i ekstra kostnader utover vanlig service.

Prisene for service ligger på rundt halvparten av en fossil-drevet bil, legger han til.

Vi, sammen med våre samarbeidspartnere tar imot alle typer avfall

Ta kontakt for ytterligere informasjon!

- Konkurransedyktige priser på alle typer avfall fra næringsliv, både fra sjø og land.
- Moderne vektsystem sikrer god dokumentasjon
- Deres utfordringer bryner gjerne vi oss på.

Finnmark Ressursselskap as
www.finnress.no | 480 96 600

Foreslår kutt i elbilfordeler

Statens vegvesen foreslår flere tiltak for å få folk tilbake i kollektivtrafikken. Blant annet kutt i elbilfordeler og skatt på gratis jobb-parkering.

Etter to år med koronarestriksjoner er biltrafikken stort sett tilbake til normalen, men kollektivtrafikken har bare 67,1 prosent av trafikkmengden i forhold til i 2019.

Samferdselsministeren har derfor bedt en ekspertgruppe i Statens vegvesen om å foreslå tiltak for å få flere til å reise kollektivt.

I et brev til departementet foreslår arbeidsgruppen å redusere fordelene for bruk av elbil i og i nærheten av byområder, særlig i bomringer, i kollektivfelt og for parkering i byer. Slik skal disse bilistene få riktige signaler om kostnadene ved bruk av veikapasitet. Gruppen foreslår også å skatlegge fordelene til folk som får gratis parkering ved arbeidsplassen.

Entreprenørbransjen i Nord Norge: Tjener pengen igjen

2020 var et meget vanskelig år for bygg og anleggsbransjen. For mange var utfordringene knyttet til korona situasjonen og nedstengningene i Norge. Men for de fleste blir 2021 et meget godt år der bransjen igjen tjener gode penger.

Av Knut Ørjasæter

I 2020 tapte de ti største nordnorske entreprenørselskapene vel 40 millioner kroner til sammen. I 2019 var det tilsvarende tallet 135 millioner i pluss. Det er for tidlig for å få alle regnskapstallene for 2021, men foreløpige signaler er at 2021 ble et godt år for de fleste entreprenørene.

Consto er suverent den største nordnorske entreprenøren. Selskapet er større enn de 10 neste på listen til sammen. Vi ser da bort fra Bjørn Bygg som er en del av det svenske storkonsernet Peab som har en omsetning på over 60 milliarder kroner totalt og som har over 15 000 ansatte. Av PEABs virksomhet i Norge, i underkant av 8 milliarder kroner, utgjør den nordnorske delen ca. 20 prosent.

Nylig la Consto frem sine regnskapstall for 2021. Konsernet hadde en omsetning på 8,1 milliarder kroner og et resultat på 223 millioner kroner i 2021. Dette er en kraftig forbedring fra konsernets første minusresultat noensinne, i 2020. Dette gjør Consto til en betydelig entreprenør i norsk sammenheng, ikke bare i Nord-Norge. Selskapet har virksomhet over hele Norge og i Sverige. Samlet antall ansatte er i overkant av 1.100. Den svenske delen av virksomheten sto for 1,75 milliarder kroner av omsetningen og ga et resultat på 28,1 millioner kroner.

Utsiktene for inneværende år ser også lyse ut. Consto gikk

inn i 2022 med en historisk høy ordresreserve. Samlet ordresreserve var ved årsskiftet på 17,1 milliarder kroner, hvorav 4,2 milliarder kroner i Sverige. I overkant halvparten er for 2022.

- Etter et for oss meget resultatmessig svakt 2020, iverksatte vi i 2021 en rekke forbedrings- og effektiviseringstiltak som vi nå ser resultatet av, sier Hans Kristian Seterlund, administrerende direktør i konsernet.

- Vi er fornøyde med utviklingen

i 2021. Koronasituasjonen har medført tidsforskyvninger i flere kontrakter både i Norge og Sverige.

De to største eierne i Consto-konsernet er Sæther-familien og Løseth-familien, begge fra Surnadal på Nord-Møre. De eier nær 23 prosent av konsernet gjennom et felles eid investeringselskap, Norutbygg AS. Nest på listen er de Oslo-bosatte Andøya-brødrene Roger og Kristian Adolfsen. De eier 9,5 prosent av Consto hver gjennom investeringselskaper de har.

Nord Norges 15 største entreprenørbedrifter									
Juridisk selskapsnavn	Kommune	Inntekter		Resultat		Utbytte		Lønnsomhet	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
CONSTO AS	Harstad	6 674 909	5 681 312	-38 156	109 147			9,5	6,1
BJØRN BYGG AS (del av svenske PEAB konsernet)	Tromsø	1 392 562	1 374 336	-7 920	30 283	0	0	0,5	6,2
STRANDVEGEN UTVIKLING AS (del av Bjørn Bygg)	Tromsø	293 715	250 993	31 647	23 697			5,1	4,4
LEONHARD NILSEN & SØNNER AS	Andøy	799 802	651 323	4 589	-45 217			2,9	10,5
ECONOR AS	Tromsø	736 320	774 260	21 366	26 044	15 000	15 000	8,4	11,4
PILAR ENTREPRENØR AS *)	Tromsø	727 291		-14 829				-5,1	
GUNVALD JOHANSEN BYGG AS	Bodø	640 820	484 951	5 020	3 051			2,8	2,3
SVEVIA NORGE AS	Vefsn	450 434	427 880	-17 755	-409			-11,5	0,3
NORDASFALT AS	Bodø	458 411	509 918	30 802	16 252	23 000	8 000	12,6	7,3
CONSEPT EIENDOM AS	Finnsnes	445 329	202 953	-32 995	-14 638			-6,4	-1
FROST KRAFT-ENTREPRENØR AS **)	Bodø	387 606	430 693	10 300	11 151	50 000		5,1	5,2
EIENDOMSGRUPPEN AS	Tromsø	385 606	388 388	11 114	-21 860			2,9	3,4
ELEKTRO BODØ AS	Bodø	284 776	298 721	14 094	22 678			10,5	18,3
ØKSNES ENTREPRENØR AS	Øksnes	277 704	304 951	2 915	2 425		0	2,7	3,2
ROALD MADSEN AS ***)	Tromsø	271 801		8 354				4,3	

*) Fisjonert ut av TotalRenovering i 2020 derfor ingen 2019 tall
**) Entreprenørvirksomhetene til Bodø Energi og Troms Kraft
***) Selskapet omorganiserte i 2020
Kilde: Forvalt.no, siste tilgjengelige regnskapstall

Fleksibel leverandør av
mekaniske tjenester

FIMEK

Med stål tro på Nord-Norge!

www.fimek.no

ØKT PRODUKTIVITET

"Når vi så hvor mye kostnader man kunne spare, bestemte vi oss for å bytte til OilQuick på alle maskiner."

Sonny Källgren
Lotus Maskin & Transport AB.

 OilQuick[®]
Automatic quick coupler systems

Originalen med mer enn 28 000 solgte fester verden over siden 1993!

www.oilquick.no

El-installatører: Økt lønnsomhet

Hos de største el-installatørene i Nord-Norge ser ikke korona ut til å ha medført problemer i det hele tatt i 2020. Selskapene økte både omsetning og resultat.

Av Knut Ørjasæter

De 10 største el-installatørene hadde en samlet omsetning i 2020 på i overkant av 1,5 milliarder kroner. Det var en oppgang på nærmere 15 prosent i fra 2019 da tilsvarende samlet omsetning var vel 1,3 milliarder kroner. Det som er videre er verd å bemerke seg, er den kraftige

veksten selskapene har hatt i lønnsomhet. Samlet for de 10 største installatørene var årsresultatet vel 92 millioner kroner i 2020, mot 53 millioner kroner i 2019. Det er en vekst på over 70 prosent. I snitt sitter selskapene igjen med i overkant av seks øre for hver krone de omsetter.

Den største aktøren Elektro Bodø gikk

imidlertid mot strømmen og hadde en nedgang både i omsetning og årsresultat i fra 2019 til 2020.

Størst vekst hadde Aqila som økte omsetningen med nesten 40 prosent. Tross kraftig vekst klarte selskapet å tjene penger. Normalt i næringslivet betyr kraftig vekst problemer med likviditet og

inntjening. Årsresultatet ble på nesten sju millioner i 2020. På andre plass i vekst kom Gagama Elektro i fra Hammerfest som økte omsetningen med over 20 prosent i perioden. Selskapet satt igjen med over ni millioner og gjorde selskapet til den mest lønnsomme el-installatøren i Nord-Norge.

De største elektriker bedriftene i Nord Norge									
Juridisk selskapsnavn	Kommune	Inntekter		Resultat		Utbytte		Lønnsomhet	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
ELEKTRO BODØ AS	Bodø	284 776	298 721	14 094	22 678			10,5	18,3
HAALAND AS	Rana	256 883	207 189	-979	-15 442			-0,4	-7,4
- HAALAND NORD AS	Bodø	125 923	37 249	3 369	-4 871			8,1	-14,3
- HAALAND MO AS	Rana	65 303	69 775	-4 404	1 159			-8,9	3,2
JM HANSEN AS	Tromsø	204 561	158 035	11 273	2 270			15,1	4
HANESETH BODØ AS	Bodø	115 864	102 747	6 136	6 241			13,3	17,7
AQILA AS	Vestvågøy	112 683	83 576	6 780	4 138	3 500	0	13,7	10
LOFOTEN ELEKTRO AS	Vågan	104 298	90 007	11 884	6 249			33,7	24,1
HARSTAD ELEKTRO AS	Harstad	101 611	89 348	13 599	4 793	9 161	2 524	35,6	16,6
EL-TEAM AS	Sortland	94 127	80 198	8 071	9 288			16,5	18,4
GAGAMA ELEKTRO AS	Hammerfest	86 515	71 570	9 336	4 470			32,5	16,6
LINJEPROFF AS	Bodø	83 712	72 073	5 554	3 966			15,6	13
JENSEN ELEKTRISKE AS	Tromsø	64 418	75 997	4 111	2 265			14,7	7,9
X5 ELEKTRO AS	Alta	61 225	69 628	4 856	4 532			16	17,4
GABRIEL ELEKTRO AS	Porsanger	59 945	55 336	5 279	6 040	3 500	2 500	23	32,8

Kilde: Forvalt.no, siste tilgjengelige regnskapstall

Malerbedriftene: Sliter med lønnsomheten

I 2020 var det bare en av de fem største malerbedriftene i Nord-Norge som tjente penger, Fiskebeck Håndverk AS i Sør-Varanger. I 2019 var dette den eneste som gikk i minus av disse bedriftene.

Av Knut Ørjasæter

2020 var et vanskelig år for malerbransjen. Omsetningen for de fem største maler-

bedriftene i Nord-Norge sank med over 15 prosent fra 360 millioner kroner til sammen i 2019 til 304 millioner kroner i 2020. Lønnsomheten svekket seg også ved at samlet overskudd på 13 millioner kroner i 2019 ble til et samlet underskudd på to millioner kroner i 2020. Igjen er det Fiskebeck Håndverk AS som går mot strømmen ved å øke omsetningen med vel 14 prosent.

Den største aktøren, Bogstrand AS, er en del av det svenske Peab-konsernet. Selskapet har rundt 70 ansatte. De siste årene har bedriften utvidet virksomheten

De største maler bedriftene i Nord Norge									
Juridisk selskapsnavn	Kommune	Inntekter		Resultat		Utbytte		Lønnsomhet	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
BOGSTRAND AS	Harstad	83 980	91 761	-612	2 428	-2,3	10,7	10,5	18,3
MALERFIRMA EDVARDSSON AS	Tromsø	73 227	84 625	-327	2 679	-1,1	9,6	-0,4	-7,4
SCHWENKE & SØNN AS	Tromsø	54 776	79 716	-2 514	4 931	3,3	16,2	8,1	-14,3
FISKEBECK HÅNDVERK AS	Sør-Varanger	52 507	46 229	1 689	-266	7,3	-1,1	-8,9	3,2
ALTA FARGEHANDEL AS	Alta	39 674	58 535	-326	3 144	3,0	23,6	15,1	4

Kilde: Forvalt.no, siste tilgjengelige regnskapstall

til nye fagområder i tillegg til maling med blant annet byggtapetsering, tømmerarbeider, mur og flislegging. Den nest største aktøren, Malerfirma Edvardsson, er del av svenske Edvardsson-gruppen

som er en entreprenørbedrift med vel 300 millioner kroner i omsetning. Malervirksomheten i Norge er registrert i Tromsø.

Få din egen 360-gradersvisning hos Nordnorsk Rapport!

Se her! Velegnet for: Kommunene, fylkene, eiendomsbransjen med forvaltere, utviklere- og meglere, reiseliv, hotellbransjen, kjøpesentre, industriparker, med flere!

SMV Hydraulic på Børøya i Vesterålen har laget en 360-graders presentasjon av bedriften og kan nå ta i mot kunder og samarbeidspartnere med virtuelle videomøter i lokalene.

- Åpningen av vårt nye verksted kolliderte veldig med pandemien, men gjennom denne virtuelle løsningen ble vi likevel istand til å vise oss frem for publikum, sier teknisk sjef i SMV Hydraulic, Vegard Fossheim.

Nordnorsk Rapport har tilknyttet samarbeidspartner som gjerne gir deg og din bedrift tilbud om denne type markedsføring. Løsningen med 360-graderspresentasjon gir store muligheter for visualisering på mange områder. Hvis flere gjør som SMV Hydraulic ønsker vi å bygge opp en egen 360-gradersportal for næringslivet i nord.

Ta en 360-graders rundtur hos SMV Hydraulic! Trykk på vår annonse på www.nordnorskrapport.no

Ring tlf. 998 83 638 for mer informasjon om 360-gradersvisning for næringsliv og offentlig sektor!

**Rune Ø. Madsen driver maskin
entreprenørselskapet
Roald Madsen AS
i Tromsø som hans
far i sin tid startet.
Virksomheten er
akkurat stor nok til
at selskapet kommer
inn på de 15 største
entreprenør-
forretningene
i Nord-Norge for 2020.**

Foto: Roald Madsen AS / www.roald-madsen.no

Roald Madsen AS: Tromsø Havn skylder over 90 millioner kroner

Av – Knut Ørjasæter

Selskapet har vært vant til resultater som de fleste entreprenørselskaper og mange andre vil misunne selskapet med fortjenestemarginer på over 20 prosent i perioden 2016 til og med 2018. I det for bransjen vanskelige året 2020 var imidlertid lønnsomhetsgraden nede på 3 prosent som er på nivå med det som er bransjestandarden i normalår.

Tallene for 2021 er ikke klare per i dag. Det skyldes blant annet en del prosjekter der sluttregning og krav er omtvistet. Et av disse som kan påvirke endelige tall for 2021, er problemer Madsen har med å få betalt fra Tromsø Havn som er heleid av Tromsø kommune.

- Tromsø Havn skylder oss 74 millioner kroner pluss merverdiavgift, til sammen over 90 millioner kroner. Vi har gjort jobben og ledelsen i Tromsø Havn har gjort seg tilnærmet utilgjengelig når vi skal ha oppgjør. Hvilke

seriøse aktører kan oppføre seg på denne måten?

Rune Ø. Madsen er for øvrig svært kritisk til hvordan en rekke kommuner har drevet bygg- og planavdelingene sine i koronatiden.

- I korona-tiden virker det som en rekke kommuner nesten har stengt ned virksomheten i bygg- og plan. I stedet for å drive selv har de latt private konsulenter overta. Disse tjener per time når taksameteret går. Med konflikter og problemer så blir det flere timer.

Jeg sier dette for at omverden skal bli klar over at dette medfører store merkostnader for kommunene. Vi har solid egenkapital og kan ta de konfliktene og problemene som kommer. Det er imidlertid andre enn bare oss som opplever det samme og flere av disse sliter økonomisk.

Oppdrag for over en milliard borte

I tillegg til problemer å få betalt har Madsen også andre høner å plukke med kommuner.

- Vi har mistet ordrer for over en milliard kroner de neste to til tre årene. Vi er veldig frustrert over kommunene, spesielt Tromsø kommune. I fire til fem godkjente byggeklare prosjekter, dog ikke bare i Tromsø, har prosjektene blitt stoppet eller utsatt. Det gjelder eksempelvis Kroken-området i Tromsø. Vi var godt i gang med planlegging, innkjøp av nødvendig utstyr og maskiner, samt oppbemanning når utsettelsene eller stoppordre kom. Vi har klart å omplassere og omorganisere. Det skaper likevel store utfordringer og merkostnader.

En blir heller ikke imponert over hvordan kommunene driver virksomheten sin med så mye rot og frem og tilbake. Skulle vi drevet vår virksomhet på samme måte hadde vi hatt kroken på døra for lenge siden.

**SCANLOADER: EFFEKTIV REGISTRERING
PÅ NETTBRETT OG SMARTTELEFON**

ScanLoader er et skybasert system der operatøren kan registrere veiinger og kundeopplysninger på et nettbrett eller en smarttelefon ute på plassen.

ScanLoader-modulen skaper fordeler som:

- Betydelig tidsbesparelse under registrering og veiing
- Effektiv ekspedisjon på nettbrettet ved hjullasteren
- Rask dataregistrering
- Letter trafikkflyten inn og ut på plassen
- Økt utnyttelsesgrad på maskinene

**SPARER TID
STØRRE SIKKERHET
BEDRE OVERSIKT**

Scanvaegt Systems AS
Vestvollveien 32G • 2019 Skedsmokorset • Norge
Tel. +47 966 46 700 • post@scanvaegt.no • scanvaegt.no

Bygg- og anleggsbransjen tok ut over en halv milliard i utbytte

Illustrasjonsfoto: Calle Eklund

Det er en dobling sammenlignet med året før.

Av – Knut Ørjasæter

I 2020 tok bygg- og anleggsbransjen ut 568,6 millioner kroner i utbytte. Til sammenligning tok bransjen ut halvparten, 281,7 millioner i 2019. Det gir et gjennomsnittlig utbytte for de 281 selskapene på like over 2 millioner kroner i 2020.

De 20 selskapene som tar ut mest utbytte står for omtrent halvparten av totalen. Frost Kraftentreprenør AS er selskapet som tok ut mest, 50 millioner kroner i 2020.

Der Bodø og Tromsø vanligvis er rivaler har man med Frost Kraftentreprenør AS klart det man ikke klarer samarbeid om store prosjekter. For e-verket eies av Bodø Energi AS (51 %) og Troms Kraft AA (49 %).

Det var i 2017 at de to eierne etablerte selskapet gjennom en fusjon av entreprenørselskapene BE Energimontasje AS, Nordland Elsikkerhet AS, Fram Kraftentreprenør AS og Troms Kraft Entreprenør AS. Hovedkontoret ligger i Bodø med avdelinger spredt rundt i begge de to fylkene.

Gode tider har det også vært for eieren av Målselv Maskin & Transport AS. Selskapet tok ut 32 millioner kroner

De største utbyttene							
Juridisk selskapsnavn	Kommune	Inntekter		Resultat		Utbytte	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019
FROST KRAFT-ENTREPRENØR AS	Bodø	387 606	430 693	10 300	11 151	50 000	
MÅLSELV MASKIN & TRANSPORT AS	Målselv	234 922	213 133	39 738	32 492	32 000	20 000
NORDASFALT AS	Bodø	458 411	509 918	30 802	16 252	23 000	8 000
ENTREPRENØR HARALD NILSEN AS	Alta	240 940	285 277	30 711	23 347	20 000	10 000
BODØSJØEN EIENDOM AS	Bodø	61 312	65 863	12 029	10 626	20 000	8 375
ECONOR AS	Tromsø	736 320	774 260	21 366	26 044	15 000	15 000
MASKINENTREPRENØR KRISTIAN KRISTIANSEN AS	Narvik	63 129	86 941	3 161	12 022	15 000	3 000
BYGGPARTNER AS	Bodø	52 855	61 442	9 305	22 715	10 000	10 000
HARSTAD ELEKTRO AS	Harstad	101 611	89 348	13 599	4 793	9 161	2 524
BJØRN OVIK AS	Sortland	67 463	59 696	336	1 730	8 400	1 600

i 2020 og 20 millioner kroner i 2019. Selskapet eies av AF Gruppen Holding AS (70%) med en rekke andre småaksjonærer.

AF Gruppen kjøpte selskapet i 2015. Siden den gang er det betalt ut 132 millioner kroner i utbytte til aksjonærene.

Dynapac Seismic CA1500 - CA6500

Shaking up compaction

Seismic - så oppnår du raskere ditt kompakteringsmål, sparer overfarter og drivstoff

For mere informasjon så kontakt Dynapac Norge AS
Industriveien 8, N-1870 Ørje
Tel: 40455100

Vi leverer byggetjenester i Harstad/Kvæfjord og omegn. Om ditt prosjekt er lite eller stort finner vi løsninger, gjennomfører og ferdigstiller som avtalt.

Vi leverer bra kvalitet, til riktig pris.

Bergsvn. 22 • 9403 HARSTAD
Tlf: 48 22 56 71 • www.gm-e.no

Y. E Anlegg og Transport AS

er en maskin entreprenør med lang erfaring fra både store og små prosjekter.

Vi driver med alt innen graving, masseforflytning, grunnarbeid, rørlegging, kabel/fiber, brøyting og transport.

Tlf: 48 11 88 79
Kågsundvn. 1577, 9192 ARNØYHAMN

Omsetningen bikket to milliarder

372 nord-norske rørleggerbedrifter omsatte for 2,1 milliarder i 2020.

Av – Bjørn Arne Johansen

I 2019 omsatte rørleggerbedriftene i nord for 1,9 milliarder kroner samlet sett. Året etter økte den med drøye 10 % til 2,1 milliarder kroner.

Dette står i kontrast til de dystre spådommene koronapandemien førte med seg. Mange fryktet konkursras som følge av det økonomiske tilbakeslaget pandemien sto for, men dette har så langt ikke slått helt til.

For det kan dermed synes som at nordmenns oppussingsvaner, kombinert med mer tid hjemme som følge av pandemien, har gjort positivt utslag for rørleggerne.

For nordmenn bruker ifølge håndverkeranalysen 94 millioner kroner årlig på oppussing av hytter og hus. Og det er nettopp kjøkken og bad det brukes mest penger på.

Fire-doblet utbytte

Enkelte selskaper økte sin inntekter ganske så dramatisk fra 2019 til 2020. Eksempelvis økte RK Rør Anlegg AS i Narvik inntektene fra 46 millioner kroner i 2019 til 76,5 millioner kroner i 2020. En økning på over 30 millioner kroner, eller 66 %.

Rørleggermester Reidar Skagseth AS i Tromsø økte inntekten med nesten 10 millioner, fra 57,7 til 67,7 millioner kroner.

Mens Nobel Rør Installasjon AS fra Vågan økte med 18,2 millioner kroner fra 37,3 til 55,9 millioner kroner. En økning på 50 %.

Og de bedriftene som gikk i overskudd i 2020 satt også igjen med mer. Overskuddet økte totalt fra 121,7 millioner til 139,2 millioner kroner fra 2019 til 2020.

Rørleggerbedrifter har generelt

lavere kostnader til lønn enn for eksempel elektrikere, men mye høyere i varekostnader, og ifølge håndverkeranalysen er lave driftsmarginer gjeldende over hele landet. Men der marginene på Østlandet har ligget stabilt rundt 6 prosent de siste ti årene, har driftsmarginen i Nord-Norge gått ned fra 5,2 % i 2010 til 3,9 % i 2019.

Likevel ble det utbetalt mer utbytte i Nord-Norge i fjor. I 2019 bevilget rørleggerne seg totalt 10,3 millioner kroner i utbytte. I 2020 var dette nesten fire-doblet til 37,5 millioner kroner. I prosent økte utbyttet fra 8,4 % i 2019 til 27 % i 2020.

Sanitær og Varme AS fra Hadsel tok ut mest utbytte i 2020 med sine 6,5 millioner kroner. Det av en omsetning på 17,1 millioner kroner.

Union VVS AS satt igjen med størst overskudd med sine 7,7 millioner kroner av en omsetning på 53,4 millioner kroner. Selskapet tok ut 4 millioner kroner i utbytte.

Og nylig slapp Coop Midt-Norge nyheten om at de skal investere 120 millioner kroner i et nytt varehus i Mo i Rana der Mo Handelpark ligger i dag. Union VVS er sammen med Effekt Elektro, GK Inneklima og HJH Fjell og anlegg lokale selskaper som alle har sikret seg oppdrag på entreprisen.

Ifølge Rana Blad starter byggingen allerede i mai med mål om å stå ferdig om nøyaktig ett år.

- Dette er en stor og viktig satsning for oss. Dagens Obs Bygg er kun på 4.000 kvadratmeter, og vi mangler en «drive-through» løsning der kundene kan kjøre inn på trelastlageret med tilhenger for å laste opp, uttalte Torbjørn Skei til Rana Blad. - Nå får vi en tilpasset og topp moderne butikk på 5.800 kvadratmeter. Den samlede investeringen er på 120 millioner kroner, kunne Torbjørn Skei, administrerende direktør i Coop Midt-Norge videre fortelle.

Rørleggere - de 10 største

Juridisk selskapsnavn	Kommune	Inntekter		Resultat		Utbytte		Lønnsomhet	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
ÅGE NILSEN AS	Tromsø	125 180	119 840	3 125	5 347	4 000	0	6,7	10,9
NILSSON AS	Bodø	78 000	105 190	-6 702	-1 973			-13,5	-4,3
RK RØR ANLEGG AS	Narvik	76 504	46 020	1 818	5 976			7,9	34,7
RØRLEGGERMESTER REIDAR SKAGSETH AS	Tromsø	67 774	57 875	5 117	-2 469			20,6	-10,2
NOBEL RØR INSTALLASJON AS	Vågan	55 945	37 314	2 576	1 684			15,4	14,0
UNION VVS AS	Rana	53 447		7 779		4 000		32,7	
NILSSON HARAS AS	Sortland	44 573	58 986	1 340	4 858	1 090		4,8	17,3
VVS- 24 AS	Tromsø	42 454	51 901	3 479	6 612			16,8	31,2
RØRLEGGERN FAUSKE AS	Fauske – Fuosso	38 078	38 702	1 681	2 224	800	1 600	9,8	13,6
NILSSON MO AS	Rana	31 841	36 429	-1 456	-1 344			-12,3	-10,6

► Det kan synes som om nordmenn har pusset opp mer som en følge av mer tid hjemme pga. pandemien.

NÆRINGSBYGG/INDUSTRIBYGG/BOLIG

Stål- eller betongbygg. Kontakt oss for tegning og pristilbud

✓ VI HAR ERFARINGEN!
✓ PROSJEKTERER OG BYGGER!
✓ SENTRAL GODKJENNING!

TROMSBYGG
ENTREPRENØR AS
www.tromsbygg.no

Tromsbygg entreprenør AS • Kontakt: vidar.hauglid@tromsbygg.no - tlf: 909 93 265 eller even@tromsbygg.no - tlf: 950 89 653

asplan viak

VI KAN BÆREKRAFT

Asplan viak er ledende på bærekraft og ombruk.

Vi dekker bl.a. oppdrett, bygg, transport og infrastruktur. Spør oss om materialrådgiving, ombrukskartlegging, klimagassregnskap, livsløpsanalyser (LCA) og sertifiseringer (BREEAM/CEEQUAL).

asplanviak.no

LNS solgte tapssluk til dansker

I desember 2016 solgte LNS hele virksomheten på Island til danske Munck gruppen.

Av Knut Ørjasæter

LNS var den gang eier av Islands største entreprenør-forretning. Selskapet måtte den gang ta et tap på nærmere 12 millioner kroner. LNS kan prise seg lykkelig for at de solgte unna.

På de tre årene fra og med 2018 til og med 2020 har danskene måtte ta tap på over 300 millioner kroner. Selskapet Munck Islandi AS som er registrert i Alta i Norge, kom ikke på listen over de største nordnorske entreprenørene i 2020. Det skyldes at omsetningen i selskapet har gått dramatisk ned fra 552 millioner kroner i 2018 til 115 millioner kroner i 2020.

Munck gruppen har mesteparten av sin virksomhet i Danmark og har en omsetning på over 3 milliarder norske kroner. Det er vel 1.500 ansatte i selskapet. Ingen av disse er i Norge selv om selskapet er registrert i Alta.

VIRKSOMHETEN PÅ ISLAND: Frode Nilsen og LNS kan prise seg lykkelig for at de solgte unna.

I forbindelse med salget uttalte konsernsjef Frode Nilsen i 2017:

- Vi er meget stolte av å ha bygget opp LNS Saga til å bli Islands største entreprenør med ca. 400 ansatte og en omsetning

på rundt 960 millioner kroner i 2016. Salget til Munck legger forholdene godt til rette for en videre positiv utvikling av selskapet. LNS Saga har en dyktig ledelse og organisasjon. Vi tror at Munck er en riktig eier

av selskapet fremover, fortsetter konsernsjefen.

Danskene overtok utvilsomt et problem. Leonhard Nilsen & Sønner var den gang i brudd med sin avtale med hoved-

bankforbindelsen DNB, og var mer eller mindre tvunget til å selge virksomheter for å holde bankene fornøyd. Det har siden vært et par rettsvister med danskene, men de er løst før de kom til doms.

**NARVIK
STEINSENTER**
- kvalitet i fokus

Vi har det du ønsker av Fliser - Ovner - Naturstein

Kvalitet i alle ledd
BESØK OSS →

Regnskap og økonomisk rådgivning

Vi hjelper virksomheten din med å skape tid, vekst og struktur

account+or

Hindberggata 23, 9990 Båtsfjord
E-post: batsfjord@accountor.no
Tlf.: +47 78 98 56 10

Båtsfjord - Tana - Kirkenes

SAMFERDSEL: VEGPAKKE HARSTAD Harstad får ny moderne innfartsvei

INNkjøring fra Kanebogen og til sentrum skal stå klar i 2025. Foto: Alf Fagerheim

Prosjektportefølje				
Prioritering	Veitype	Prosjekt og tiltak	Kostnader i mill. kr. Opprinnelig	Kostnader i mill. kr. Økning
1	Rv/Fv/Kv	Kollektivtiltak (terminaler og holdeplasser)		110
2	Rv	Kanebogen - Margrethe Jørgensen vei (veitiltak)	250	270
3	Rv	Kanebogen - Margrethe Jørgensen vei (støytiltak)		40
4	Fv	Kongsveien, Mercurveien (g/s-vei, kollektiv)		75
5	Kv	Steinveien (fortau, kollektiv)		45
6	Kv	Skarveien (fortau, kollektiv)		20
7	Fv	Mercurveien (g/s-vei, veitiltak)		45
8	Kv	Stalheimveien, Gamle Ridevei (fortau, kollektiv)		40
9	Rv	Sentrum (fortau, kollektiv)		10
10	Kv	Grønnliveien, Gamle Stangnesvei (fortau)		25
11	Kv	Ruggevikveien, Los Holtes vei (fortau, kollektiv)		25
12	Kv	Heia, Natthusveien, Vinsjeveien, del 1 (fortau)		20
13	Kv	Trondenesveien Nord, del 1 (g/s-vei, kollektiv)		35
SUM			1 840	770

HARSTAD: - Vi snakker rett og slett om et Harstad før og etter utbyggingen av vegpakken.

Tekst: Alf Fagerheim

Det sier prosjektleder for Vegpakke Harstad i Statens Vegvesen, Geir Hartz Jørgensen. I starten av mars ble spaden satt i jorda for byggestart for det største enkeltprosjektet i trinn to av Vegpakke Harstad, eller Harstadpakken som det heter på folkemunne.

Metningspunkt

Dagens innfartsvei fra Kanebogen og til Seljestad, Rv 83 Kanebogen - Margrethe Jørgensens vei, har nådd et metningspunkt og kan ikke håndtere mer trafikk enn det som er i dag.

Hovedveien skal derfor bygges helt om, og gjøre at Harstad får en mer fremtidsrettet og effektiv innfartsvei. Strekingen som skal bygges om er på 2,2 km og skal inneholde to rundkjøringer, en påkjøringsrampe og sykkelvei med fortau langs Rv 83.

- Vi får en rundkjøring i Harstad-botn med tre armer og rund-

kjøring ved Rema på Seljestad med fire armer, noe som betyr at innkjøringen ved Circle K stenges, forklarer Jørgensen.

Bedre fremkommelighet

- Vi får en bedre fremkommelighet på riksvegen både for bilister og kollektivtrafikken fordi rundkjøringene vil kunne svelge unna mer trafikk, sier han og legger til at det også innebærer permanente støytiltak på hus og bygg langs Rv 83, som følge av veiprojektet.

Det skal dessuten bygges en påkjøringsrampe opp til riksvegen fra Mercur, slik at man bedrer trafikksikkerheten for gående og syklende langs Kongsveien.

Betydelig oppgradering

Han opplyser at det også blir mange og gode tiltak for kollektive og myke trafikanter på kommune- og fylkesveiene.

- Det vil bli en betydelig oppgradering for myke trafikanter når man får en sammenhengende gang- og sykkelvei fra Kanebogen og inn til sentrum, påpeker Jørgensen.

Blant annet skal det bygges en planfri overgang over veibanen for syklende og gående ved rundkjøringen ved Rema på Seljestad.

Kostnadsramme på 520 millioner

Prosjektet skal bidra til at andelen bilreiser blir redusert ved at man legger til rette for syklende og gående, samt gi bedre fremkommelighet for kollektivtrafikken. Deriblant nytt kollektivknutepunkt i sentrum som skal gi mer effektiv overgang

Betongentreprenør som har spesialisert seg innen:

- Betongarbeider
- Betonggyssing
- Injeksjon
- Wiresaging
- Vannmeisling
- Sandblåsing
- Kjerneboring
- Fuging

MULTIBETONG
...støtt som fjell

Djupvikveien 20, 8519 Narvik
Tlf. +47 48 48 17 80 • post@multibetong.no

mellom transportører, og oppgradering av kollektivholdeplasser til universell utforming.

Kontrakten mellom Statens Vegvesen og Anlegg Øst Entreprenør ble signert i januar, og har en total kostnad beregnet til 520 millioner kroner. Medregnet i den totale kostnadsrammen er moms, grunnverv, prosjektering, planlegging og usikkerhet.

Endre sine kjørevaner

Anleggsarbeidet på Rv 83 vil gradvis trappes opp, og fra juni blir det delvis stenging av hovedveien. Bilistene må da belage seg på omkjøring.

Det går opp mot 20 000 biler inn mot sentrum hver dag, Jørgensen har derfor oppfordret byens bilister om å endre sine kjørevaner for å unngå kaos.

- For at vi ikke skal få kaos må det til en dugnad. Vi må ta mer buss, sykle mer og gå mer, velge kompiskjøring og andre tidspunkter til å kjøre til og fra jobb, sier han.

Økte økonomiske rammer

Vegpakke Harstad er et fellesprosjekt mellom Harstad kommune, Troms og Finnmark fylkeskommune og Statens Vegvesen, og er satt sammen av tiltak på flere områder. Etter at Stortinget i juni i fjor vedtok tilleggsbevilling av bypakken, gjennom Prop. 204 S, har man kunne igangsette trinn to i Harstadpakken.

Det reviderte finansieringsopplegget innebærer at den økonomiske rammen ble økt med cirka 770 millioner kroner (2021-kr) til om lag 2,6 milliarder kroner (2021-kr).

-Ubetinget suksess

I første trinn av Harstadpakken ble tunnelen fra Seljestad til

Sama realisert, et tiltak som allerede har bidratt til å redusere biltrafikken gjennom sentrum med cirka 50 % på hverdager.

- Den har vært en ubetinget suksess, både når det gjelder det kostnadmessige og resultatmessige. Vi opplever at sentrum er blitt triveligere med mindre støy og eksos, sier Jørgensen.

Revidert finansieringsplan for Vegpakke Harstad			
	Opprinnelig finansieringsplan	Økning	Revidert finansieringsplan
Statlige midler	640	81	721
Fylkeskommunale midler	63	41	104
Kommunale midler	37	41	78
Mva-kompensasjon		70	70
Bompenger	1 100	537	1 637
Sum	1 840	770	2 610

PROSJEKTLEDER Geir Hartz Jørgensen.
Foto: Statens Vegvesen

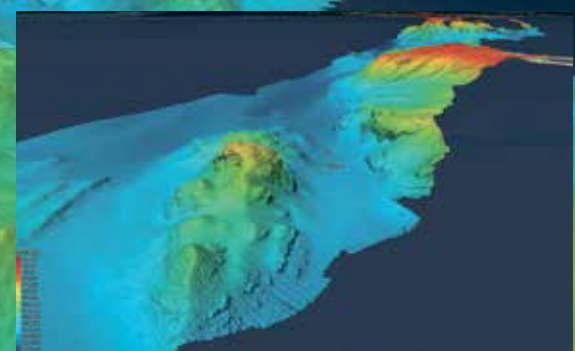
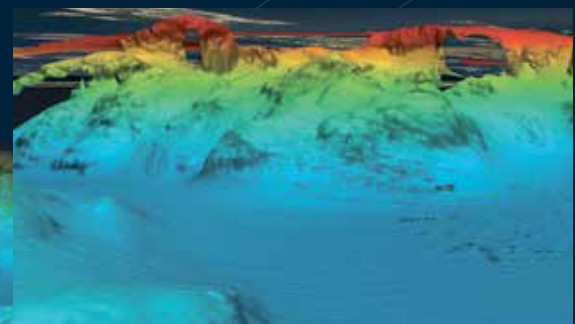
ScanSub

ScanSub utfører detaljert

Bunnkartlegging

SPESIALISERT INNEN

- Havbunnkartlegging
- Survey
- Ruteplanlegging
- Kartlegging av havner og kaier
- Kartlegging av rørledning
- Kartlegging av sjøkabel
- Multibeam
- Lidar
- Sidescan
- Magnetometer
- Sub Bottom Profiler
- Posisjonering av fortøyninger
- Inspeksjon
- Søk

For Scansubs tjenester:

Kontakt Marius Nilsen på e-post mn@seloy.no eller tlf. 971 13 747

www.seloy.no/scansub

**NORDNORSK
RAPPORT**

NORD-NORGES NÆRINGSLIVSAVIS

Abonnér på Nordnorsk Rapport!

KAMPANJE:

40 % rabatt på helårsabonnement

~~1200,-~~ 720,-

Bestill på: abo@nnrapport.no

DEN STØRSTE BYGG- OG ANLEGGSMESSEN I NORD-NORGE: I juni 2019 hadde de over 9.000 besøkende i løpet av messehelga, noe som er en oppgang på rundt 3.000 i fra 2016. - Vår ambisjon er å ligge på omlag 10.000 besøkende, sier prosjektleder Jorunn Nyheim. Foto: Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse / www.nnba.no

En av Nord-Norges største messer nærmer seg "avspark"

10. juni er det klart for ny dyst: Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse er endelig her igjen. Bortimot 10.000 besøkende er ventet for å få med seg det største arrangementet innenfor bygg- og anleggsbransjen i Nord-Norge. Forberedelsene har foregått i lang tid. Nordnorsk Rapport har snakket med Jorunn Nyheim, prosjektleder for messen og til daglig Distriktsjef Troms i Maskineiernes Forbund (MEF).

Av – Dag Danielsen

Siden forrige messe i 2019 har det vært mange utfordringer for nordnorsk næringsliv, ikke minst for bygg- og anleggsbransjen. Mange er derfor svært glad for å igjen treffe folk, se nyheter og få en skikkelig motivasjonsboost.

I 2019 besøkte over 9.000 mennesker messeområdet i Tromsdalen, som i flere tiår var grusbelagte fotballbaner og bedrifts-fotballens Mekka i Tromsø.

Etter Mandela-konserten i 2005 har området blitt omdøpt til

"Mandela-sletta". Men denne helgen i uke 23, fra fredag 10. juni til og med søndag 12. juni er det messedeltakernes Mekka. Utstillere og besøkende kommer fra fjern og nær.

- Det er den syvende messa som snart går av stabelen?

- Ja, det stemmer. Og i år legger vi opp til et nydelig vær, ler prosjektleder Jorunn Nyheim.

- Det er stor interesse for messen, og det er 284 stander med en

rekke utstillere. I skrivende stund er det ledige noen mindre stand inne i store oppvarmede telt. Alle store utestandene er utsolgt.

Den største bygg- og anleggsmessen i Nord-Norge avholdes hvert tredje år. I juni 2019 hadde de over 9.000 besøkende i løpet av messehelga, noe som er en oppgang på rundt 3.000 i fra 2016.

- Vår ambisjon er å ligge på omlag 10.000 besøkende, og det er mange på ei helg, forklarer Nyheim. Vi har reservert en rekke rom på hotellene i Tromsø for tilreisende messedeltakere, og i disse dager er det stor aktivitet med booking av hotellrom via hjemmesidene våre. I tillegg har vi etablert gratis skyttelbusser for publikum som går hver halvtime mellom messeområdet i Tromsdalen og Tromsø sentrum, forteller hun. Vi oppfordrer besøkende til å la bilen stå og benytte bussene som går mellom sentrum og messen.

- Hva er motivet for å arrangere messa?

- Først og fremst er dette en stor møteplass for leverandører, samarbeidspartnere og bransjen forøvrig. Dette er jo en happening som veldig mange ser frem til, og messa er etablert

HOLTE
INDUSTRI

GODE LØSNINGER
for midlertidig el.anlegg / byggestrøm

Sikker og innovativ produsent og leverandør siden 1966

holteindustri.no

Vi sees på
NNBA2022,
stand L076

HAPPENING: - Først og fremst er dette en stor møteplass for leverandører, samarbeidspartnere og bransjen forøvrig. Dette er en happening som veldig mange ser frem til, forteller Jorunn Nyheim
Foto: Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse / www.nnba.no.

og godt kjent i bransjen. Det er mange som ser muligheten til å samle hele bedriften og som ønsker å ta en team-tur hit for å oppleve det nyeste innen maskiner, utstyr, byggevarer og så videre, sier Nyheim. Det er jo med dette et treffpunkt for bransjen. Vi favner et bredt spekter av næringslivet, med leverandører som har direkte eller indirekte med bygg- og anleggsbransjen å gjøre. Det kan være bank- og finansselskaper, rekrutteringsselskaper, Telenor, vi har flere forsikringsselskap med og mange andre ulike aktører, kan Nyheim fortelle.

- Offentlig sektor er også til stede: Fylkeskommunen, Nav, med flere. Det er treffsted for oss og for leverandører og samarbeidspartnere til bransjen som kommer fra ulike næringer.

- For det andre ønsker vi å sette fokus på rekruttering til bransjen. Vi ønsker å synliggjøre at dette er en spennende og fremtidsrettet bransje. Derfor har vi en egen rekrutteringsdag. Til fredagen inviteres det inn elever fra ungdomsskoler i Tromsø kommune, så her kommer det masse ungdommer som kan bli mer kjent med bransjen - og som mange andre interesserte overvære det nordnorske mesterskapet for lærlinger i maskinkjøring og byggfag.

Et viktig "verktøy" i rekrutteringsprosessen og ikke minst god underholdning, sier prosjektlederen. Dette er en bransje med et stort spenn i arbeidsoppgaver og med en rivende teknologisk utvikling med for eksempel økt bruk av GPS, maskingstyring, el-drevne gravemaskiner og ikke minst den økologiske utviklingen.

ØNSKER Å SETTE FOKUS PÅ REKRUTTERING: - Vi ønsker å synliggjøre at dette er en spennende og fremtidsrettet bransje, sier Nyheim. Foto: Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse / www.nnba.no

Bransjen har forandret seg masse på bare få år. Vi ønsker å synliggjøre at dette er en spennende bransje for de som ønsker denne yrkesretningen.

- Det tredje jo at bransjen i Nord-Norge skal få anledning til å synliggjøre hvor stor og allsidig den er, bygg og anlegg er en kjempestor næring i nord både hva gjelder antall ansatte og økonomi.

- Og det fjerde er jo å samle, samt det å invitere publikum inn. Det er mange som kommer for å se; som tar lørdagsturen eller søndagsturen innom. Viktig er det å nevne at messa er uten inngangsbillett og "åpen for alle".

- Og så er det to organisasjoner med ganske små administrasjoner, MEF og NESO som skal samarbeide om å administrere denne messen. Hvordan fungerer det?

- De to organisasjonene har god erfaring i å arrangere messen. Det er ei kjempeartig helg, og det er mye planlegging. Vi har samarbeidet om denne messa i flere år. Det er veldig fint å kunne fronte både bygg- og anlegg på en sånn måte med disse to organisasjonene våre. Bygg- og anlegg totalt er jo ei veldig stor næring som står for en stor del av verdiskapingen i Nord-Norge, og med all utviklingen som skjer er det ei viktig næring å hjelpe med å få rekruttering til.

Forts. side 16

Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse 2022

STAND
S99-100-117-118

Vi stiller blant annet med Takeuchi TB2150R på vårt demo område

EMSG Norge AS
Bølervegen 40, 2016 Frogner • Norway
Tlf.: +47 63 93 63 00 • E-mail: post@emsg.no
www.emsg.no

© 2022 EMSG Norge AS

I tillegg til har vi jo opprigging og nedrigging og mye logistikk med alt utstillingsutstyr, samt at vi har mye vakthold. Det er mye dyrt utstyr for hundrevis av millioner av kroner på området, så vi har engasjert vaktsselskap.

- Bruker dere alle de gamle fotballbanene på Mandela-sletta nå, dere har jo brukt 30.000 kvadratmeter tidligere der hovedinngangen har vært ved veikrysset Tromsøysundvegen/Gåsværvegen?

- Ja, det stemmer. Det som er en fin forandring siden sist er at det har blitt et lyskryss der, så trafikken får bedre flyt. Akkurat ved inngangen rigger vi også opp et sekretariat. I tillegg til en barnehage... Altså, for anledningen etablerer vi en "entreprenørbarnehage" med blant annet elektriske

Foto: Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse / www.nnba.no

smågravere, et kjempepopulært tiltak, forteller hun.

- Hvordan er trafikkavviklingen, det er vel mange som ikke kommer med bil enten det er utstillere eller besøkende med tanke på at det kan bli mye kaos i trafikken?

- Vi oppfordrer i år som i 2019 alle til å benytte seg av de gratis skyttelbussene, noe som har gitt god flyt, og det regner vi med at det blir denne gangen også. Ellers så har vi jo bilparkering ved småbåthavna, altså bare et par-tre minutters spasertur til messeinngangen. Der har vi også parkeringsvakter som skal sørge for å styre trafikken på best mulig måte, og å sørge for orden og sikkerhet, avslutter Nyheim.

▶ *Vi oppfordrer alle til å benytte seg av de gratis skyttelbussene. Ellers så har vi bilparkering ved småbåthavna, bare et par-tre minutters gange fra messeområdet.*

Adecco

Trenger du flinke folk?

Bemanning eller rekruttering til faste stillinger?

→ Møt oss på Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse, stand L091

Tromsø 47486805 marita.gudmundsen@adecco.no
 Bodø 92247193 haavard.dragland@adecco.no
 Harstad 91305850 catharina.jacobsen@adecco.no
 Midt-Troms 47756791 kinga.adamczyk@adecco.no
 Mo i Rana 48446417 katrine.aasland@adecco.no
 Trøndelag 90781026 elin.maaoy@adecco.no
 Svolvær 91782020 thoni.iggstrom@adecco.no
 Narvik 90070479 martin.grimsbo@adecco.no
 Regionsdirektør 97197912 camilla.lonvik@adeccogroup.co

adecco.no

Nord-Norges løsning på setningskader

Bor du i et hus eller eier en bygning der gulvet har sunket litt ned i bakken? Det er ikke uvanlig der vær og vind har slitt grunnen man står på, der arbeid i nærheten har påvirket grunnen, eller rett og slett på grunn av bygningens vekt. Løsningen på slike setninger har vanligvis vært å rive gulvet eller hele bygningen for så å bygge opp igjen. Heldigvis finnes et veldig fordelaktig alternativ! ByggTeam Hadsel er Nord-Norges eneste leverandør av tjenesten «FloorLift».

**BT BYGGTEAM
HADSEL**

Rådmann Ribsskogs vei 4A
 8450 Stokmarknes
 Telefon: 996 44 232
 E-post: post@bth.no

Vi sees på Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse 2022, stand L117.

KUNNSKAP ER TIL FOR Å DELES

www.heidenreich.no

Som en komplett VA-grossist har vi kunnskapen, erfaringen og produktene som hjelper deg til å få jobben riktig gjort. Både når det haster som mest og når du trenger hjelp med planlegging og anbudsregning.

Vi sees på
NNBA 2022
Stand S85!

NOEN GANGER ER DET DU SER ETTER RETT FORAN DEG.

Om du ikke finner svaret på www.heidenreich.no, så ring oss på 22 02 42 00

Som Norges eldste rørgrossist har vi hørt og sett det meste før.

Du finner oss på 33 forskjellige steder rundt om i Norge, fra Alta til Kristiansand.

HEIDENREICH

Effektivt og enkelt >>>

LØRDAGSKVELDEN AVHOLDES FESTMIDDAG FOR UTSTILLERNE: Da skal kåringen av Nord-Norges beste byggeprosjekt og beste anleggsprosjekt avvikles, samt prisen for årets beste messestand utdeles. Denne kåringen regnes som et av høydepunktene på messen. Foto: Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse / www.nnba.no

► Den største bygg- og anleggsmessen i Nord-Norge finner sted hvert tredje år.

Messens beste stand og beste nordnorske prosjekter

mobit
Breivika

Vi kan gi deg en hjelpende hånd! La oss ta oss av teknologien, så kan du konsentrere deg om bedriften din.

Besøk oss på stand nr. L31

Full pakke med Drift & Mobilitet fra Mobit Breivika

Mobit Breivika er din lokale leverandør av Mobil og IT

- Mobilabonnement og løsninger fra Telenor og Nortel
- Bredbånd
- Skjermer og konferanseutstyr til møterom
- PC og tilbehør
- IT løsninger
- Kommunikasjonsradio

Ta kontakt med Mobit Breivika: Telefon 95 85 20 00, support.breivika@mobit.no eller besøk oss i Terminalgata 42, Breivika Havn, 9019 Tromsø

Nordnorsk Bygg- og Anleggsmesse 2022 er en happening for bransjen som mange ser fram til. Lørdagskvelden er satt av til et stort sosialt arrangement med festmiddag for utstillerne.

Av – Dag Danielsen

Da skal også kåringen av Nord-Norges beste byggeprosjekt og beste anleggsprosjekt avvikles, samt prisen for årets beste messestand utdeles. Denne kåringen regnes som et av høydepunktene på messen.

Etter en nominasjonsprosess blir det også i 2022 kåring av beste bygg og beste anlegg.

I 2019 vant Anlegg Nord AS med prosjektet Salkobekken i kategorien beste anleggs-

prosjekt. I kategorien beste byggeprosjekt vant Øksnes Entreprenør AS med prosjektet Holmen Industripark. Hvem som stikker av med gjeve priser i år knyttes det selvsagt stor spenning til.

Et godt prosjekt

- Hva definerer et godt byggeprosjekt eller et godt anleggsprosjekt?

- Det er en helhetsvurdering, sier prosjektleder for NNBA 2022, Jorunn Nyheim. Det er for eksempel aspekter som har med ivaretagelse av energi og miljøkrav å gjøre, god byggeskikk og arkitektur, HMS, funksjonalitet, samarbeid mellom aktørene i byggeprosjektet, materialvalg, nytenkning, tekniske løsninger og grader av digitalisering.

- Hvordan ligger Nord-Norge an med hensyn til miljøkrav i bruken av ny teknologi i forhold til resten av landet og EU?

- Når det gjelder anleggsbransjen er utslippsfrie anleggsmaskiner nasjonalt i en veldig tidlig innovasjonsfase. Det er produsert veldig få nullutslippsmaskiner over 10 tonn. Dagens nullutslippsmaskiner er ombygde dieselmaskiner som det er satt inn batteri i. Når det gjelder nullutslipp er vi dessverre kommet kort på nasjonalt nivå, men på flere grønne tiltak ligger Norge langt fremme i europisk sammenheng. Også i forhold til at nasjonale myndigheter stiller krav.

Det grønne skiftet driver frem et teknologisk skifte, dagens dieseldrevne anleggsmaskiner vil gradvis bli erstattet av fossilfrie og utslippsfrie løsninger. Vi kan ikke utføre mer enn den teknologiske utviklingen tilsier. Det som er mest mulig å bruke i dag er moderne biodiesel, noe som kutter klimagassutslipp på mellom 80 og 90 prosent. De fleste maskiner kan i dag gå på biodiesel. Fremover kan vi se for oss en kombinasjon av ulike teknologier, med maskiner som er hydrogendrevne og ikke bare elmaskiner, forteller Nyheim som har en fortid i Mesta, en av de største anleggsbedriftene i Norge.

Beste stand

- Og helt til slutt, hva avgjør kåringen av beste stand?

- Det er også en helhetsvurdering, forteller prosjektlederen. - Det er en jury som er satt ned som ser på den mest unike standen og som ser på hvem som har gjort en fremragende innsats med å synliggjøre sin stand, sier en travel Jorunn Nyheim. ▶▶

NBBA HAR HATT FLERE LOKASJONER, MEN HAR MÅTTET FLYTTE ETTER HVERT SOM MESSA VOKSTE: Messa har kun vært arrangert i Tromsø. Den første messa ble arrangert ved Polarsenteret, deretter på Templarheimen og de siste gangene på Mandelasletta. Foto: Nordnorsk Bygg og Anleggsmesse / www.nnba.no

Vi utfører alt innen:

- Anleggsprosjektering
- Bygging av vei
- Masetransport
- Grunnarbeider
- Landmåling

BAKS®

Telefon: 915 46 555 • Kitdalveien 816 • 9046 OTEREN

Knapphus Energi Nord

Din energileverandør

Knapphus Energi Nord skal være din foretrukne leverandør på alle typer drivstoff/fyringsprodukter. Ad-Blue, biodiesel til transport og anlegg, alle typer mobile og stasjonære drivstofftanker.

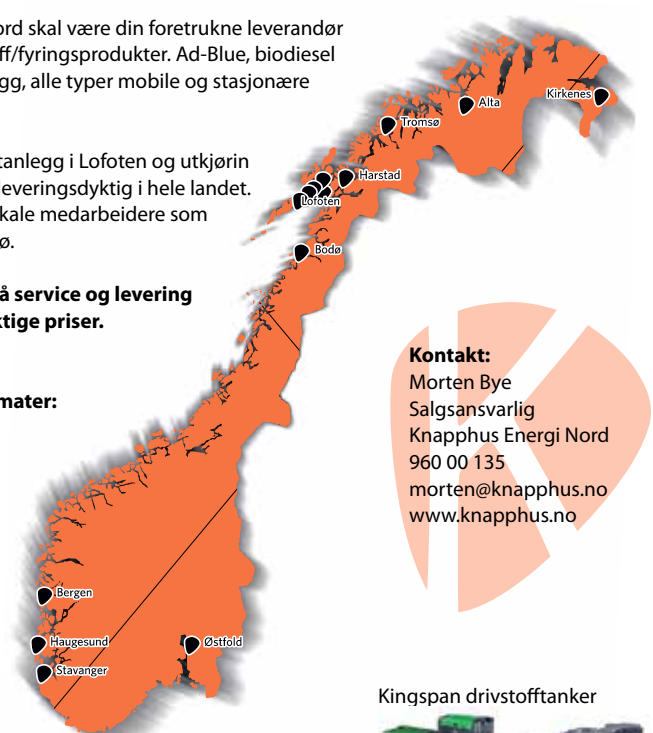
Vi har egne automatanlegg i Lofoten og utkjøring av drivstoff og vi er leveringsdyktig i hele landet. Hos oss treffer du lokale medarbeidere som kjenner ditt nærmiljø.

Vi skal være best på service og levering til konkurransedyktige priser.

Våre drivstoffautomater:

Harstad:
Sandtorg

Lofoten:
Kabelvåg
Kleppstad
Limstrand
Strømgård
Stamsund

Kontakt:
Morten Bye
Salgsansvarlig
Knapphus Energi Nord
960 00 135
morten@knapphus.no
www.knapphus.no

Vi har stand nr. L03 på anleggsmessen i Tromsø.

Vår transportør i nord:

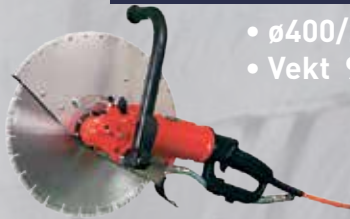

Tlf. 901 93 157

PROFESJONELT HØYFREKVENNS UTSTYR 2022 FRA WEKA

TS 40 Håndsag

- ø400/25,4
- Vekt 9,4 kg

TR 40 Ringsag

- ø400 mm
- Vekt 13,5 kg

TK40 Kjedesag

- Kjede 40 cm
- Vekt 9,8 kg

HD16 Vannkjølt Kjernebormaskin

- ø20-186 mm
- Vekt 6,5 kg

FU6D Omformer m/display, 230/400V

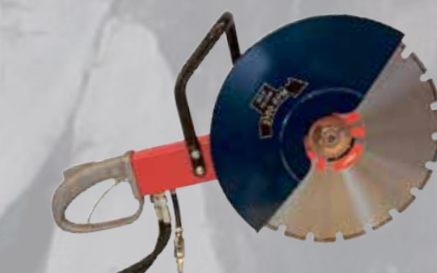

PROFESJONELT HYCON HYDRAULIKKPROGRAM

HPP18V Aggregat 1x20-30-40

- 160 Bar • Vekt 105 kg

HCS 18 Kappemaskin

- ø450/25,4 • Vekt 8,1 kg

HRS400 Ringsag

- ø400 mm • Vekt 10,9 kg

PROFESJONELT GULVSLIPE UTSTYR FRA SCANMASKIN

32 WS Gulvslipemaskin

med fjernkontroll

- 11-15 KW
- 800 mm slipebredde
- Vekt 610 kg

SC 450 Gulvslipemaskin

NY MODELL

- 2,2 KW motor
- slipebredde 450 mm
- Vekt 100 kg

Zyklon Jet Puls V8 Støvsuger

- 7,5KW
- Luftstrøm 620m³/time
- Vekt 130 kg.

Velkommen til NNBA 2022 - Nord-Norges tøffeste Bygg og Anleggsmesse er igjen klar for Tromsø. 10. – 12. juni 2022 braker det løs med det nyeste utstyret innen bygg og anlegg.

Velkommen til vår stand L04 - L06 for gode messe tilbud.

(Ved bruk av kode 100 vil det være mulig å få messepriser over tlf. i perioden 10. – 20. mai)

SVERRE HELLUM & SØNN AS

Avdeling Tønsberg:

Carl XVs gate 19
3150 Tolvsrød

Avdeling Oslo:

Jerikoveien 28 D
1067 Oslo

Tlf: 23 17 81 00 | www.hellumdiamant.com

Utstillere på messen

Firmanavn	Standnr.
Adecco Group Norway	L091
Ahsell Norge AS	L088, L089, L090, L113, L114, L115 S123, S134
Akershus Traktor AS	S094-S096
Anlegg og Miljøservice AS	S147
AnleggsGruppen AS	S122, S135
Arbeidstilsynet	L053
Asak Miljø Stein	S091
Austin Norge AS	S040
Avarn Security Service AS	S039
Azets Insight AS	L116
Bergersen Flis AS	L054, L055
Blinken AS	S146
Brødrene Dahl AS	S002, S003
Brødr. Sunde AS	L058
Bunker oil AS	L001
ByggTeam Hadsel AS	L117
Canes AS	0
Celsa Steelservice AS	L008
Circle K Norge AS	S062
Copy Data AS	L085
CSP AS	S088
Dagenborg Maskin AS	S127, S178, S129, S130
Dekkmann AS	S060
E. A. Smith AS	S071
Egil Verne AS	L077, L078
Element NOR AS	L110
Elverum Maskin AS / Sisubil	S036
EMSG Norge AS	S099, S100, S117, S118 + Demo 5
Entrack AS avd. Ballangen	S149, S150, S151
Epiroc Norge AS	S041, S050
Euroskilt AS	S043
F-Tech AS	L035
Fagskolen i Nord	L013
Feiring	S124
Felleskjøpet	S055, S056
Ferdighus	L033
GeoNord AS	S119

Gjensidige Forsikring ASA	L111
Gjerde & Byhring AS	L038
Glava AS	L045, L046
Gratangen Mekaniske Industri AS	S087
Hallgruppen AS	S029
HardLife AS	S098
Heatwork AS	S044, S047
Heavy Rental AS	S027
Heidenreich AS avd. Tromsø	S085
Hella Maskin AS	S145
Hesselberg Maskin AS	S106, S107, S108, S110, S111 + Demo 4
Hey'di AS	L056, L057
HL Maskinutstyr	S034
Holte Industri AS	L076
Hydrema AS	S120, S121, S136, S137
If forsikring	L047
Infobric AS	L081
Infotech AS	L002
Iteam AS	L034
Jobzone AS	L074
Kingspan Water & Energy AS	L080
Knapphus Energi Nord AS	L003
Lastebil forbundet	L049
Leca Norge AS	S084
Leica Geosystems AS	S005
Maritim Center AS	S157
Mobildialog AS (Mobit Breivika)	L031
Mählers och Söner Norge AS	S045, 2046
Nasta AS	S160-S164 + Demo 2 og 3
Nordea Finans Norge	S023
Nordic Last og Buss AS	S006, S007, S021, S022, S030, S031
Nordic Pumpe Systemer AS	L048
Nordic Spas AS	S001
Norengros	L086, L087
Normann Olsen Maskin AS	S133
Norsk Scania AS	S089, S090
Norsk Stål AS avd. Harstad	L012
OB Wiik AS	L092
Odd Kolstad AS	S075-S078
OilQuick Norge AS	S125, S126, S131, S132
Optimera AS	L065-L070, L098-L106
Parat	L032
Peab Bjørn Bygg	S086

PERI Norge AS	L083, L084
PolarKraft	L030
Pon Equipment AS	S063-S068 + Demo 1
Ramirent	S057, S058
Relekta AS	L052
Renta AS	S155, S156
Rex Nordic AS	S097
Roald Madsen AS	S138
Rosendal Maskin AS	S042, S048, S049
Rotilt AS	S026
RSN Technologies AS	S053
Sandvik Norge AS	S109
ScaleIT	L082
Sitech Norway AS	S139
SK produkter as	S004
Skjetne Maskin AS	S104, S105, S112, S113, S092, S093
SmartDok AS	L119, L120
Sommereth AS	S061
Soolo AS	L007
Sparebank1 Finans Nord-Norge AS	L043, L044
Steelwrist AS	S026, S141, S142
STS AB	S014
Sverre Hellum & Sønn AS	L004-L006
Tata Steel	L112
Techtronic Industries Nordic Aps	S081-S083
Teknisk Bureau AS	S079, S080
Teknisk Bureau AS	S073, S074
Teknisk-Service AS	S037, S038, S039
Telenor Norge AS	L042
TESS Nord as Avd Tromsø	S032, S033
Handel .no	L079
TrailerAgency UG	S140
Traasdal AS	S143, S144
Tysse Mekaniske Verksted AS	S152, S153
Ulefos AS	L093
Vacumkjempen Nord-Norge AS	S024
Vacumkjempen Nord-Norge AS	S025
Vemas AS	S101-S103, S114-S116
Vianor AS	S054
Voestalpine HPM AS	S158, S 159
Volue Technology AS	L075
Volvo Maskin AS	S008-S013 + S015-S020
Wurth Norge AS	S069, S070
Økonomibistand Nord AS	L118
Aas Betong AS	S035

NORDNORSK RAPPORT

Vil du oppleve hvordan nord-norsk næringsliv griper mulighetene i Nordområdene, hvordan bygg og anlegg i nord skaper ringvirkninger og følge næringslivet i nord på pulsen? Da har vi kanskje jobben for deg.

Nordnorsk Rapport søker Markedskonsulent

Vi søker deg som:

- Er over gjennomsnittet opptatt av samfunnet
- Trives med salg
- Er selvstendig, målbevisst og resultatorientert

Vi tilbyr:

- Gode lønnsbetingelser/ eventuelt frilansordninger
- Interessant portefølje
- Interessante kunder
- God salgsstøtte

Høres dette interessant ut?

Send en kortfattet søknad med CV og referanser til: dag@nnrapport.no. Ønsker du å snakke med oss svarer ansvarlig redaktør Dag Danielsen gjerne på telefon 48 42 94 72.

www.nnrapport.no

Besøk vår stand S001 på Nordnorsk bygg- og anleggsmesse. Besøk våre butikker på Jekta Storsenter i Tromsø, på Finnsnes og i Alta.

NORDIC SPAS AS JEKTA STORSENTER - KARLSØYVEGEN 12 9015 TROMSØ
 TEL 962 0003 WWW.NORDICSPAS.NO salg@nordicspas.no

Forblåst by eller urban kraftkule i nord?

Det mangler såvisst ikke på visjoner, sexy slagord og hotte fremtidstriggere når konsulenter av alle slag ser inn i Bodø si glasskule etter utvikling og vekst de nærmeste 100 år.

Av – Edd Meby

Omtrent samtidig som Bodø/Glimt har svinget seg til toppen av norsk fotball med offensive tanker og fremtidsrettet filosofi, har byen parkert apatien etter at Forsvaret la ned rundt 1.000 arbeidsplasser i byen. Den nye medisinen er grensesprengende planer og en byutvikling som har ambisjoner om at Bodø skal bli en ny motor i nord. Eller DEN nye motoren i nord.

► *Bygging av ny lufthavn skal etter planen være ferdigstilt i 2029.*

Som det heter i prosjektet «Bodø ny by»: «Bodø står overfor et av de største utviklingsprosjektene i nyere tid; flytting av Bodø lufthavn og planlegging av en helt ny bydel på størrelse med omtrent 800 fotballbaner.

Vi definerer en smart by som en

by eller et lokalsamfunn som tar utgangspunkt i innbyggernes behov, og tar i bruk ny teknologi for å gjøre byen til et bedre sted å leve, bo og arbeide. Selv Avinor sin beslutning i januar i år om å utsette bygging av ny flyplass, legger ingen stor demper på optimismen i Bodø. Utsettelsen betyr at ny lufthavn kan stå ferdig siste halvdel av 2029, med en kostnadsramme på 6,6 milliarder kroner.

Vedtak i juni

Et område på 2900 dekar blir tilgjengelig for byutvikling når Forsvarets Hovedflystasjon legges ned, og dagens lufthavn flyttes. Det skal utarbeides en kommunedelplan for den nye bydelen, en plan som vedtas i bystyret i juni 2022. Fortetting er allerede et viktig stikkord. Bodø skal utvikles til en kompakt by der jobb, skole og andre dagligdagse gjøremål skal være i kort avstand til hjemmet. I tillegg skal det være kort vei til uteområder, parker og andre offentlige møteplasser.

«Boligprosjekter skal tilby et mangfold av boligtyper tilpasset ulike familiestørrelser og brukergrupper. Dette er med på å skape gode og trygge bomiljø, og det skal være attraktivt å forflytte seg i byområdene til fots, på sykkel eller kollektivt.», heter det.

Starter om fem år

I 2029 setter gravemaskinene i gang med ny bydel. I mellomtiden skal Bodø planlegge en helt ny bydel, der man skal ivareta store klima- og miljøambisjoner, i tillegg til å skape

STORE VISJONER FOR BODØ: Når flyplassen flyttes gir det enorme arealer til å skape en helt ny bydel. Illustrasjon: DRMA, Asplan Viak, Tina Saaby

nye arbeidsplasser og tiltrekke seg flere innbyggere til byen.

Utviklingen av det nye bydelsområdet i Bodø er et av Norges største utviklingsprosjekt, og utviklingen vil gå over flere tiår, der man skal oppfylle svært høye klima- og energiambisjoner og ta skrittet inn i lavutslippssamfunnet. Det innebærer blant annet å planlegge for:

- Energideling og samspill mellom bygg og energisystem
- Ressurseeffektivitet med stort fokus på gjenbruk og gjenvinning av f. eks. materialer, avfall og bygningskomponenter

- Lokal håndtering og gjenbruk av jord- og steinmasser

- Smart arealplanlegging med fokus på gående og syklende og nærhet til sentrale funksjoner

- Grønne og innovative mobilitetsløsninger

- Naturbaserte løsninger for å håndtere fremtidens klima, for eksempel styrtregn

- Flere grønne og blå uterom inn i byen, både for å ivareta naturmangfoldet, velvære og folkehelse og gjøre samfunnet robust mot klimaendringer

Forsinket flyplass

Stortinget bevilget 200 millioner til videre planlegging i statsbudsjettet for 2022.

Bygging av ny lufthavn skal etter planen være ferdigstilt i 2029. Når det gjelder ny bydel, er tidsperspektivet noe lengre siden utbyggingen ikke kan starte før dagens lufthavn er lagt ned i 2029. Planleggingen er likevel kommet langt:

- Mål og retningslinjer for planlegging av ny bydel er vedtatt av Bodø bystyre (2018)

- 3 nasjonale og internasjonale plan og arkitektmiljø har levert forslag til ny bydel med hovedstrukturer, inndeling og utbyggingsrekkefølge (2020)

- Deltakelse i flere nasjonale og internasjonale FoUI-prosjekt med fokus på klima & energi og miljø & sirkulærøkonomi

ASFALTERING – ASFALTFRESING – TRANSPORT

Trygghet i alle ledd

Elektro Installasjon AS

elektrikerkjeden norgeseliten
Din trygghet - vårt ansvar!

elektroi@elektroinst.no
Markveien 17 - 8400 Sortland
Tlf: 76 11 06 20 - Fax: 76 11 06 30

Miljøfyrtårn
ingeniør utdannelse

«Ikke i nærheten av lønnsom» Ikke alle har like stor tro på visjonene i Bodø

Det er langt fra alle som tror flytting av flyplassen er lykken for Bodø eller Nordland. Foto: Per-Inge Johnsen

Det er flyttingen av flyplassen som legger premissene for de store planene i byen, men i en rapport fra Holte Consulting for Finansdepartementet blir flyplassplanene slaktet.

Den slår de fast at ingen av de ulike alternativene for flytting av Bodø lufthavn vil være i nærheten av å være samfunnsøkonomisk lønnsomme:

- Konsulentselskapet er også skeptisk til den positive befolkningsutviklingen som Bodø kommune og andre legger til grunn, og mener det ikke er behov for ny bydel før om minst 30 år.
- Holte vil dele opp utbyggingen i flere faser der rullebanen flyttes først, og terminaler og annet i en senere fase.
- I og med at prosjektet ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt, bør det vurderes å skyve på beslutningen om å bygge ny rullebane til det blir mer lønnsomt.
- Rapporten viser også at det er mulig å rehabilitere dagens rullebane til en lavere kostnad enn å bygge ny rullebane.

Administrerende direktør Torbjørn Lothe i NHO Luftfart har også vært kritisk til planene. Han har uttalt til NRK at de i utgangspunktet er positiv til utbygging av lufthavner i Norge, men at prosjektet er for lite lønnsomt.

- Det vi er bekymret for, er at regningen blir lagt over på flyselskaper og de reisende. Det er en tung bør å bære.

Flere samfunnsdebattanter har pekt på at veksten som Bodø ønsker seg, vil gå hardt ut over andre regioner i Nordland. SSB sine prognoser for befolkningsvekt i Bodø kommune tilsier at folketallet vil øke med 3.500 i løpet av de neste 30 år. Byen planlegger for ca 20.000 nye innbyggere, samtidig som både Narvik og Mo i Rana legger til rette for ny industri og 5.000 nye innbyggere. Kritikere mener en slik utvikling vil støvsuge utkantkommuner for ungdom og arbeidskraft, og gi en uønsket sentralisering.

- Forslag til kommunedelplan vedtas av bystyret i juni 2022
- Overordnet miljøprogram vil vedtas samtidig etter høringsprosess
- Det arbeides med flere delplaner for å forberede ny bydel, herunder mobilitetsplan, plan for blågrønne strukturer, teknisk infrastruktur m.v.
- Etalering av eiendomsselskap som skal ivareta utvikling og salg av området.

Når kommunedelplanen for ny bydel vedtas i 2022, vil arbeidet med første områdeplan for de første utbyggingsområdene starte opp.

VI KAN TEKKE I ALT SLAGS VÆR

Nord-Norge har vær og klima som stiller ekstra strenge krav til takløsninger og kvaliteten å taktekkerjobben.

protanentreprenor.no/nord

BODØ
Langstranda 5B, 8003 Bodø
+47 75 58 40 70

TROMSØ
Ringveien 103, 9018 Tromsø
+47 77 67 55 25

NARVIK
Beisfjordveien 80, 8514 Narvik
+47 76 97 76 97

Entreprenør

Både store og små tak trenger ekspertise og erfaring.

Bodø trenger arealer for å kunne vokse

Irene Mathilde Skiri (foran, nr 2 fra høyre) og hennes stab har fått en stor utfordring med å legge planene for den nye bydelen. Foto: Bodø kommune

Bodø mangler i dag arealer - spesielt relevante og attraktive næringsarealer. Det hemmer utviklingen av byen. Det mener prosjeksjef for «Ny by - ny flyplass», Irene Mathilde Skiri.

Av – Edd Meby

- Den nye bydelen, som har fått tilbake sitt opprinnelige stedsnavn Hernes, planlegges i et 50 - 100-årsperspektiv. I nær framtid – i et 12-årsperspektiv, som er en mer vanlig planleggingshorisont når det gjelder arealplanlegging, vil vi starte utvikling av de første to byområdene på til sammen rundt 800 dekar. Det vil omfatte ett område for tyngre industri og næring, og ett område for blandede byformål. Og vi trenger områder til å omstille byen etter nedleggelsen av kampflybase, sier hun til Nordnorsk Rapport.

Trenger en motor

Men Skiri har ikke et ensidig lokalt perspektiv.

- Nord-Norge trenger motorer. Vi må ha velutviklede tettsteder og byer som bremser fraflytting fra landsdelen og gjør det attraktivt å leve livet og arbeide her. Og vi må omstille samfunnet til å møte klima- og miljøutfordringene fremover.

Bodø kan ikke fortsette å vokse langs Riksvei 80 mot Fauske og veien til Kjeriringøy. Dette er utdaterte løsninger som ikke oppfyller dagens krav til klima- og arealplanlegging. Det er nesten å snakke om galematias i et miljøperspektiv.

Vi kan ikke legge til rette for en sterk økning i biltrafikk og infrastrukturbygging. Tvert imot må vi fortette byen, og det gjør vi best i en ny fantastisk bydel som har fått navnet Hernes, altså der flyplassen ligger, bare 15 minutter å gå fra dagens sentrum.

Sterke aktører

Byen som også skal være europeisk kulturhovedstad i 2024 har sterke medspillere når disse høye ambisjonene skal realiseres:

1. Lokalt, Nord-norsk og norsk næringsliv og utbyggere som skal bidra til omstilling og utvikling.
2. Dagens og fremtidige beboere – medvirkning har vært og vil bli viktig i utviklingen av Bodø.
3. Forsknings- utviklings og innovasjonsaktører er sentrale i utvikling av de fremtidsrettede og klimavennlige løsningene for byutvikling.

- I tillegg til nasjonale myndigheter er det mange aktører, siden det er bred tilslutning til å flytte lufthavna og stor optimisme i å realisere ambisjonene og mulighetene, sier Skiri.

- Hva gjør at du tror Bodø vil lykkes med ny by?

- Engasjementet og evnen til at vi alle drar i samme retning. Dette prosjektet har massiv og enstemmig tilslutning helt fra bystyret, fylkestinget og i Stortinget.

Samt full tilslutning fra lokalt og regionalt næringsliv.

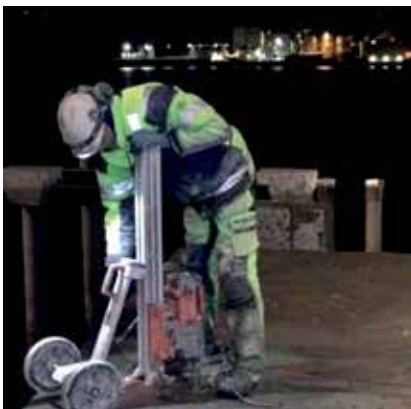
Troen på prosjektet og evnen til å realisere det, samt innovasjons- og utviklingskulturen i Bodø er andre momenter.

Ikke et luftslott

Og prosjeksjefen har denne meldingen til de som mener Bodø ny by er et luftslott:

- FNs bærekrafts- og klimamål er vel ikke et luftslott? Flytting av Bodø lufthavn er nå enstemmig vedtatt av Stortinget. Bodø skal ikke stagnere, men utvikle seg videre. Det er helt nødvendig for en fylkeshovedstad, sier hun.

- Ny by-prosjektet handler om på hvilke arealer dette skal skje, og hvorvidt en skal ta klima og miljø på alvor eller ikke når en planlegger for tiårene fremover. Staten har nå foretatt den største nedleggelse av offentlige arbeidsplasser noensinne med å legge ned Bodø flystasjon. Vi snakker om rundt 1000 arbeidsplasser. Det normale når slike store nedleggelse skjer, er at det blir kompensert med omstillingsmidler.

Tlf: 905 30 800
Epost: firmapost@nordlandbetongsag.no
www.nordlandbetongsag.no

Vi utfører alt innen:

- Betongsaging
- Kjerneboring
- Riving og miljøsanering
- Sliping av betonggulv

DELTABJELKEN
Samvirkebjelke for slanke dekkekonstruksjoner

Legg dekkene på DELTABJELKER fra Peikko Norge AS – den smarteste og mest effektive lavflensbjelke i markedet. Nå også som miljøvennlig bjelke - DELTABEAM Green.

www.peikko.no

Peikko Norge as
Kobbervikdalen 119, 3036 Drammen • 32 20 88 80

I dette tilfelle er omstillings-tiltaket at de bynære arealene tilbakeføres fra staten til byen slik at en gjør det mulig å omstille til nye næringer og arbeidsplasser. Vi er nå i en situasjon der en kan velge om dette skal benyttes til fremtidsrettet byutvikling der nasjonale og internasjonale klimakrav oppfylles. Det er en unik mulighet som en kun får hvis byen får områdene der flyplassen ligger.

Venter på Avinor

Stortinget gjorde sitt vedtak med finansieringsplan 21. desember 2021. Bodø kommune og Nordland fylkeskommune skal kjøpe eiendommen til markedspris og utvikle den videre, Avinors andel tilsvarende beregnet investeringsbehov på dagens lufthavn.

Staten skal bidra med ca. 2,7 milliarder kroner for å realisere prosjektet. Det er nå 10 ansatte i Bodø kommune som arbeider med å planlegge ny bydel, og kommunedelplanen for Hernes vil bli vedtatt av bystyret i juni 2022. Avinor forbereder utlysning av de første entreprisene, og har etablert byggherreorganisasjonen. Områdeplanen for ny lufthavn er tidligere vedtatt.

- Vi venter nå på Avinors oppstartbeslutning, og Avinor jobber nå med Samferdselsdepartementet om løsninger for sin økonomi som har vært rammet av pandemien. I mellomtiden starter vi planlegging av de to første områdene slik at vi kan realisere næringsarealer og utviklingsområder straks ny lufthavn er åpnet, sier Skiri.

Planlegger investeringer for 1036 milliarder

Skal vi tro Kunnskapsbanken Nord-Norge vil det bli investert kraftig i landsdelen de neste åtte årene.

Av – Edd Meby

Kunnskapsbanken Nord-Norge har i en rapport identifisert mer enn 2.100 investeringsobjekter i Nord-Norge, som sammen med kommunale investeringer og investeringer i boliger utgjør 1.036 milliarder kroner i perioden 2022-2029. Dette er 257 milliarder høyere enn estimatet for tilsvarende periode fra tellingen i 2019.

«Investeringer knyttet til offshore, boliger og infrastruktur er de største investeringsområdene, men også andre private aktører og offentlig sektor ruster opp landsdelen med store prosjekter. Særlig innenfor næring, industri og maritim infrastruktur har det vært en markant økning siden forrige telling i 2019», heter det i rapporten.

Kraftig boligbygging

Det skal fremdeles investeres heftig på norsk sokkel. Bransjen rapporterer at det fortsatt planlegges med investeringer for 299 milliarder i perioden, mens det forventes investeringer i boliger på rundt 163 milliarder

de neste årene. Fordelt mellom fylkene skal 79 milliarder av disse realiseres i Nordland, og resterende 84 milliarder i Troms og Finnmark. Det skal bygges flyplasser, veier, jernbane og annen infrastruktur for 304 milliarder i Nord-Norge innen 2029. Det er planlagt nye flyplasser i Bodø, Rana, Lofoten og Hammerfest og ny kampflybase på Evenes som skal være i full drift fra 2023.

Store veiprosjekter

Selv om mange ikke får penger, skal det likevel investeres i flere store veiprosjekter. For eksempel er E6 fra Fauske til Bogenes, E10 Tjeldsund – Gullsfjordbotn – Langvassbukta, E6 Megården – Mørsvikbotn, og E6 Leirbotn – Saraby blant de største. Nord-Norgebanen fra Fauske til Tromsø ligger også inne med en kostnadsramme på 130 milliarder, og så kan man jo spekulere hvor stor sannsynlighet det er for at banen noen gang ser lys i tunellen. Hvorvidt denne kommer til å bli realisert er svært usikkert.

Usikkerhet

Grunnet usikkerhet knyttet til finansiering og endrede konjunkturer er det stor usikkerhet rundt oppstart- og avslutningstidspunkt for flere av prosjektene. Enkelte prosjekter vil nok aldri bli igangsatt. Det knyttes størst usikkerhet til

offentlige investeringer i infrastruktur, investeringer offshore og kommunale investeringer som ligger litt frem i tid. I privat sektor er det størst usikkerhet ved en del industri-investeringer. 59 prosent av de kartlagte investeringene er fortsatt ikke vedtatt, men er i utredningsfasen.

Det skal de neste årene realiseres flere store veiprosjekter i Nord-Norge. Foto: Edd Meby

Slik investeres det

Regioner	Beløp (milliarder kr.)
Bodøregionen	243 507
Helgeland	124 500
Hålogalandsregionen - Nordland	108 368
Hålogalandsregionen - Troms	27 232
Sokkel	290 000
Vest-Finnmark	73 410
Øst-Finnmark	41 748
Tromsø, Midt- og Nord-Troms	127 320
Totalsum	1 036 084

Investeringstelingen

I investeringstelingen kartlegges planlagte investeringer i Nord-Norge frem til og med 2029. Tellingen inkluderer både vedtatte og planlagte prosjekter.

Om lag 41 prosent av investeringsprosjektene er allerede igangsatt eller ferdig finansiert / vedtatt. Tellingen gjøres årlig for Konjunkturbarometeret Nord-Norge av Bedriftskompetanse AS og Menon Economics.

I tellingen er 2.171 investeringsprosjekter i landsdelen, inkludert estimerte investeringer i bolig- og kommunalsektoren.

Nordland blir vekstregion nummer 1

Kunnskapsbanken Nord-Norge sin rapport viser at det er i Nordland det kan bli investert mest de kommende åtte årene.

Av – Edd Meby

- At det satses og investeres i landsdelen er alltid positivt. Basert på tallene som trekkes frem i rapporten er Nordland det fylket som har flest investeringer, både private og offentlige. Det er også Nordland som har flest igangsatte prosjekter med 63

milliarder. Troms og Finnmark har investeringer på rundt 190 milliarder som er igangsatt eller vedtatt, mot 233 milliarder igangsatt eller vedtatt i Nordland. I tillegg er det prosjekter for rundt 225 milliarder under utredning i Nordland, mot 97 milliarder i Troms og Finnmark. I tillegg kommer investeringer på sokkelen, som alle er under utredning. Samtidig er det flere prosjekter knyttet til boliginvesteringer, hvor Troms og Finnmark har flest - 84 milliarder mot 79 milliarder i Nordland, sier Jeanette Gundersen, leder Kunnskapsbanken Samfunn i SpareBank 1 Nord-Norge.

- Merker SNN en optimisme i Nord-Norge på grunn av en slik investeringslyst som beskrives i rapporten?

- Vi mener at det stor optimisme. Som vi også trekker frem i denne rapporten, så er hele 18 av 50 hydrogen- og ammoniakprosjekter i landsdelen.

- Hvor mye realisme ligger i disse prognosene?

- Som det fremkommer i rapporten, så er om lag 41 prosent av investeringsprosjektene allerede igangsatt eller ferdig finansiert/vedtatt. 60% er fortsatt under utredning.

- Hva er de største hindringene for å realisere disse investeringene?

- Det er usikkerhet knyttet til finansiering og endrede konjunkturer. Det er i stor grad størst usikkerhet rundt de offentlige investeringer i infrastruktur, investeringer offshore og kommunale investeringer som ligger frem i tid, sier hun, og tilføyer:

- Det er også stor usikkerhet rundt råvarekostnadene som kan medføre at investeringene blir dyrere enn planlagt eller at man ikke får tilgang på råvarene man har behov for. Dette var noe vi så i slutten av pandemien, som

Jeanette Gundersen er leder for Kunnskapsbanken Samfunn i SpareBank 1 Nord-Norge. Foto: Sparebanken 1 Nord-Norge

er ytterligere forsterket av krigen i Ukraina. En annen faktor som også kan påvirke er mangelen på arbeidskraft.

Det virker ikke som om de skyhøye prisene skremmer private eller næringsliv fra byggeprosjekter. Foto: Edd Meby

Norsk byggevarehandel omsatte for 58,7 milliarder i 2021, og økte kraftig på grunn av høyere priser. Og fra 1. april i år ble prisene satt ytterligere opp.

Av – Edd Meby

58,7 milliarder var en økning på 11,3 prosent fra året før. Mest på grunn av økte priser. Statistisk Sentralbyrå slår fast at prisene for materialer for eneboliger i tre, fra februar 2021 til februar 2022, økte med 30,9 prosent. Prisene på tømmer, planker og bjelker har steget kraftig siden 2020. Byggekostnadsindeksen for boliger generelt, og ikke kun materialkostnadene for eneboliger av tre, har hatt en økning på 11,7 prosent fra februar 2021 til februar 2022.

Går så det griner

Byggevarebransjen hadde altså et gullår i 2021. Så godt at en bedrift Nordnorsk Rapport har snakket med, ikke ønsker å stå frem fordi den frykter det ville fremstå som selvskryt. Bedriften hadde rekordresultat i 2020, og slo rekorden i 2021 – og har startet 2022 enda bedre enn i fjor.

Som de fleste i norsk byggevarebransje har denne bedriften hatt gode tider under koronapandemien, spesielt i privatkundermarkedet. Da folk ikke

lenger kunne reise, brukte de mer penger på å pusse opp hus og hytter. Bedriften satser på at veksten fortsetter, og har budsjettert med det i 2022. Og hvordan reagerer kundene på prisøkningene? Ingen liker det, men de fleste fortsetter både å bygge og handle.

Unormal økning

Årsakene er flere. Lavere uttak av skog i Canada, som er verdensledende og påvirker markedsprisen, krigen i Ukraina og generelt høyere priser som følge av koronapandemien.

– Den sterke oppgangen i byggevaresalget ble i hovedsak drevet av proffmarkedet, og utviklingen skyldes særlig en unormal økning i prisene på trelast og andre byggevarer sammenlignet med året før, sier Aslaug Koksvik, bransjedirektør for byggevarehandel i Virke til NRK.

Revisjonsselskapet BDO karakteriserer bygg- og anleggsbransjen som «robust, med forbedrede marginer, selv om veksten har bremsset opp».

Sterkt privatmarked

De to pandemiårene har altså gitt kraftige økonomiske utslag på byggevaremarkedet, men i 2022 spår en del bransjefolk at veksten vil avta. Det skal noe til å fortsette den rekordartede veksten. I 2020 var det en kraftig vekst i salget til privatkunder, fordi folk brukte penger på hjemmet som ellers ville blitt brukt på reising, uteliv og annet forbruk. I 2021 stabiliserte privatmarkedet seg på et fortsatt høyt nivå. Prisstigning gjorde at omsetningen la seg på et høyt nivå gjennom hele året.

Neumann bygg, som er en av Nord-Europas største byggevareleverandører til bedrifts-

markedet, tror også varer vil bli dyrere. Administrerende direktør Kjell Paulsrud, sier det vil bli vesentlig dyrere å pusse opp og bygge hus.

– En enebolig som kostet 6 millioner å bygge i januar i fjor, kan koste 7,5 millioner sommeren 2022.

2,5 % vekst

Selv om veksten kan avta, vil det ikke stoppe helt opp i 2022. Byggevareindustrien NHO mener at de to neste årene vil de fleste driverne i markedet og tilgjengelig prosjektinformasjon tilsa at veksten vil avta, og venter 2,5 % vekst i 2022 og en svak nedgang på 0,5 % i 2023. Norsk Byggebransje slår fast at veksten i de skandinaviske bygg- og anleggsmarkedene har fortsatt og bekrefter så langt de positive prognosene fra høsten 2021.

Krigen gir usikkerhet

Men krigen i Ukraina har ført til at det knyttes betydelig større usikkerhet til utviklingen i entreprenørmarkedene fremover. Invasjonen setter både europeiske markeder og globale råvaremarkeder under ytterligere press. Dette kommer på toppen av allerede høy belastning på enkelte verdikjeder som følge av koronapandemien. Krigen har ført til at det ikke lenger kjøpes inn varer fra Russland og Hviterussland, som er store produsenter av trelast og trebaserte produkter. I tillegg vil varer som produseres ved hjelp av betydelige mengder energi, bli påvirket av høye energipriser, for eksempel isolasjonsprodukter og gipsplater.

KSR
MASKIN A.S.

I samarbeid med Fredheim Maskin AS

Salg og utleie av Neuenhauser sikteverk og kvern

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no
www.ksr-maskin.no

- ◆ **Neuenhauser SuperScreener stjernesikt**
- ◆ For sortering av bark, flis, jord, kompost, matjord, avfall og klebrige / fuktige masse
- ◆ Høy kapasitet og meget brukervennlig
- ◆ Lavt innmatingshøyde og lett tilgang til stjernedekket
- ◆ Elektrisk eller hybrid drift

- ◆ **Neuenhauser NH6020 trommelsikt**
- ◆ Allrounder i alle typer masse
- ◆ Godt utlastingshøyde
- ◆ Leveres med mater opptil 11m3
- ◆ Mange smarte løsninger
- ◆ Elektrisk eller hybrid drift

CE Merking av masser på plass?

- ◆ Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølle test, Flisighetsindeks m.m
- ◆ Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll samt kontroll på anlegg.
- ◆ Vi tilbyr også test utstyr

Byggeprosjekter i Nord-Norge

Nordland

Ny jernbane mellom Fauske og Tromsø, Nord-Norgebanen
 Nybygg av industripunkt i Narvik
 Etablering av batterifabrikk og nybygg av næringsarealer i Narvik
 Nybygg av vei mellom Fauske-Bognes på E6
 Ny trasé E10/Rv.85/Rv.83 Hålogalandsvegen, Evenes-Sortland
 Ny vegforbindelse veg Fylkesveg 82 Hadsselfjorden
 Etablering av landbasert lakseoppdrett på Toft i Brønnøysund
 Nybygg av vei mellom Bodø-Fauske på Rv. 80
 Nybygg av kraftverk og tunnel i Fauske
 Ny forbindelse Herøy-Dønna og Fv 17 Alstahaug i Brønnøy
 Ny lufthavn i Bodø, entrepris bygg
 Ny E10 gjennom Lofoten, Vågan, Vestvågøy, Flakstad og Moskenes
 Nybygg av flyplass og flyterminal på Fagerlia i Mo i Rana
 Etablering av industriområde i Sortland
 E6 Sørfoldtunnelene/Fauske-Mørsvikbotn, ny vei Fauske og Sørfold. Parsell 1, 2 og 3
 Ny flyplass på Gimsøy i Lofoten
 Nybygg av bydel i Narvik
 Ny lufthavn i Bodø, entrepris anleggsarbeid og baneanlegg
 Etablering av ny bydel i Bodø trinn 2
 Nybygg av leiligheter, næring og hotell i Mo sentrum
 Ny tunnel på E6 Ulsvågskaret i Hamarøy
 Etablering av næringspark ved Bjerkvik i Narvik
 Ny E6-trasé for Stormyra-Bjerkvik i Narvik
 Rassikringstiltak på E10 Napp-Å i Flakstad og Moskenes
 Riving, nybygg/rehabilitering av videregående skole i Narvik
 Etablering av industri, handel, service i Lødingen
 Nybygg av landbasert postsmoltanlegg på Slaggen industriområde, Evenes
 Nybygg av videregående skole og idrettshall på Kippermoen i Vefsn
 Ny fylkesvei 17 fra Meløy til Rødøy kommune
 Nybygg av næringsområde i Sortland
 Rassikringstiltak på Fylkesveg 815 ved Kangerura
 Ny bydel på Brennåsen i Rana
 Nybygg av lakseslakteri på Lovund i Lurøy kommune
 Utvidelse av industribygning ved Vefsn
 Rassikring på E10 Nappstraumen-Å
 Ny Fylkesveg 17 Brønnøy-Alstahaug
 Nybygg av boliger ved Rundheia i Sortland
 Etablering av oppdrettsanlegg for flekksteinbit på Ylvingen i Vega
 Nybygg av hydrogenfabrikk i Bodø
 Nybygg av leiligheter i Mo i Rana, trinn 2
 Utbedring av E6 Sorelva-Borkamo i Saltdal
 Nybygg av fotballstadion i Bodø
 Nybygg av settefiskanlegg i Vevelstad kommune
 Nybygg av flerbrukshall m.m i Bodø
 Etablering av nytt boligfelt og forretning i Tjeldbergvika, Vågan
 Nybygg av hotell i Fauske
 Nybygg av 150-200 leiligheter i Bodø
 Nybygg av næringsområde i Meløy
 Nybygg av produksjonshall i Vestmarka, Sortland
 Nybygg av helsehus i Bodø
 Utbedring av Fylkesveg 810/12 Bustneslia i Rana
 Drift- og vedlikehold av fylkesveier i Nordland, 2022-2027
 Utvidelse av industriområde i Sørfold kommune
 Nybygg av landskaps hotell, sjøhotell, sjøhus mm i Ørnsnes
 Nybygg av bru og tilbygg av vei i Kjerringøy
 Nybygg av kjøpesenter på Myre i Øksnes
 Nybygg av boligområde i Bjerkvik
 Nybygg av hotell alternativt leiligheter i Sortland
 Nybygg av videregående skole på Rønvik i Bodø
 Nybygg av vei og bru i Bodø (Bypakke Bodø)
 Nybygg av boligfortetting i Løkåsåsen - Valnesfjord, Fauske
 Etablering av nytt settefiskanlegg i Kilvik i Meløy kommune
 Tilbygg/påbygg/nybygg av kjøpesenter i Sandnessjøen
 Nybygg av omsorgsboliger for eldre i Bodø
 Etablering av handelspark på Mørkved i Bodø
 Nybygg landbasert gjennomstrømningsanlegg i Andøy, trinn 2
 Etablering av ny bydel i Bodø trinn 1
 Utbedring av E6 Sjømannskirke-Ornes, E6 Narviktunnelen
 Rassikring/ny tunnel på Fv 811 Vikten II i Flakstad
 Rassikring/bru og fanggjerd på Fylkesveg 17 Lian i Bindal
 Etablering av datasenter i Bodø
 Nybygg av boligområde i Bodø
 Utdyping av Værøy fiskerihavn
 Nybygg av temapark i Vågan
 Nybygg av havn, industriområde mm i Sortlandsundet
 Nybygg av industriområde i Ankenes
 Nybygg av fryseanlegg og fileteringsfabrikk i Bodø
 Nybygg av terminal i Evenes
 Omlegging av veg i tunnel på E10 Rørvikvatnet i Vågan
 Nybygg av leiligheter i Mo i Rana, trinn 1

Til- og ombygging alternativt riving og nybygg hotell/leiligheter, Svolvev
 Nybygg av CNF-fabrikk i Mosjøen
 Havneutbygging på Kringelen i Sortland
 Etablering av område for oljevern- og miljøsentre på Fiskebøl i Hadsel
 Nybygg av landbasert fiskeoppdrettsanlegg i Nesna, trinn 1 og 2
 Nybygg av gruve og uteanlegg i Fauske
 Nybygg av hvalmuseum, kunnskaps- og opplevelsessenter på Andenes
 Ny- eller om- og tilbygg av sykehus i Alstahaug
 Drift og vedlikehold av jernbane i kontraktsområde Nordland
 Drift og vedlikehold av jernbane i kontraktsområde Ofoten
 Rassikring/varslingsanlegg og rasfanggjerd på Fylkesveg 816 Presten i Vågan
 Nybygg av hotell, restaurant, spa, konferanse Svartisen i Meløy
 Utvikling av havneområde i Leknes
 Etablering av næringsområde i Sortland
 Drift og vedlikehold på fylkesveger i Nordland, 2022-2027

Troms og Finnmark

Utvikling av ny bydel langs Tromsøysundet.
 Etablering ny storhavn på Tusenvikskardet i Sør-Varanger
 Anlegg for ammoniakktutvinning av ren hydrogen i Hammerfest
 Nybygg av vei mellom Nordkjosbotn-Tromsø på E8
 Ny veg mellom E6 Leirbotnvatn i Alta og Rv 94 Kvalsund bru
 Nybygg av landbasert anlegg/oljeterminal på Veidnes i Nordkapp
 Nybygg av oljeterminal på Gamneset i Kirkenes
 Nybygg av vindkraftverk Lebesby
 Ny fergefri forbindelse på Fv 91, Ullsfjordforbindelsen i Lyngen og Tromsø
 Etablering av hydrogen- og ammoniakfabrikk i Berlevåg kommune
 Nybygg av vindkraftverk i Gamvik/Lebesby
 Nytt bydelssenter (boliger og næring) på Kvaløysletta i Tromsø
 Nybygg av boliger på Kvaløya i Tromsø
 Nybygg av boliger og butikk på Nordmannsgård i Tromsø, trinn 5
 Riksveg 862 tunnel- og vegforbindelse fra Breivika til Langnes i Tromsø
 Ny vei og bru på E8 Sørbotn-Laukslett (Ramfjorden)
 Nybygg av leiligheter på Langnes i Tromsø
 Nybygg av museum på Mack-tomta i Tromsø
 Ny bru til Kvaløya i Tromsø
 Nybygg av seniorboliger og næring i Tromsø, trinn 2 mfl
 Ny bydel i Tromsø
 Nybygg av kraftledning mellom Lebesby og Seidafjellet, Varangerbotn
 Nybygg av kraftledning i Kvalsund
 Nybygg av kraftledning i Kvalsund
 Utvikling av havne- og industriområde i Harstad kommune
 Ny fast vegforbindelse mellom Arnøy, Laukøy og Kågen
 Etablering av nytt boligområde i Tromsø
 Riving og nybygg av bo- og velferdssenter i Tromsø
 Nybygg av Kvaløya bo- og velferdssenter i Tromsø
 Ny bydel i Tromsø
 Nybygg av flerbolighus i Tromsø, trinn 2
 Nybygg av boligområde i Skoddevarre Alta
 Ny tunnel på E10 Fiskefjord Øst i Tjeldsund
 Nybygg av industri/næring i Akkarfjord, Hammerfest
 Nybygg av leiligheter på Åslia i Tromsø
 Ny- og ombygg av næring og boliger på tidligere skoleområde, Målselv
 Tilbygg av legevakt på Breivika i Tromsø
 Nybygg av storarena for fotball, badeland, kultur i Tromsø
 Nybygg av videregående skole i Harstad
 Utbedring av E45 mellom Øvre Alta og Kløfta i Atla
 Nybygg av hytteområde i Lenvik
 Rassikring/ny tunnel på Rv 93 Kløfta i Alta

Nybygg av bilforretning på Thomasbakken i Alta
 Avlastningsveg på E6 gjennom Alta by, Trinn 1
 Nybygg av leiligheter på Fagereng i Tromsø
 Nybygg av ungdomsskole på Kvaløya
 E10 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukta, forberedende arbeider
 Nybygg av leiligheter og studentboliger i Tromsø
 Nybygg av boliger i Tromsø
 Nybygg av kraftverk Lebesby-Tana-Porsanger kommuner
 Nybygg av turist- og konferansehotell i Vadsø
 Nybygg av stamnett terminal og kaiareal i Sør-Varanger
 Nybygg av havne- og næringsområde på Pulkneset i Sør-Varanger
 Nybygg av kjøpesenter i Tromsø
 Nybygg av luksusesort i Lyngen
 Nybygg av hotell i Mack-kvartalet sør i Tromsø sentrum
 Nybygg av havne- og næringsområde i Sør-Varanger
 Rassikring/tunnel på Fylkesveg 7886, Husa i Lenvik
 Nybygg av eneboliger og rekkehus i Akkarfjord, Hammerfest
 Nybygg av næringsområde på Ramfjordmoen i Tromsø
 Nybygg av realfagpark i Dyrøy
 Nybygg av vei/tunnel Saragammen-Rypefjord langs Rv 94, Hammerfest
 Rassikring/tunnel på Fylkesveg 87 Postvollan-Rødbergan i Balsfjord
 Rassikring/tunnel på Fylkesveg 83 Gamvik i Kvæfjord
 Utbedring av vegstrekning E6 Nordkjosbotn-Hatteng, Balsfjord og Storfjord
 Nybygg av skianlegg, hytter, hotell mm på Ringvassøya
 Nybygg av datasenter mm på Stormoen i Balsfjord
 Ny vei og tunnel gjennom Skaret på Fylkesveg 7940 på Arnøya i Skjervøy
 Riksveg 862 Breivika til Langnes i Tromsø, tiltakspakke Langnes
 Rassikring/ny tunnel på Fylkesveg 883 Skillefjord nord i Alta
 Nybygg av ferrosiliumfabrikk ved Skallelv på Vadsøya
 Etablering av smelteverk ved Skallelv på Vadsøya
 Nybygg av hotell i Alta
 Riving av lager for nybygg av lamellblokker ved vannkant i Tromsø
 Nybygg av tunnel og veg på Fv 863 Ringvassøy-Reinøya
 Nybygg av hotell i Tromsø
 Nybygg av boliger i Tromsø
 Vegdriftkontrakt for riks- og europaveger i Nord-Troms 2022-2027
 Ny tunnel på E6 Mettevoll i Nordreisa
 Nybygg av kraftledning i Skaidi
 Nybygg av leiligheter i Tromsø
 Nybygg av hotell-og forretningsbygg og rehabilitering av eksisterende bygg i Tromsø
 Nybygg av kraftledning i Tjeldsundet
 Nybygg av hydrogenfabrikk ved Skallelv på Vadsøya
 Nybygg av boliger i Tromsø
 Ny omkjøringsvei for sentrale deler Hammerfest/Rypefjord
 Nybygg av studentboliger i Tromsø, trinn 4
 Nybygg av ungdomsskole i Storelva
 Utbedring av Fylkesveg 848 Seglstein i Ibestad, parsell Aspelia-Sæter
 Rassikring/tunnel eller overbygg på Fv 7810, Salanglia i Salangen
 Ny tunnel på E6 Grasnes-Bikkavollen (Vassbergan) i Storfjord
 Vinterdrift og vedlikehold på fylkes- og kommunale veier, Nordreisa og Skjervøy
 Etablering av handel/kontor/industri i Storfjord kommune
 Nybygg av flerbrukshall ved Setermoen fase 4
 Rassikring på Rv 85 Gullesfjord III i Kvæfjord
 Etablering av datasenter i Tromsø
 Nybygg av 132 kV kraftledning mellom Bardufoss - Finnjordbotn
 Nybygg av boliger og næring i Tromsø, trinn 1
 Nybygg av boliger i Lenvik kommune
 Nybygg av samisk videregående skole og teater i Kautokeino

Oversikten fra Bygg-fakta.no viser at det settes i gang store prosjekter i Nord-Norge. Foto: Edd Meby

Vi vil frigjøre tid for deg, ved å gjøre regnskapet papirløst. Ønsker du å starte virksomhet, ta kontakt.

VSK Regnskap AS
 Torsvågveien 2107, 9136 Vannareid
 Tlf.: 77 74 97 60 • E-post: post@vskas.no
 www.vskas.no/regnskap

Vedlikeholdsetterslep på 3.200 milliarder

Et utdatert ledningsnett koster millioner å vedlikeholde. Foto: Edd Meby

Kommunale veier råtner på rot. Foto: Edd Meby

En rapport fra 2021 viser at vedlikeholdsetterslepet for landets infrastruktur og offentlige bygg fortsetter å vokse.

Av – Edd Meby

Det er nødvendig med et krafttak, mener Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF), som har laget rapporten «State of the Nation». Dette er tredje gang foreningen kartlegger tilstanden på offentlig infrastruktur som totalt anslås å ha en verdi på vel 7.000 milliarder kroner. Den første rapporten kom i 2010 og den andre i 2015. Frem til 2010 fantes det ingen fullstendig oversikt over tilstanden til offentlige infrastruktur, heller ikke hos staten eller kommunene. Forvaltningsansvaret var delt mellom over 300 kommuner, 19 fylker, en rekke etater og offentlige foretak som igjen var underlagt ulike målemetoder, sektorlover og krav. Noe som gjorde det vanskelig å holde oversikt.

Frykter kostnadsbombe

Arbeidet med rapporten fra 2021 ble utført av ledende ingeniører, og kvalitetssikret av uavhengige fagekspert.

– Siden forrige kartlegging

i 2015 har oppgraderingsbehovet på bygg og infrastruktur økt med 600 milliarder kroner. Dersom vi lar denne veksten fortsette vil vi sende en kostnadsbombe videre til neste generasjon. Kommune, fylkeskommune og stat må forplikte seg til å gjennomføre nødvendig vedlikehold, og de må ha ressurser til å gjøre jobben, sa Liv Kari Skudal Hansteen, administrerende direktør i RIF, da rapporten ble offentliggjort.

58,- pr kvadratmeter

State of the Nation 2021 viser at verken staten, fylkeskommunene eller kommunene tar sitt fullt uttar sitt ansvar, og har samlet seg et oppgraderingsbehov på 1.800 milliarder kroner. Kommunale veier og bygg, fylkeskommunale veier og sykehus, samt jernbane kommer verst ut. Rapporten anslår ressursinnsatsen på ordinært vedlikehold til vel 58 kroner per kvadratmeter, mens det anbefalte nivået er 90-115 kroner per kvadratmeter. Norsk kommunalteknisk forening anslo i 2019 at norske kommuner årlig investerer 35 milliarder kroner i nybygg og oppgraderinger.

Etterslepet

Etterslep defineres i rapporten som et etterslep i henhold til dagens standarder, basert på gjeldende krav og behov. Altså; hva vil det koste å oppgradere et bygg eller bygg nytt i samsvar med dagens krav og standard?

Slik er etterslepet på vedlikehold kostnadsberegnet i rapporten:

Kommunale bygg: 160 milliarder
Helsebygg (statlige): 40-55 milliarder

Andre statlige bygg: 11 milliarder
Jernbane: 600 milliarder
Riksveier: 1000-1100 milliarder
Fylkesveier: 700 milliarder
Kommunale veier: 300 milliarder
Vannforsyning: 250 milliarder
Avløpsanlegg: 320 milliarder

Politisk handling

Et sentralt poeng i State of the Nation 2021 er at samfunnet må rustes for å håndtere de utfordringene som kommer fremover. «Mer ekstremvær, økt press på byene og behovet for å stimulere til næringsutvikling over hele landet er forhold som må tvinge frem politisk handling».

Rapporten viser at Avinor, Statsbygg og Statnett utmerker seg positivt når det gjelder forvaltningen av egen bygningsmasse og infrastruktur. Dette er aktører som i all hovedsak jobber godt og langsiktig. I tillegg har de økonomiske rammer til å gjennomføre vedlikehold og oppgraderinger.

Rapporten slår fast at 70 prosent av dagens kommunale og fylkeskommunale bygg er over førti år og lite tilpasset virksomheten. Dårlig teknisk tilstand og manglende vedlikehold medfører dårlig inneklima og unormal vekst av muggsopp. Den tekniske tilstanden er forverret de siste årene og vedlikeholdsetterslepet har økt.

Tidløs kvalitet fra Nord

JARO AS
BETONGSYSTEMER

Jaro AS
Humleveien 14
9514 Alta
Tlf. 78 44 92 00
post@jaro.no
www.jaro.no

Fakta: Dette er tilstanden

Dette er den tredje "State of the Nation"-rapporten. Den beskriver Norges tilstand og behov i 2021. Ekspertene fra NTNU og TØI, til å kvalitetssikre funn og anbefalinger. 12 samfunnskritiske områder som tilsvarer verdier for 7000 milliarder er gjennomgått i denne rapporten. Den har sett på tilstanden, fremtidsutsiktene, behovene og gitt råd og kunnskapsgrunnlag til forvaltere og politikere.

Enklere med nytt enn vedlikehold?

Er det lettere for politikerne å finne penger til å bygge ny skole enn det er å belaste et sprengt driftsbudsjett med økt vedlikehold til den gamle?

Av – Edd Meby

- Noen ganger forfaller kommunale bygg såpass mye at det blir billigere å bygge nytt, innrømmer kommunedirektør i Vågan kommune i Lofoten, Tommy Stensvik – og illustrerer sånn sett problemene som har oppstått med etterslep på vedlikehold av offentlig infrastruktur.

- Vårt driftsbudsjett er hardt presset, og politikerne har svært vanskelige valg de må ta. Da blir dessverre vedlikehold ofte prioritert ned. Samtidig får kommunene stadig flere oppgaver der det ikke følger penger med fra staten, slik at vårt økonomiske handlingsrom blir mindre.

Som tidligere leder i det kommunale eiendomsselskapet vet Stensvik hva han snakker om, og i Vågan kommune er det også et etterslep på vedlikehold.

- Vi har de senere år gjort kjempestore investeringer i skole, helse og idrettsanlegg, og det mener vi at vi må gjøre for å fortsette å være en attraktiv kommune. Skal vi tiltrekke oss nye innbyggere med viktig kompetanse og skape ny næringsvirksomhet som kan gi oss skatteinntekter, så må vi investere, mener han.

Kommunedirektøren peker også på andre faktorer som påvirker nivået av vedlikehold.

Kommunedirektør Tommy Stensvik mener en kommune som vil være attraktiv må investere i nye bygg. Foto: Edd Meby

- Nye tekniske krav til bygg gjør at det blir dyrere og dyrere å bygge. Dermed kan det være fristende å gå ned på kvaliteten, noe som medfører at vedlikeholdet må starte tidligere og blir dyrere. Dette er en ond sirkel.

► **Pressede tekniske budsjetter og stadig flere oppgaver gjør at vedlikehold ofte blir prioritert ned.**

Lang erfaring og et variert tjenestetilbud

↓

AKTIVA
regnskap og økonomisk rådgivning

Sjøgata 5, 9300 Finnsnes
Tlf.: +47 77 84 10 80
Epost: firmapost@aktivafinnsnes.no

Kvalitet, erfaring, kunnskap og nytenkning

Isohatt™ sørger for enkel og optimal isolasjon med minimalt av gravearbeid. Presisjonsstøpte isolasjonselementer i polyuretanskum.

Isohatt™ egner seg til de fleste dimensjoner og spesielt godt til eksentriske og sentriske betongkumkjegler.

“En liten revolusjon, isolert sett”

dagfinn@wdf.no
Tlf. 47 23 03 85

WDF ISOLASJON

Transport • utleie
Småbergan gjestegård
Esso bensinstasjon,
Bjerkvik

Thune

Postboks 4, 8531 Bjerkvik
Tlf.: 76 97 72 00
E-post: steinar@thuneas.no
www.thuneas.no

elme
MAGNETS
Quality lifting

elmemagnets.com info@elmemagnets.com Tel: +46 476-150 05

Løftemagneter og Metallseparatorer
Egen produksjon, reparasjon og service

ÅLMHULTS EL-MEK AB

Mo i Rana tar spranget inn i fremtiden

I Mo i Rana står mulighetene i kø når selskapet Freyr skal etablere sin nye batterifabrikk. Men dette gir også store utfordringer for en kommune som skal vokse veldig mye, veldig fort.

Av – Edd Meby

Hvordan skal man for eksempel bygge 2000 nye boenheter frem mot 2025? Hvordan utbedre veier og annen infrastruktur som tåler den økte trafikken som kommer når det etableres 3000 nye arbeidsplasser? Er det skoler og barnehageplasser nok? Hva med kraftbehovet, og har kommunen kunnskap, evne og vilje til å gi alle gode offentlige tjenester?

Nordnorsk Rapport har snakket med en offensiv ordfører Geir Waage.

Godt vertskap

- Med Freyr og ny flyplass på gang virker det som om Mo står i et historisk veikryss, som kan sammenlignes med etableringen av Jernverket. Hvordan ser du på fremtidsmulighetene for Mo, og hvordan er det å ha en sentral rolle i en slik utvikling?

- Mulighetene for Mo i Rana som by og Rana som kommune er store, men det er muligheter. Det vi har satt oss fore er å gripe mulighetene og få realisert de. Det arbeidet har vi holdt på med i mange år, og strategien og visjonen er godt forankret i kommunens administrasjon og i lokalpolitikken. Vår visjon er at vi skal bli Norges grønne industrihovedstad, og vi har tenkt at det skal bli slik en gang i nær framtid, sier Waage – som mener Mo har et godt utgangspunkt.

- Vi er en attraktiv kommune med en attraktiv by i en region som har grønn kraft og mennesker med kompetanse til å bidra betydelig inn i det grønne skiftet industrielt. At vi nettopp har fått

prisen fra KS og NHO som årets vertskapskommune for næringslivet er et synlig bevis på at vi gjør mye rett, blir lagt merke til og at vi får til det vi sier vi skal gjøre. Som ordfører er jeg stolt over å få være med på å lede laget i Rana som skaper denne utviklinga.

Krever rask omstilling

- Menon Economics peker i en rapport på flere områder der det offentlige må legge til rette for etableringen til Freyr, alt fra samferdsel til boligbygging og annen infrastruktur. På hvilket område ligger de største utfordringene for kommunen.

- Utfordringen ligger i første rekke på klare å omstille kommunen i smått og stort til å ta imot vekst i form av etableringer og mennesker over en relativt kort tidshorison. Da er det viktig å ha med seg historien og kulturen som finnes i Rana. Vi har gjort dette før og det ligger mye godt i ranværingenes DNA til å omstille seg raskt og omfavne nye muligheter. Vi tar rekruttering og tilflytting på største alvor. Rent praktisk handler det mye om å skaffe boliger, legge til rette for ny næringsvirksomhet

Fakta: FREYR

Selskapet FREYR vil bygge kostnadseffektiv og miljøvennlig battericelleproduksjon i Mo i Rana med en årlig kapasitet på opptil 43 GWh innen 2025.

Fem fabrikker i Mo industripark skal i løpet av fire-fem år gi 1500 arbeidsplasser.

Første byggetrinn er et pilotanlegg som skal stå ferdig i 2022. Deretter kommer det fire fabrikker, én

i 2023, én i 2024 og to i 2025. Fra 2025 skal FREYR produsere så mange battericeller årlig at fabrikkene kan forsyne 800.000 elbiler.

- Forventningene er at ringvirkningene av fabrikkene totalt skal resultere i over 4000 nye arbeidsplasser i Rana-regionen.
- Totalt skal det de kommende årene investeres rundt 20 milliarder kroner. Det er en av Fastlands-Norges største satsinger i nyere tid.

Mo i Rana forbereder seg på å takle en befolkningsøkning på 5.000 innbyggere i årene som kommer. Foto: Lars Solbakken

Ordfører Geir Waage mener Mo-samfunnet er godt rigget til å vokse raskt. Foto: Rana kommune

ha løpende opptak i barnehagene. Her går vi som kommune i front. Barnehageplasser og boliger er noe av det viktigste vi må bidra til for å kunne rekruttere folk til de nye arbeidsplassene.

- Det forventes 1.500 nye innbyggere allerede i 2023. Hvordan jobber dere akkurat nå for å kunne ta imot disse?

- Arbeidet vårt er å legge til rette for bygging av boliger på kort og lang sikt. I tillegg legger vi til rette for et mer fleksibelt opptak av barn til barnehager, og vi har allerede etablert en god skolestruktur med en rekke nye skolebygg. Rana utvikling arbeider med en vekstmobilisering dere en rekke tiltak skal gjennomføres for å sikre at de som kommer blir tatt godt imot, godt integrert og får de tjenestene de trenger slik at de trives her fra dag en og med tiden velger å bli her.

Kan få voksesmerter

- Har Mo voksesmerter allerede?

- Vi vokser, det er i alle fall sikkert. Og om vi ikke har voksesmerter akkurat nå, kan vi nok få det i løpet av året hvis vi ikke lykkes med vekstmobiliseringen. Det fine er at samarbeidet er godt mellom kommune, næringsliv, det frivillige, kulturen, fagbevegelsen, myndighetene og den jevne ranværing. Vi er god

og ikke minst bidra til at nødvendig kapital blir stilt til rådighet slik at både flyplass, dypvannskai og annen infrastruktur kommer på plass.

- Hva har dere god kontroll på?

- Vi føler vi har god kontroll på det meste, men vi skal være klar over at rammevilkårene endrer seg hurtig og uten særlig forhåndsvarsel. Det har både pandemien og ikke minst situasjonen i Ukraina lært oss. Jeg opplever likevel at samfunnet her takler utfordringene godt.

Boliger prioriteres

- Har kommunen allerede ansatt flere for å ta seg av den forventede veksten?

- Rana utvikling er Rana kommunes næringsavdeling og er organisert som et eget selskap. Der har oppbemanningen for å møte veksten pågått en god stund allerede. I administrasjonen i kommunen er vi i ferd

med å bemanne opp på områdene der vi ser at vi mangler kapasitet, eksempelvis innenfor areal- og planområdet. Et offensivt kommunestyre har vedtatt at Rana kommune skal

på samarbeid og samhandling. Jeg opplever at alle er innstilt på at vi skal få dette til. Noen humper i veien er det, men ingen som er av en slik karakter at noe stopper opp.

- Hvilke byggeprosjekter må gjennomføres de nærmeste årene?

- Den nye flyplassen må på plass, likeså en dypvannskai. Disse to elementene er selve fundamentet for den veksten vi nå ser komme. Så er det skrikende behov for KVVU for transport og infrastruktur i Rana som handler om hvordan vi skal få til et veisystem, inkludert E6, i Mo

i Rana og rundt byen, som takler veksten.

En del av løsningen er kollektivtransport, men det må mer til. Skoler og barnehager har vi god kontroll på, og kapasitet til å motta nye unge ranværing. Så mye er på plass allerede, eller under utvikling. Det finnes eksempelvis planer for realisering av rundt 2000 nye boenheter frem mot 2025.

Men de skal altså bygges. Men ser du på Mo i Rana i dag, så ser du at vi er i gang allerede. Det er en del heisekraner i byen nå som synlig bevis på at her bygges det.

Troverdighet og tilfredshet for våre kunder er vår viktigste målsetning. Som en av de største maskinentreprenørene i Troms og Finnmark skal vi møte kundenes forventninger gjennom pålitelighet og kvalitet i arbeidet.

Måselv Maskin & Transport AS utfører fra april 2022 sjøfyllingen til brua som skal bygges over Ramford ifm nytraséen for E8 mellom Sørbotn og Laukslett i Tromsø kommune. Samtidig skal Måselv Maskin bygge anleggsvei og landkar for ny modulbru ved Mostad.

Måselv Maskin & Transport AS • Møllerhaugveien 28 • 9322 Karlstad
Telefon 77 83 28 80 • www.mmt-as.no

STIM-bygget til 400 millioner kroner: - Vil løse global helseutfordring

Utenfor Leknes tar verdens største fabrikk for storskala produksjon av bakteriofager form. ACD Pharma mener de har løsningen på den globale helseutfordringen med økende antibiotikeresistens.

Av - *Jonas Ellingsen*

Bakteriofager er virus som angriper bakterier, snylter på dem og formerer seg i dem. De kan være løsningen på en av vår tids største helseutfordringer: Multiresistente bakterier.

Lovende forskning

I 2018 lanserte ACD Pharma det første bakteriofag-produktet rettet mot oppdrettsnæringa. Framskrittene som er oppnådd innen dyrehelse åpner nå for satsing på medisin rettet mot mennesker.

– Gjennom flere år har ACD Pharma samarbeidet med ledende medisinske miljøer i Norge og utlandet for å utvikle bakteriofager som et alternativ til antibiotika. Underveis i arbeidet har ACD Pharma identifisert de riktige bakteriofagene og i laboratorieforsøk brukt disse til å effektivt ta livet av multiresistente bakterier som kan gi

lungebetennelse og blodforgiftning hos mennesker, sier Simon Brink, CEO i ACD Pharma.

Opptil 50 ansatte

Kontordelen av bygget som nå snart står ferdig på Storeidøya utenfor Leknes blir det nye hovedkvarter for konsernets aktiviteter og skal tas i bruk tidlig denne sommeren. Den endelige ferdigstillingen av fabrikkens forventes først i 2023.

– Fabrikkens bygges etter GMP-standard for produksjon av legemidler. Det betyr at prosjekteringen blir mer komplisert og kostnadene også høyere, så dette er en prosess som nødvendigvis må ta noe tid, sier Brink i en pressemelding.

Ifølge Brink planlegger selskapet å bygge opp en stab i Lofoten på 45–50 ansatte i løpet av i de neste 3–4 årene, som skal jobbe med utvikling og produksjon av bakteriofagprodukter.

Innovasjon Norge

I slutten av desember tildelte Innovasjon Norge 60 millioner kroner til stor-satsingen. Fabrikkens på Leknes har tidligere vært anslått til å koste omkring 350 – 400 millioner kroner. I et intervju med NRK antydte Jim Roger Nordly en total kostnad på 500 millioner kroner for hele prosjektet. Her sier han også mer om ACD Pharmas tilnærming til resistens-problematikken

– Det at vi kan gå inn å behandle sykdommer som man ikke lenger klarer å behandle med antibiotika, er den ene delen. Den andre delen er å kunne gå inn på områder hvor man i dag bruker

mye antibiotika, og erstatte det med bakteriofager, så man har antibiotikumet i bakhånd dersom man skulle trenge den, uttalte han.

Da direktør Karita Bekkemellem i Legemiddelindustrien besøkte anlegget i fjor sommer, var nasjonal produksjon av vaksiner et aktuelt tema.

– Det vi har sagt er at vi kan produsere vaksiner i en situasjon med pandemi, dersom staten trenger det. Da legger vi alt annet til side, og produserer vaksiner, sa Nordly ifølge Lofotposten.

Stolt leverandør av Stacbond fasadeplater til "STIM"- bygget på Leknes

Alumeco Norge AS • +47 67 91 69 50 • mail@alumeco.no • www.alumeco.no

MEKTIG INNTRYKK: Både STIM-bygget og omgivelsene er spektakulære. Under byggeperioden erfarte arbeiderne at det også er et svært værutsatt område. Foto: Øksnes Entreprenør AS

FASADE: Slik ser arkitektene for seg det ferdige anlegget. Kontorlokalene tas i bruk i sommer mens fabrikkens står klar først i 2023. Illustrasjon: LPO Arkitekter

Pitancia AS

ACD Pharma er en del av Jim Roger Nordlys konsern Pitancia AS, som blant annet inkluderer Stim AS og flere andre selskaper rettet inn mot fiskehelse og oppdrettsnæringa. I 2020 omsatte konsernet med over 80 ansatte for 991 millioner kroner og hadde et overskudd på 36,9 millioner kroner.

Nordly er konsernsjef i fiskehelseleverandøren Stim som han grunnla på starten av 90-tallet. Konsernet har hoved kontor på Leknes, men driver virksomhet flere steder i Norge, samt Skottland, Chile og Canada.

Stim har de siste ti årene drevet banebrytende forskning i kampen mot antibiotikaresistens, som er et økende problem på verdensbasis. Av datterselskapene i konsernet var Stim AS det største med en omsetning på 666 millioner i 2020.

Ny havbruksutdanning i Lofoten

Havbruksakademiet Nord samlokaliseres med STIMs nye hovedkontor og bakteriofagfabrikk på Leknes, og ønsker de første elevene velkommen høsten 2022.

STIM er medeier i Havbruksakademiet Nord, en ny privat videregående skole med godkjenning etter friskoleloven. Skolen skal tilby et 3-årig utdanningstilbud innen akvakultur, og på den måten bidra til flere kloke hoder og dyktige hender i framtidens havbruksnæring. Øvrige eiere er Søren Fr. Voie og Campus BLÅ, som har etablert en tilsvarende skole i Brønnøysund.

Prosjektfakta: STIM

Sted: Storeidøya, Leknes
Byggherre: Stim AS
Byggeledelse: INDIRA
Byggteknisk totalentreprenør: Øksnes Entreprenør AS
Teknisk totalentreprenør: Lofoten Elektro AS
Arkitekt: LPO Arkitekter
Kostnad: Ca 400 millioner
Byggeperiode: Oktober 2020 - juni 2022
Totalt areal: 4800 kvm
Formål Stim-bygget: Bakteriofagfabrikk, administrasjonsbygg for Nordly-gruppen og lokaler for Havbruksakademiet Nord

Alt av HULLDEKKER er levert av

**Nordland
Betongelement AS**

Tlf: 75 77 53 00 - www.nordland-betongelement.no

Vi har utført isolering og tekking av tak.

Vi takker Øksnes Entreprenør for oppdraget og gratulerer Nordly-gruppen med administrasjonsbygg, undervisningslokaler og fabrikkfasiliteter!

Telefon: 76 08 08 80 • Mobil: 959 82 059 • www.atlanterprodukter.no

BLANK ELEGANSE: Kombinasjonen av store glassflater og fasadeplater av aluminium får Stim-bygget til å glitre mot snødekte omgivelser. Foto: Øksnes Entreprenør AS.

- Spektakulært og lærerikt prosjekt

STIM-bygget er det største oppdraget for Lofoten Elektro noensinne. Entreprenøren har styrt alle tekniske fag i prosjektet.

Av - Jonas Ellingsen

Den totaltekniske entreprisen innebærer prosjektering og utførelse på elektro, EKOM, byggautomasjon, ventilasjon, VVS, lås og beslag, alarm og sikkerhet. Energi-anlegget for oppvarming og kjøling er basert på jordvarme, der det er etablert 12 borehull som går 300 meter ned i bakken. De fleste tjenestene er levert med bruk av lokale underleverandører.

- Oppdraget er et løft for oss, sier prosjektleder Niilo Nissinen i Lofoten Elektro.

- Det er et spennende prosjekt med høyt ambisjonsnivå, der vi har fått tillit til å koordinere alle tekniske fag. Vi har høstet verdifull erfaring fra et område som vi ønsker å bli veldig gode på, sier han til Nordnorsk Rapport.

Prosjektlederen vil ikke si noe om kontraktsbeløpet, annet enn at det er betydelig.

- Vi har hatt større elektroprosjekt

tidligere, men målt i omsetning er dette største oppdraget i selskapet historie, siden absolutt alle tekniske fag er med i kontrakten, legger han til.

Ung stab

Lofoten Elektro har hatt mellom 30 og 40 arbeidere på byggeplassen daglig, medregnet egne ansatte og underleverandører.

Bedriften med rundt 80 ansatte har en ung og sammensveiset stab på Leknesavdelingen, med en god blanding av fagfolk med lang fartstid og unge og lovende lærlinger.

- Vi hadde Årets lærling i 2019, og var årets lærlingebedrift i 2018 hos TENK (Tidligere FOKLO), og såvidt jeg vet har vi flest lærlinger i regionen. De har naturligvis vært med på byggeplassen. Et spektakulært prosjekt som dette gir unik erfaring for lærlinger på vei inn i yrket, sier han.

Visuelle kvaliteter

For Lofoten Elektro er prosjektet i innspurten. Fortsatt pågår montasjearbeid, men en fullskala test er under planlegging.

- Så langt føler jeg at vi har god kontroll og vi har dyktige folk som følger opp, sier prosjektlederen.

Fra hans tekniske ståsted er STIM et avansert kontorbygg som er spekket med teknologi og finesser. Rommet over

himlingsplatene er pakket med utstyr og det har til tider vært en utfordring å få plass til alt, sier Nissinen.

Han sier at prosjektet skiller seg ut gjennom detaljnivået og vektlegging av design på alle synlige komponenter.

- Bygningen er spektakulær fra utsiden - men det gjelder i høyeste grad også innsiden. Det er lagt stor vekt på visuelle kvaliteter og alt virker planlagt ned til minste detalj fra arkitektens side. Ikke noe virker overlatt til tilfeldighetene, sier han med et smil.

Jobber tett sammen

Niilo Nissinen beskriver rollen som totalteknisk entreprenør som både spennende og utfordrende.

- Vi mener det er formålstjenlig at de tekniske fagene jobber tett sammen, i stedet for å bli separert og underlagt en byggtreprenør. Det er viktig å bygge kjemi på tvers av bedrifter og fagområder. Automasjon er et sentralt stikkord, siden nesten alt teknisk utstyr i et bygg styres av signaler. For en god og effektiv byggeprosess er det naturlig at automasjonsingeniørene og automatikerne har tette bånd med øvrige tekniske fag som både VVS og ventilasjon, forteller han.

- Hvordan foregår samarbeidet mellom dere og Øksnes Entreprenør i praksis?

- Vi gjør planleggingen for alle tekniske fag og lager en overordnet fremdriftsplan sammen med hovedentreprenør Øksnes Entreprenør. Hovedentreprenør har da kun et grensesnitt mot oss direkte, så håndterer vi våre underentreprenører.

Tekniske bygg

- Har prosjektstyringen endret seg i takt med at byggene blir mer "tekniske"?

- Det er ingen tvil om at byggeprosjektene har blitt betydelig mer detaljert de siste årene. Fremdriftsplanlegging kunne sånn sett vært et eget fag. Vi ser derfor store fordeler med at tekniske fag koordineres i en egen entreprise. Totalteknisk koordinering er et område vi ønsker å bli gode på og STIM-prosjektet har gitt oss verdifulle erfaringer. Det var ingen selvfølge at Lofoten Elektro fikk oppdraget, så vi er svært takknemlig for tilliten, sier Nissinen.

Nå gleder han seg til å se STIM stå ferdig en gang tidlig på sommeren.

- Det har virkelig vært artig å delta på prosjektet - og fortsettelsen blir spennende. Det er ingen tvil om at virksomheten vil skape store og positive ringvirkninger for både Vestvågøy og hele regionen, avslutter prosjektlederen.

Glasscon AS har levert og montert samtlige glassfasader, dører og vinduer, tilsammen nærmere 1200 m². Vi er stolte av å være en del av et så flott bygg, og takker Øksnes Entreprenør AS for et fantastisk prosjekt.

Industriveien 3 • 8200 Fauske • Telefon: 971 36 475
e-mail: aron@glasscon.no • www.glasscon.no

Glasscon

**Vi gratulerer Nordly-gruppen
med nytt og flott bygg
og takker for
et spennende oppdrag!**

Øksnes Entreprenør AS har vært totalentreprenør på bygget.

Telefon: 76 11 94 50 • Storgata 60 • 8430 Myre • www.oeas.no

Fagfolkene fra Øksnes Entreprenør har fått vise hva de er gode for i STIM- prosjektet. Nå går det mot innspurt for et av Nord-Norges mest spektakulære byggverk.

Av - Jonas Ellingsen

STIM-BYGGET: Bygget på Storeidøya utenfor Leknes skal både romme produksjonslokaler til bakeriofag-fabrikken, og lokaler til de øvrige virksomhetene i konsernet. Foto: STIM AS

Snart i mål med prestisjeprosjektet

- Det har blitt et flott byggverk som det virkelig skinner av, sier Rune Olsen som er prosjektleder hos Øksnes Entreprenør AS. Prosjektet er i innspurten og ferdigstillelse vil etter alt å dømme skje i juni. Bygget som står som en skulptur i havkanten høster allerede lovord og beundring, og selv uten spesiell fagkunnskap skjønner de fleste at dette prosjektet har krevd de beste fagfolkene.

To bein i vannet

Prosjektlederen kan se tilbake på halvannet års byggeperiode med faglige og spennende utfordringer, men der også nordnorske lavtrykk, pandemi og krig har krevd sitt.

I følge Rune Olsen, var det mye å tenke på allerede i prosjektfasen. "Sjø-fløya", som står med to bein ute i vannet og to på land, medførte blant annet mange beregninger og tilpasninger.

- Med overheng ut mot vannet er bygget som en vektstang, med krefter som må utlignes og balanseres, forteller Olsen.

Byggingen av den samme fløya var heller ikke rett frem på grunn av alle skrår og vinkler. De aller fleste fasadeplater er skåret på skrå. Det samme gjelder et stort antall vinduer i fasaden mot havet.

Rufsete vær

Tomta på Storeidøya utenfor Leknes er svært utsatt for vind og vær, og ifølge Olsen var det

perioder da det føltes som om alle lavtrykk traff bygget.

- Vi som bygger i landsdelen er jo vant med vær, men det merkes spesielt godt når man bokstavelig talt står ute i havet og bygger. Firmaet fra Stavanger som monterte fasadeplater fikk virkelig brynt seg på nordnorske vindkast av den kraftige sorten, ler han.

Det nye hovedkvarteret til Nordly-gruppen er et bygg utenom det vanlige, og det er ikke spart på eksklusive materialer og løsninger. Olsen trekker frem det store møterommet ut mot havet, som går over to til tre etasjer.

- Her er himlingen blank som et speil, og reflekterer havet gjennom helt klare vinduer uten toning. Det er et helt spesielt rom å være i, sier han.

Spesielle løsninger

En annen finesse er rømningsveien gjennom den ene foten på sjø-fløya. Her kan man gå etasjene ned til fyllingen nede ved havnivå, med en bru opp til land.

Den fremste foten mot sjøen er forøvrig bygd solid som skroget på et skip. Vi satte opp tett med lekter til innfesting for platene, slik at de ikke skal rives løs av vær og bølger, legger han til.

Påvirkningen fra sjø og hensynet til renhold gjør at solavskjermingen på STIM-bygget er lagt på innsiden. Ifølge pro-

SPESIELL KONSTRUKSJON: Sjø-fløya hviler på fire føtter, noe som bidrar til byggets spesielle uttrykk. Foto: Øksnes Entreprenør AS

sjektlederen påvirket dette regnestykket for energi i betydelig grad, og både vegger, tak og gulv har ekstra isolasjon for å innfri energikravene.

- Veggtykkelsen er fra 40 cm og helt opp til 70 cm enkelte steder. I praksis har vi bygd vegg to ganger; først det utvendige klimaskallet og så en vegg på innsiden for å skjule stålstenderne og få plass til nok isolasjon, forteller han.

Covid og krig

Det har vært en travel byggeplass med 80-90 arbeidere på jobb daglig. 40 av dem har vært under paraplyen til Øksnes Entreprenør, deriblant en del innleide arbeidere fra Polen. Fremdriften ble merkbart redu-

sert da de ikke fikk innreise til Norge på starten av året.

- Som de fleste entreprenører fikk vi utfordringer på grunn av corona. I den perioden var det ikke bare å gå over gata og spørre nabobedriften om å få låne noen ansatte i et knipetak. Alle var like like presset, og kvaliteten på de innleide vi fikk tak i var ikke på nivå med våre faste. Det medførte mer tidsbruk og økte kostnader.

Når forholdene så ble normale igjen kom krigen i Ukraina og skapte nye utfordringer med leveranser og drivstoffpriser, sier Olsen.

Innspurt

Det har ikke vært like greit å være

entreprenør de to siste årene, og for Øksnes Entreprenør har de eksterne faktorene slått til på rekke og rad mens de var i gang med STIM-bygget.

- Alt lar seg løse, og vi har tatt utfordringene i tur og orden. Det føles veldig godt å ha vært med på oppføringen av dette unike og spektakulære bygget. Nå ser vi frem til å komme i mål og overlevere et ferdigstilt prosjekt til byggherre, slår han fast.

Vi gratulerer

Nordly Eiendom AS med nytt hovedkvarter og takker for et spennende samarbeid!

Lofoten Elektro AS har vært totalteknisk entreprenør for et historisk signalprosjekt, og levert elektro, automasjon, EKOM, alarm og sikkerhet, lås og beslag, ventilasjon og VVS.

lofoten|elektro
En del av **Elektro** gruppen

Storvollveien 45 • 8370 Leknes
Industriveien 7 • 8300 Svolvær
www.lofotenelektro.no • Telefon: 76 06 66 30

■ Trygghet i alle ledd

Senjahopen rustes for fremtiden

Mudringsprosjektet til 145 millioner kroner vil gi Senjahopen en oppgradert innseiling og indre havn, samt et helt nytt næringsareal på 75 mål.

Av - Jonas Ellingsen

Ordfører i Senja kommune, Tom-Rune Eliseussen, er optimist på vegne av lokal-samfunnet.

- Jeg er helt sikker på at dette prosjektet med tilrettelegging av fremtidig næringsareal, vil styrke attraktiviteten for næringsetablering i Senjahopen, sier han.

Utdyping og utvidelse

Prosjektet i Senjahopen omfatter utdypning i ytre del av renna til 11 meters dybde, og resterende del av innseilingen til 10 meters dybde. Havneområdet vil få differensierte dybder. I tillegg vil muddermasser brukes til etablering av nytt nærings- og industriareal. Mudringsmasser i innseiling og foran kaier er estimert til totalt om lag 300 000 kubikkmeter.

- For Senjahopen betyr dette sikrere innseiling, tilrettelegging for større fartøy og etablering av nye næringsareal, sier prosjektleder Martin Dreyer Ingebrigtsen i Senja kommune.

Nytt næringsareal

I januar startet byggingen av omfat-

ningsmoloen. Området på innsiden av moloen skal fylles ut med masser fra mudringen, og bli et industriareal på ca 50 mål. I tillegg skal det etableres et industriområde litt lenger inn i indre havn på ca 25 mål.

Det er maskinentreprenøren Norvald Jørgensen AS som har kontrakten for etablering av moloen.

Steinen til moloen hentes i Røssvika to kilometer unna, i et steinbrudd som er opprettet i forbindelse med prosjektet. Daglig leder Morten Jørgensen forteller om god fremdrift. Med egne ansatte og innleide har det vært 12-15 mann i sving enkelte dager.

Da intervjuet fant sted var det snart klart for innfylling av masser. Med biler i skytteltrafikk går arbeidet unna, men alt er ikke like rett fram.

- Massene fra indre havn er forurenset og må sorteres ut, og det er etablert en ren og skitten sone for de deponerte massene. Vannledningen må også sikres før utfylling, forteller Jørgensen.

Godt samarbeid

Mudringsentreprenøren er det finske selskapet Wasa Dredging Oy Ltd. Selskapet startet arbeidene i begynnelsen av mars og planen er mudringen av innseiling og indre havn skal være ferdig i august. Det vil likevel foregå noe etterarbeid utover høsten.

For Workinn AS, som sørger for videre transport av massene som fraktes inn

MOLO: En omfattningsmolo bygges rundt området som snart skal fylles opp med masser fra mudringen. Området på 50 mål blir et av to nyetablerte næringsareal. Foto: Martin Dreyer Ingebrigtsen - Senja kommune

LOSSING: Maskinentreprenøren Workinn AS sørger for videre transport av massene som tas inn til land. Foto: Martin Dreyer Ingebrigtsen - Senja kommune

til land, er dette fortsettelsen av et godt samarbeid fra tidligere.

- For seks år siden gjorde vi et tilsvarende

utdypingsprosjekt sammen med Wasa Dredging på Sommerøya, forteller Simen Workinn.

Forskudd kortet ventetid

Mudringsprosjektet i Senjahopen ble i sin tid initiert av Berg kommune, og undersøkelserne startet i 2015.

I mai 2019 kunne ordfører Roar Jakobsen i Berg kommune og kystdirektør Einar Vik Arset signere en avtale om forskuttering av 127 millioner. Dette var forøvrig første avtale tilknyttet forskutteringsordningen, administrert av Kystverket som ble vedtatt i 2018, der målet er å gjennomføre prosjekter tidligere enn angitt i Nasjonal Transportplan NTP. Dette skjer gjennom forskuttering av midler til fiskerihavn- og farledsprosjekt som ligger inne i NTP for perioden 2018–2029.

mune i 2020, som nå har overtatt havneprosjektet.

- Planene om å bruke muddermassene til utfylling og utvidelse av næringsarealet var allerede på plass i prosjektet til Berg kommune. Under sand og leire ligger harde morenemasser som blir gode arealer å bygge på når de får satt seg.

Det forteller Martin Dreyer Ingebrigtsen, som er Senja kommunes prosjektleder. Totalt er det 75 mål med nytt areal som nå fylles ut innerst i Senjahopen, fordelt på to områder på 25 og 50 mål.

- Arbeidet er i rute og det er god progresjon. Innfyllinga pågår med flere hundre kubikk pr dag og området vil stå ferdig til høsten, opplyser prosjektlederen.

- Gode masser

Berg ble slått sammen med Senja kom-

MUDRING: Både innseiling og indre havn i Senjahopen blir utdypet for å kunne ta imot større og moderne fiskefartøyer. Mudringen utføres av det finske selskapet Wasa Dredging Oy Ltd. Her er selskapets mudringsleker "Hector" i gang med å hente opp masser fra havbunnen. Foto: Martin Dreyer Ingebrigtsen - Senja kommune

Massene som tas inn til land graves ut fra lekteren og kjøres med dumper til området som skal fylles, der de doses utover.

- Vi kjører to skift med fire mann. I tillegg til egne ansatte har vi leid inn personell fra den lokale brøyteaktøren RNT Senja. Vi leier også dumper fra Silsand maskin, forteller Workinn.

Foto: Norvald Jørgensen

Vi har levert sjeteen og moloen til Senjahopen havn

- GRAVING OG GRUNNARBEID
- VEG, VANN, AVLØP & TOMTEARBEID
- MASSETRANSPORT

- BETONGARBEID
- VINTERVEDLIKEHOLD
- FJELLSPRENGNING

NORVALD JØRGENSEN

Lysnesveien 89, 9372 Gibostad
+47 476 38 000
post@norvaldjorgensen.no
www.norvaldjorgensen.no

Attraktiv fiskerihavn

OVERSIKT: Oppgradert fiskerihavn og nye næringsarealer gir grunn til optimisme på Senjahopen Dronebilde: Norvald Jørgensen AS

STORE MENGDER: Maskinentreprenøren Norvald Jørgensen AS kjører inn steinmasser til omfatningsmoloen. Totalt vil det gå med rundt 50.000 kubikk. Foto: Norvald Jørgensen AS

Senjahopen er den største fiskerihavna i Midt-Troms, og har en sentral betydning for bosetning og sysselsetning.

kommune (2017) er utvikling av fiskeribasert næring et sentralt mål, noe som blant annet innebærer å styrke Senjahopen som en attraktiv fiskerihavn for kystfiskeflåten. Kommunen anså utviklingspotensialet for havna å være stort. ▶▶

Selve havna er det såkalte Hopsvatnet, en bukt i Mefjorden som er godt skjermet for vær og vind. Herfra er det kort avstand til rike fiskefelt utenfor Senja. Det gjør stedet til en svært attraktiv fiskerihavn. Siden Nergård AS og Aksel Hansen AS etablerte seg tidlig på 70 tallet, er havna utviklet flere ganger.

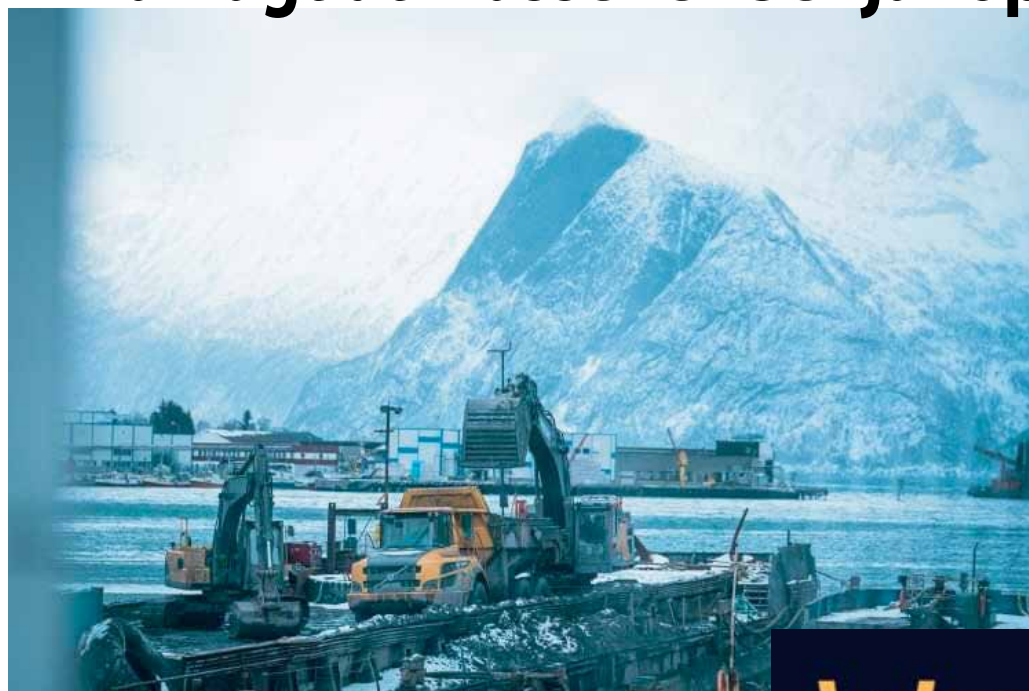
Siste mudring ble foretatt på 90-tallet, ble innseilingen mudret ned til dagens dybde for å legge til rette for levering av pelagisk fisk. I den forbindelse ble det også foretatt omfattende etablering av nye anlegg og bedrifter. Nå er den pelagiske flåten blitt større, og mange fartøy kan ikke gå inn i havna. Det har vært flere grunnberøringer ved levering.

Utvikling av havna

Næringslivet og Berg kommune hadde lenge sett behovet for ytterligere utdyping både i innseilinga og havna, og jobbet politisk for å få dette gjennomført.

I planprogram for revisjon av kommuneplan for Berg

Vi har lagt ut massene i Senjahopen havn

Workinn AS har lange tradisjoner i anleggsbransjen, som den eldste maskinentreprenør i Tromsø fra 1958. Bedriften utfører oppdrag i hele landsdelen. Ved hjelp av erfarne og punktlig medarbeidere, med rett kompetanse, leverer vi produkter og tjenester kunden kan være fornøyd med.

Workinn

Telefon: 776 87 435 • E-post: post@workinnas.no
Besøksadresse: Kvaløyveien 332, 9016 Tromsø

På den gamle tomten til Tromsø Skipsverft tar en ny bydel form. Til høsten er det klart for innflytting i det første salgstrinnet "Fram".

Av - Jonas Ellingsen

- Vi har fått en unik mulighet til å utvikle en komplett bydel på dette spesielle området, sentralt i Tromsø. Her blir det en spennende blanding av boliger og næringsvirksomhet, restauranter, kaféer og hotell, sier prosjektleder Vegard Johnsen hos Totaleiendom.

Vervet kombinerer renovering og nybygg. Ved ferdigstillelse vil bydelen bestå av ca. 440 boliger, ca. 25.000 m2 med næringsareal, dagligvarebutikk, restauranter, hotell, ca. 250 parkeringsplasser i garasjeanlegg under bakken, småbåthavn, bakeri, minibryggeri, barnehage, frisør, mikrobakeri og mye mer.

Fram

I mai 2020 startet arbeidene med byggingen av 1. salgstrinn, FRAM, som består av 132 leiligheter og næringsareal på bakkeplan ved kaipromenaden. Her starter innflyttingen høsten 2022. En attraktiv og unik fasilitet er fellesarealet på 750 kvm, som blant annet inneholder et topp moderne treningsstudio på 250 kvm, hobbyrom, sykkelverksted og smørebod samt hybler som beboerne selv kan leie ved behov. Det er med andre ord ikke nødvendig å ha en stor leilighet for å ta i mot besøk av slekt og venner. Første byggetrinn omfatter også parkeringsanlegget for den nye bydelen Vervet og en tilhørende barnehage.

Og flere boliger kommer. Salget på 2. salgstrinn, GJØA, startet mai 2021. GJØA vil bestå av totalt 189 leiligheter og vil være innflyttingsklar 2023/2024.

-Her er Consto totalentreprenør og grunnarbeidene er allerede i gang, opplyser Vegard Johnsen.

Største prosjekt så langt

Utbygging og utvikling av Vervet er eiendomsutvikleren Total-eiendoms største prosjekt. Sammen med Pilar Entreprenør er de en del av konsernet William Eiendom.

VERVET: På den gamle skipsverftstomta bygges en ny og urban bydel der sammen-setningen av næringsaktørene gjøres med særlig blick på bolyst og byliv. Navnet «Vervet», er dialekt for «verftet». Illustrasjon: Totaleiendom AS

FELLESAREAL: Et fellesareal på 750 kvm er med i byggetrinn Fram. Illustrasjon: LPO Arkitekter

TAR FORM: Slik så fasaden på Fram ut i september i fjor. Det er entreprenøren Pilar Eiendom AS som har entreprisen for byggeprosjektet. Innflyttingen starter i andre halvdel av 2022. Foto: Totaleiendom

- Vervet Fram er et av våre største prosjekt så langt. Produksjonen vil samlet sett syssette mer enn 600 årsverk i byggeperioden, opplyser Vegard Berg-Johansen, daglig leder i Pilar Entreprenør. "Grunnarbeidene for Vervet ble ferdigstilt sommeren 2019 og omfatter utskifting av alle masser på land, utfylling i sjø, bygging av kai mot sør, steinmur mot nord/øst og peling/betongkonstruksjon for ny adkomstvei mot nord.

Hotell

I desember 2019 ble første byggetrinn, det kombinerte

nærings- og leilighetsbygget Corten-bygget ferdigstilt. Hele området rundt Slipptorget og Maskinverkstedet er opparbeidet og sto ferdig sommeren 2021. Det gamle Maskinverkstedet fra 1911 var ferdig renoverert i 2020 og har fått nytt liv som restaurant og kafé.

På Vervet kommer Nord-Norges største hotell, der Total-eiendom nylig har inngått driftsavtale med Scandic Hotels. Hotellet skal stå klart 2024.

Prosjektfakta:
Leilighetsprosjektet "Fram" på Vervet

Byggherre:	Vervet AS
Totalentreprenør:	Pilar Entreprenør AS
Arkitekt:	LPO Arkitekter
Kontraksverdi:	650 millioner kroner
Byggeperiode:	Mai 2020 - september 2022
Omfang:	132 nye leiligheter, parkeringsanlegg for bydelen Vervet, fellesareal på 750 kvm og tilhørende barnehage.

Bygger videre på historien

LPO-arkitekter har et mål om å lage den flotteste bydelen i Tromsø.

- Vervet er et gammelt skipsverftområde sentralt i Tromsø som sammen med gamle Tromsø har en viktig historisk betydning. Denne industrihistorien ønsker vi å ivareta og bygge videre på når vi skal skape en ny bydel som skal bidra til å gjøre Tromsø til en arktisk hovedstad, sier LPO Arkitekter.

- Den sentrumsnære tomten har en fantastisk beliggenhet med utsikt mot hele skipsleia, Ishavskatedralen, Tromsdalstinden og inn mot sentrum. Boligene får svært gode utsikts- og solforhold, med uteområder som er skjermet mot vær og vind.

Målsetningen vår er å lage den flotteste bydelen i Tromsø. Gjennom et godt plangrep for redusert bilbruk, solide materialer og spennende arkitekturer med nye bofunksjoner, skal dette bli et samlingspunkt for alle Tromsøvringer. Et sted der folk trives og vil oppholde seg i, med nærhet til sjø, kultur- og service-tilbud, skriver arkitektene. ➡

FRAM består av 138 leiligheter mot indre havn og rundt 2500 kvadratmeter med næringsareal på bakkeplan ved kaipromenaden mot sør.
Illustrasjon: LPO Arkitekter.

Ledende leverandør med kunden i fokus

Vi leverte betong til dette flotte prosjektet

Med lokal forankring har Berg Betong i over 50 år levert ferdigbetong til bygg og anlegg i Tromsø og omegn.

Vi leverer: Betong • Grus, pukk og sand • Salt • Betonblock

BERG BETONG

Ekspedisjon: 776 47 120 (07:30-15:30)
Betongstasjon: 902 50 137 (07:00-15:30)
E-post: post@bergbetong.no
Stakkevollvegen 1, 9010 Tromsø
Postboks 233, 9253 Tromsø

UTFORDRENDE:
Rekordhøye drivstoff-
priser over natten gjør at
mange maskinentrenører
taper penger på å jobbe.
Foto: Workinn AS

Foto t.v.: Norvald
Jørgensen AS

Skyhøye diesel- priser gir røde tall

Økte priser på drivstoff slanker bunnlinjen i de fleste bedrifter. For transportnæringen og maskinentrenørerne er det kritisk.

Av - Jonas Ellingsen

Simen Workinn er en av mange maskinentrenører som jobber lange dager, og som allerede nå vet at prosjektet de er i gang med vil gå med tap.

- Det er en krevende situasjon, og vi er langt fra alene. Det er en hel bransje som sliter nå, sier han til Nordnorsk Rapport.

Milliontap

Tromsø-selskapet Workinn AS med 18 ansatte er underleverandør til havneprosjektet i Senjahopen (se egen sak på side 38-40). Her går det med mengder av drivstoff på å ta imot massene som tas inn til land og kjøre dem videre til området som skal fylles. Arbeidet involverer både gravemaskin, dumpere og doser. Kontrakten ble inngått i fjor høst, før prisene steg for alvor.

- Siden den gang har prisene på diesel økt med 44 prosent, og det spiser ikke bare opp overskuddet. Vi ender opp med røde tall på dette prosjektet, sier Simen Workinn.

Han forteller at normalt skulle 10 prosent av kontraktsverdien endt opp som overskudd. Isteden ligger det an til et underskudd på 1,5 million kroner.

- Dette kommer på toppen av noen turbulente år med pandemi, der vi mistet flere oppdrag. Vi har vært nødt til å tenke nytt og finne andre markeder. Nå rammes vi igjen, slår Workinn fast.

► Det er urovekkende stille fra regjeringen. Det virker ikke som de har en plan, sier Jørgensen.

- Kan stoppe opp

Maskinentrenøren Norvald Jørgensen AS befinner seg på samme anleggsområde og har kontrakt for etablering av moloen. Det går unna på dieselen når lastebilene går i skytteltrafikk mellom havna og steinbruddet to kilometer unna. Daglig leder Morten Jørgensen opplever tidene som utfordrende. Det er ikke bare dieselpriene som er skyhøye. Prisene på sprengstoff har også gått til himmels.

- Alt oppleves som ute av kontroll for tiden. De fleste priser stiger, og vi risikerer at det stopper opp til slutt og at byggeprosjekter settes på vent. I denne situasjonen burde myndighetene vurdere

å kompensere prisvekst for pågående prosjekt. I det minste burde det gis en generell kompensasjon. Men det er urovekkende stille fra regjeringen. Det virker ikke som de har en plan, sier Jørgensen.

Brøyter med tap

Drivstoffpriser opp mot 27 kroner literen får konsekvenser for mange, både privatpersoner og bedrifter. For Larsen Maskin og Transport i Hammerfest, som brøyter lokale veier, er det kritisk.

- Vi jobber gratis, og betaler AS Norge for å brøyte veier, sier Larsen til Nettavisen. Bedriften har inngått en fast kontrakt, som bare blir indeksregulert en gang i året. Det er krise i dagens situasjon.

- Vi har fremmet krav på en hyggelig måte til oppdragsgiveren vår, og vi må bare satse på oppdragsgivers velvilje, sier Svend Ingvar Hoel Larsen.

I likhet med resten av bransjen etterlyser han handling fra politisk hold.

- Et samlet politisk Norge må gjøre noe med dette. De kan ikke bare se på inntektssiden i oljesektoren. Nå må de ta grep og berge små- og mellomstore bedrifter, sier Larsen.

Frykter snarlig konkurs

Blant 2300 medlemmer i Maskinentrenørenes Forbund (MEF) er stemningen preget av alvor.

- Jeg har aldri opplevd å få så mange telefoner. Store, tøffe entreprenører er på gråten fordi de ser at livsverket forsvinner. Det sier administrerende direktør i Maskinentrenørenes Forbund (MEF) Julie Brodtkorb til NRK.

En medlemsundersøkelse viser at 31 prosent av bedriftene i anleggsbransjen frykter at de må permittere eller si opp ansatte og slutte å ta imot nye oppdrag. Fem prosent oppga at de er redd for snarlig konkurs. I følge Brodtkorb er dette den største krisen bransjen har opplevd på ti år.

For enkelte bedrifter har kostnadene økt med 40 prosent siden nyttår.

- Det er ikke bare arbeidstakerne det går utover om bedriftene går konkurs. Disse bedriftene sørger for å holde vei og avløp, kaier og sørger for brøyting. Nå taper de penger på å jobbe. Om de slutter å ta imot oppdrag, er det mye som ikke blir som før i Norge, sier Brodtkorb.

Sikkerhetspolitikk i nord: Forvent spill på misnøye

Vi må ikke være naive. Det må forventes at russisk propaganda nærer oppunder og spiller på misnøye blant bosatte i Nord-Norge.

Av Knut Ørjasæter

Det har i mange år vært en netto utflytting fra fylker og tettsteder i Nord-Norge. I 2021 var det netto utflytting på nær 3500 mennesker med vel 2000 i Troms/Finnmark og nærmere 1500 i Nordland. Bortfall av oppdrag fra russiske kunder etter sanksjoner vil legge ytterligere press på næringslivet og bosettingen i regionen. Det er få som vil være uenige om at Nord-Norge, og spesielt områdene i Øst-Finnmark, har stor militær strategisk og sikkerpolitisk betydning.

- Netto utflytting vil over tid helt klart kunne svekke ivaretagelsen av norske interesser i Nordområdene, sier Bård Ludvig Thorheim fra Høyre.

- I Nord-Norge er den sikkerhetspolitiske situasjonen nær knyttet til bosetting, arbeidsplasser og næringsliv. Folk må ville og trives med å bo i om-

rådene. Ikke alle kan være offentlig ansatt eller gå på NAV. Næringer må utvikles og skapes. Sikkerhetspolitikk i vid forstand er blitt akutt mye viktigere etter Russlands invasjon av Ukraina. Det krever en mer bevisst og styrket satsning på Nord-Norge generelt, og Finnmarkregionen spesielt.

Thorheim fortsetter:

- Vi har sett og må regne med at vår nabo i øst vil nøre opp under lokal misnøye og en holdning om at det ikke satses i nord. Å sørge for at de som bor i landsdelen trives med å bo der er svært viktig. Det er fastboende som trives vi trenger, og de kan rekrutteres fra hele EØS-området. De trenger i utgangspunktet ikke å være norske. Sesongarbeidere er viktige nok, men vi trenger aller mest å tiltrekke oss de som vil satse og stifte en familie i nord for å ivareta norske sikkerhetspolitiske interesser.

Hva kan gjøres?

- Det er behov for flere jobber i privat sektor. Jeg gjentar at det viktigste nå er å kunne tiltrekke folk som vil bo og trives i nord og som kan fylle disse jobbene. En rekke nordnorske bedrifter sliter med å skaffe folk med kompetanse. Blant de viktigste tiltakene for å redusere problemene fra denne flaskehalsen, er økte rammer fra

Husbanken som kan bidra til rimelig boligfinansiering.

Prøve-Bo prosjekter i regi av flere kommuner der familier kan leie rimelige boliger for en periode for å prøve ut livet der, er også tiltak som testes ut.

Videre viser det seg at vel 70 prosent av de som tar høyere utdanning i en region, blir værende der. Vi må derfor utdanne den kompetansen som etterspørres i egen region. I Nordland er det eksempelvis en rekke større grønne bedrifter under utvikling. Det vil være naturlig at utdanning av kompetansen som denne industrien trenger, skjer i universitet og høyskoler nordpå.

Et annet tiltak Thorheim trekker frem er å sørge for gode finansieringsmuligheter for bedrifter som vil satse i Nord-Norge. Her viser han til at Høyre, mens partiet var i regjering, opprettet et investeringsfond der det offentlige går sammen med private. Fondet har nærmere 400 millioner kroner i investeringskapital allerede.

Byer og regionsentre blir lokomotiver

- Angsten mot sentralisering må ikke gå ut over utviklingen av by- og regionsentre i Nord-Norge, fortsetter Thorheim.

Om Bård Ludvig Thorheim (45):

- Sitter på Stortinget for Høyre
- Medlem av energi- og miljø komiteen i Stortinget
- Fra Bodø
- Bakgrunn fra Forsvaret
- Tidligere politisk rådgiver for 2 utenriksministre
- Gjesteforsker for Nordområdesenteret ved Nord Universitetet i Bodø
- Medlem, Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid

- Vi må tørre å si at vi skal satse på eksempelvis Alta, Kirkenes og Hammerfest i Finnmark. Hvis ikke disse byene opplever vekst, og utvikler tjenestesektorjobber og kompetansetilbud, vil heller ikke mindre kommuner blomstre. Byer og regionsentre er lokomotiver for regional utvikling og en demning mot fraflytting av ungdom. Vi må derfor få bedre vekselvirkning mellom regionsentre og utviklingen i omkringliggende små-kommuner.

Store satsninger nødvendig – 26. konsesjonsrunde er viktig

- Større næringspolitiske satsninger er nødvendig. Det vil bidra til å skape ringvirkninger som gir byer og bygder tilstrekkelig næringsgrunnlag for et tjenestetilbud folk ønsker

å ha for å trives. Her vil 26. konsesjonsrunde for leting etter gass i Barentshavet bli svært viktig. Dette må ikke utsettes. I tillegg vil utbygging av en 420 kV linje til Kirkenes være viktig. For det tredje vil jeg trekke frem videre utbygging av gruve/mineralvirksomheter og kraft. Havvindprosjekter har dessverre stoppet opp. Over 80 prosent av norske havområder er nord for polar-sirkelen. Det burde være plass til havvind uten fare for store negative virkninger for fiskeriene, fremholder Thorheim.

- For øvrig er jeg for utflytting av offentlige arbeidsplasser i stor skala, men det må være en forutsetning at man samtidig lykkes med privat verdiskaping i de samme områdene.

Komplett økonomisystem for entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

Din regionale partner: **prodata**
ProData as, Havneveien 1, 9900 Kirkenes
Tlf: 40 00 18 35 Epost: salg@prodata.as

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

Våre tjenester er:

- Produksjon av strøsand
- Produksjon av masser
- Massetransport
- Graving, drenering og planering
- Tomter med vei, vann og avløp
- Veibygging

Vi tar på oss oppdrag i Indre Troms, Målselv, Balsfjord og Storfjord

Vanja: 934 51 706 - Odd Magnar: 908 95 860
post@simonsenmaskin.no - Postboks 113, 9335 Øverbygd

Fokuserer på førstehjelp

Hvilke muligheter har næringslivet som mister og til dels er avhengig av russiske kunder?

- Krigen i Ukraina og Russlands blodige invasjon av sitt naboland berører oss alle. Konsekvensene blir store for et selskap som eksempelvis Kimek. Men Norge må stå fast ved de sanksjonene Europa i fellesskap mener vil treffe Russland best, sier Karianne B. Bråthen fra Arbeiderpartiet.

- Derfor har regjeringen sagt at vi vil stille opp for lokalsamfunnene i nord, som gjennom de siste 30 årene er blitt tettere knyttet til Russland.

Bråthen trekker frem at regjeringen har levert en omfattende krisepakke, som gir stabilitet, tilskudd og lån til bedrifter i en kritisk situasjon.

Sanksjonsregimet mot Russland vil trolig vare lenge. Hva gjøres utover det som kan oppfattes som «øyeblikkelig hjelp» eller «førstehjelp»?

- Vi vil gjennomføre tiltak for å hjelpe næringslivet i nord med omstilling bort fra russiske kunder. Selv om det ikke ligger konkrete tiltak på bordet per i dag, har vi klart det før, for eksempel etter 2014. Da Russland invaderte Krim stanset all russisk import av laks. Laksenæringen måtte omstille seg, finne nye markeder og nye kunder. Det klarte næringen

ganske godt. Med regjeringens krisepakke for landsdelen er jeg sikker på at bedriftene her oppe vil kunne omstille seg og lykkes.

Unge bosettere blir

Hva kan gjøres for å sørge for en bosetting som er tilstrekkelig til å ivareta norske interesser i nord og spesielt i kommunene som er nærmest den russiske grensen?

- Jeg er opptatt av å bringe flere tjenester nært folk. Det er vi godt i gang med. Det handler om å opprettholde lokale statlige arbeidsplasser, og stanse sentraliseringen som høyregjeringen fikk holde på med i 8 år. Skal folk være bosatt i de nordlige kommunene er de avhengige av de samme tjenestene som andre lenger sør. Skoler og barnehager, helsetjenester og lignende må være lokalt, spredt ute i distriktene.

Hvordan sikre godt tjenestetilbud i distriktene?

- Vi har i regjering for eksempel sørget for ekstra støtte til kommuner for å opprettholde skoler. For de nordligste delene av landet er også gode pengemessige insentiver viktige som for eksempel redusert arbeidsgiveravgift og avskrivning av studielån. Særlig det siste bidrar til at unge velger å etablere seg i landsdelen. Når unge først har slått seg ned et sted, ender de ofte opp med å bli boende der resten av livet.

Hvor stor må/bør befolkningen være for at befolkningsstørrelsen skal kunne ivareta norske interesser?

- Dette er det vanskelig å gi et nøyaktig tall på, men det er klart at det trengs levende lokalsamfunn med familier, barn og eldre i hele Nord-Norge. Vi er et folk med et stort og langstrakt land, og den beste måten vi kan forvalte vår natur, historie og rikdom på er å være et desentralisert land. Vi mener at folk skal kunne bo hvor som helst i Norge, uavhengig av bakgrunn, oppvekst eller økonomi.

Hvilke næringer har muligheter til å utvikle seg på eget grunnlag i hhv Nordland og i Troms/ Finnmark?

- Fiskeri og havbruk, og fortsatt har olje & gass noe tid igjen, fortsetter Bråthen.

- Ellers er det muligheter innen fremtidens energiproduksjon, mineralnæring og reiseliv. Landsdelens styrke er mangfoldet av bedrifter, initiativ og av folk som vil satse og som tør å tro på egne idéer.

Taus om 26. konsesjonsrunde

Kan du si noe om 26 konsesjonsrunde når den kommer og hvilke områder som skal prioriteres?

- Jeg ønsker ikke å kommentere 26. konsesjonsrunde per i dag.

Er det aktuelt med opprettelse av statlige eide bedrifter, og/eller flytting av statlige virksomheter til Nord-Norge?

- Det er selvfølgelig noe en regjering med Arbeiderpartiet og Senterpartiet alltid vurderer. Jeg vet ikke om det er pågående prosesser på dette nå. For ikke lenge siden annonserte finansministeren at Oljefondet skal opprette et eget kontor med base i Tromsø, som skal bygge et sterkt finansielt miljø i Nord-Norge. Det kan på sikt bidra til store investeringer i regionen vår.

Kan situasjonen for næringslivet bli akutt i de hardest rammede kommunene?

- Det er klart at sanksjonsregimet rammer Norge, og særlig våre nordlige kommuner hardt. Mange kommuner opplever nok allerede at næringslivet sitt er i en akutt situasjon, og derfor har regjeringen allerede lansert en omfattende krisepakke for de nordligste grenseområdene.

Om Karianne B. Bråthen (47):

- Sitter på Stortinget for Arbeiderpartiet som stedfortreder for Bjørnar Skjæran som er Fiskeri- og havminister
- Medlem av næringskomiteen i Stortinget
- Fra Øksnes i Vesterålen der hun tidligere har vært ordfører
- Bakgrunn som konsulent

Det er ingenting som tyder på at Putin har tenkt til å stanse sin barbariske invasjon av Ukraina med det første. Jeg tror vi må forberede oss på at sanksjonene kommer til å gjelde lenge.

Det beste nordnorske bedrifter kan gjøre nå er å starte omstillingen til en «ny normal», for å finne nye kunder og fremtidsmuligheter. Det må de sette i gang med nå.

Samstemte på tvers av partigrensen: Overskuddskraft skal bli i nord

Nylig ble det fremmet et forslag i Stortinget om bremsing av utbygging av kraftnettet mellom Nord-Norge og Sør-Norge. I nord er det et kraftoverskudd med relativt lave kraftpriser og i sør klager alle på svært høye kraftpriser.

Bør kraftutvekslingen mellom Nord-Norges og Sør-Norge bedres?

Om dette sier Bård Ludvig Thorheim:

- Slik situasjonen er synes jeg personlig at nordnorsk kraftoverskudd skal brukes i nord og til utvikling av nordnorsk industri. Det gir landsdelen et komparativt fortrinn. Det er svært viktig at vi ikke skaper usikkerhet om vilkårene for planlagt industrisatsning som for

eksempel bygging av batterifabrikk o. l. som er under utvikling og bygging. Forslaget som ble fremmet av Rødt i Stortinget var imidlertid såpass useriøst at jeg umulig kunne stemme for det. Jeg var ikke alene om å ha dette standpunktet.

Karianne B. Bråthen stemmer i:

- Beslutninger om en så viktig sak kan ikke skje uten en grundig og forsvarlig saksgang og debatt i Stortinget. Det var opplagt for flertallet. Derfor ble forslaget nedstemt. Det er godt kjent at flere av Stortingsrepresentantene fra Nord-Norge en rekke ganger har tatt tydelig standpunkt for at overskuddskraften i nord skal brukes i nord. Og det til fordel for industri, næring og folk. I nord.

FINEIDE TRANSPORT

Tlf.: +47 907 01 295
Nordsjøv. 27, 8642 Finneidfjord
E-post: post@fineidetransport.no • www.fineidetransport.no

Stor interesse for bærekraftige bygg

- Vi opplever et stort oppsving i interessen for bærekraftsertifiserte bygg og BREEAM etter innføringen av grønn finansiering.

Av - Jonas Ellingsen

Det sier John Ingar Jenssen, som er gruppeleder for energi og miljø ved Asplan Viaks avdeling i Tromsø.

Bærekraft utgjør en stadig større del av arbeidsdagen for fagfolkene i konsultantselskapet. En viktig årsak er at EU's taksonomi er i ferd med å innføres i Norge, der prosjekter som skal finansieres av en bank må innfri visse krav til bærekraft for å få best mulig rente. De som velger å sertifisere bygget sitt får lavere rente.

- Tidligere var miljøsertifisering en ekstra kostnad for bedriftene som ville stå frem som bærekraftige. Nå får kundene pengene tilbake i løpet av to til syv år, i form av lavere rente. Etterpå er rentefordelen en ren gevinst. Det har rett og slett blitt lønnsomt å få en sertifisering, forteller Jenssen.

Kunder stiller krav

Asplan Viak har nå stor pågang fra kunder med spørsmål om Breeam eller andre sertifiseringsordninger som kan gi grønn finansiering. Konsultantselskapet bistår sine kunder hele veien med overordnet planlegging, via tekniske og økonomiske mulighetsstudier, til beregning og prosjektering, der prosjektene tar sin endelige form og blir realisert. Asplan Viak har nå en referanseliste på rundt 40 utvalgte Breeam-prosjekter med store kunder.

- Det er ikke bare muligheten til lavere rente som gjør at flere velger å sertifisere byggene. Utbyggere opplever i økende grad at bevisste leietakere stiller krav til miljøsertifisering. Spesielt gjelder det store selskaper med internasjonalt tilsnitt, forteller gruppelederen hos Asplan Viak.

- For privatkunder er Svane-merking den mest aktuelle

sertifiseringen. 1500 boliger er sertifisert i Norge, noe som kvalifiserer for grønn finansiering og lavere rente, legger han til.

Ombruk

Sirkulær økonomi og gjenbruk er avgjørende for at bygg- og anleggsbransjen skal nå sine klimamål.

En ny manual i Breeam, som Asplan Viak følger, stiller krav til vurderinger av ombruk i byggeprosjektene. Ombruk er her å forstå som gjenbruk, men med minst mulig bearbeiding. Materialene skal i hovedsak kunne brukes som de er.

- Veldig mange materialer fra norske kontorbygg kan ombrukes og gjøre nytte i nye bygg: Taksperrer, kontormøbler, skillevegger, himlingsplater, ventilasjonsanlegg og kanaler, ja til og med hulldekker. Vi er den eneste aktøren i regionen som har gjort ombrukskartlegginger,

BÆREKRAFT OG OMBRUK: Den gamle bygningsmassen til Mack bryggeri inneholder mange materialer som kan brukes på nytt. Kartleggingsrapporten fra Asplan Viak er på 190 sider, og alt inventar er lagt ut i en landsdekkende database for ombruk. Foto: Mack-kvartalet

John Ingar Jenssen, gruppeleder hos Asplan Viak, Tromsø.

med bakgrunn i aktører som har vært veldig opptatt av bærekraft. Sammen med Fremtiden i våre hender har vi i nettverket Klimapartner Troms og Finnmark tatt initiativ til en ombruksklynge, forteller John Ingar Jenssen.

Dyrere byggevarer

Målsettinger i klyngen er å dele kunnskap for å realisere brukte materialer som en ressurs, øke sysselsetting i regionen, unngå økende materialkostnader, spare på kostnader til deponering av avfall og oppnå miljø-, klima-, og økonomiske gevinster.

- Ombruk får stadig større plass

i sertifiseringsordningene, og vil derfor tvinge seg frem på byggeplassene i årene som kommer. Spørsmålet har vært om det kan skapes fortjeneste av det.

Hvis prisene på råvarer og byggevarer fortsetter å stige, er det liten tvil om at vi når et break even-punkt der det vil lønne seg å hente inn brukte og resertifiserte komponenter, sier gruppelederen.

Ser mot Lofoten og Vesterålen

Asplan Viak er største aktør i Troms-regionen med tre sertifiserte Breeam-prosjektledere. Nå utvider selskapet innen Breeam i Lofoten og Vesterålen. Her er det mange spennende prosjekt på gang. Blant annet har Vågan og Vestvågøy gått sammen i prosjektet "De grønne øyer" med fokus på å bygge bærekraftige nabolag og kvartaler.

- I planene for et nytt kommunehus i Vågan legges det opp endring av et helt kvartal, i en blanding av rehabilitering, ombruk og nybygg. Her skal det også etableres et fjernvarmeanlegg basert på varmegjenvinning fra sjø, der Asplan Viak har gjort hele analysen.

Eiendomsselskapet "E i nor" utvikler et spennende bygg basert på et gammelt maskinverksted i Svolvev der vi er involvert med energianalyser og Breeam-analyser.

Det er mye positivt som skjer i denne regionen, og det ønsker vi å være med på, sier John Ingar Jenssen.

Komplettkurs AS

Vår kompetanse gjør din kompetanse komplett

<ul style="list-style-type: none"> • Personløfter/Lift A-B-C • Maskinførerkurs M1-M6 • Modul 1.1 felles grunnkurs • G11 Stropp og anhukerkurs • G4 Traverskrankurs • G8 Lastebilkrankurs • Båtførerprøven • Fritidsskipper D5L (D5LA) • Førstehjelpskurs 	<ul style="list-style-type: none"> • G20 Fastmontert hydraulisk kran • G1 Mobilkran • G2 Tårnkran • Truckførerkurs t.o.m. 10 tonn • Stortruck over 10 tonn • VHF/SRC Radio- kurs • Riggerkurs • HMS for ledere 	<ul style="list-style-type: none"> • Teleskoptruck C1 & C2 • Varme-arbeiderkurs • ADR-kurs • Arbeidsvarsling-kurs • Fallsikringskurs • Lavtløftende trucker • Stillasbygger kurs • Vinsjurs • Fadderkurs
---	--	---

Tromsø trenger mer plass

Prosjekter som Norheim viser hvordan folk vil bo, mener Peab Bjørn Bygg. Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Skal Tromsø vokse trenger byen tilgang på nye areal. For å kunne bygge det folk vil ha.

Av – Edd Meby

Selv om det er sammensatte årsaker til de høye boligprisene i Tromsø, peker administrerende direktør i Peab Bjørn Bygg AS, Gro Skaar Knutsen, på to faktorer som hun mener må innfris dersom man skal få prisene ned:

1. Byen må ha tilgang på nye areal.
2. Man må bygge de boligtypene markedet vil ha.

- Dette opptar meg både som arbeidsgiver og utbygger. Vi må lytte til de unge og ta hensyn til hvordan de vil bo. De kan greitt bo i en liten leilighet noen år, men når de etablerer seg med familie så vil de ha småhus med et lite uteområde, og det forstår jeg godt, sier hun.

Skyhøye priser

Bakteppet for debatten rundt boligutviklingen i Tromsø er som regel de skyhøye prisene. Sammen med Bodø konkurrerer Tromsø med andre større norske byer om å ligge høyt på listen over dyre boliger. Tall fra 2021 viste at Tromsø hadde den nest høyeste prisveksten i årene fra 2010, kun slått av Oslo.

Samtidig legger byens beliggenhet på ei øy sterke begrensninger på Tromsø sine muligheter til å vokse i sentrum, og nye miljøkrav betyr at politikerne er opptatt av å bremse biltrafikken.

Mindre biltrafikk gjør det vanskeligere å pendle. Så hvor skal Tromsø vokse? Hvor skal det bygges? Og hva skal bygges?

Tenk småhus

Mens politikere ofte er opptatt av fortetting og billig infrastruktur tegner Skaar Knutsen et annet bilde av den typiske kunden. Unge mennesker er attraktiv arbeidskraft som byen vil ha, og de flytter til Tromsø for å kunne ha lett tilgang til naturen. Det rimer ikke med å bo i blokk i sentrum. Derfor mener hun mer av utviklingen i fremtiden må skje i randsonene rundt Tromsø.

- Prosjektet vårt på Nordheim er et godt eksempel. Der bygde vi 43 småhus, som ble revet bort. 120 kvadratmeter med litt uteområde – det er det kundene etterspør.

Kvaløya

På den bakgrunn er det lett å forstå Skaar Knutsens begeistring for en utbygging på Tisnes på Kvaløya.

- Det har lenge vært min fane-sak. Der finnes store sentrumsnære arealer, som samtidig ligger nært de naturopplevelsene og friluftslivet folk etterspør når de velger å flytte til Tromsø. Natur er vårt fortrinn og vi må lage en boligutvikling som bygger opp om det fortrinnet. Men for å realisere Tisnes-utbygging må vi ha tunell. Uten den skaper vi bare nye trafikkproblemer.

Godt initiativ

Mens kommunen pålegger utbyggerne stadig mer omfattende og dyre utbyggingsavtaler, ønsker utbyggerne seg mer forutsigbarhet og effektivitet i byggesaksbehandlingen. Gro Skaar Knutsen brukte Tisnes-eksemplet på et seminar Tromsø kommune arrangerte tidligere i år.

- Det var et godt initiativ fra kommunen, men hva skjer etter et slikt seminar, spør hun.

- Hvordan er dialogen med politikerne?

- Det er ikke så ofte vi snakker med dem, og jeg kan ikke si at de spør oss som til daglig jobber med boligbygging.

Tenk arbeidsmarked

Jens Arne Johnsen er administrerende direktør i Bar-lindhaug Eiendom, og var til stede på seminaret til Tromsø kommune.

- Det er vi som bygger, men politikerne som legger premissene. Problemet er at de ikke alltid ser konsekvensene av de premissene de vedtar.

Samtidig mener han å registrere et økende gehør for en annen storbyutvikling i Tromsø.

- Vi må i større grad betrakte Tromsø som en arbeidsmarkedsregion i stedet for en storby. I stedet for bare å tenke fortetting, må vi bygge mer variert. Det er det

Gro Skaar Knutsen mener Kvaløya er godt egnet for boligutvikling i fremtiden. Foto: Peab Bjørn Bygg

markedet vil ha. Da har vi et tilsvarende boligtilbud som andre regioner vi konkurrerer mot om arbeidskraft og innbyggere.

Må ut av byen

Han peker på forskjellene mellom Tromsø og andre norske storbyer. Tromsø har rett og slett ingen randsonekommuner som kan drive en boligutvikling som tjener byen. Mens man kan bo på Eidsvoll og jobbe i Oslo, kan du ikke gjøre det samme i randsonene utenfor Tromsø. Avstandene blir for store, biltrafikken gir lange køer og det kollektive trafikktilbudet er ikke utbygd.

- Når vi har stengt Kvaløya for utbygging har vi ikke noen soner hvor vi kan bygge rekkehus og få et mer variert boligtilbud i arbeidsmarkedsregionen. Det trenger vi, for det er det barnefamilier leter etter. Rekkehus gir en billigere bolig for en familie på fire enn en leilighet.

Vil ikke bo i blokk

I prosjektet Fløylia, som Bar-lindhaug Eiendom utvikler er det på to år solgt 130 enheter.

- Det er et svært høyt tall for Tromsø, og viser hva vi bør bygge. Det samme så vi i Strand på Kvaløya. Det som etterspørres er småhus. Folk vil ikke bare bo i blokk i sentrum.

- Men vil prisene gå ned hvis dere får bygge mer av dette?

- Byggeprisene er de samme. Det er tomteprisene som avgjør. Og det dyreste er å omregulere industritomter og sentrumstomter til bolig. Slipper vi det, så blir det billigere.

Slitestyrke og presisjon. Uansett oppdrag.

Møt det stadig voksende utvalget av kvalitetsredskap fra Rototilt, som er designet for å øke kraften, allsidigheten og produktiviteten i alle typer oppdrag. Et stort utvalg av godt dimensjonerte skuffer, grabber og serviceverktøy som alltid jobber for deg.

rototilt.com/tools

Redskap fra Rototilt®

- Skuffer | 1,5–40 tonn
- Grabber | 1,5–32 tonn
- Gripemoduler | 1,5–32 tonn
- Jernbanegrabber | 10–19 tonn
- Markvibratorer | 3–32 tonn
- Rivetenner | 4–32 tonn
- Asfaltkuttere | 6–18 tonn
- Avrettingsbjelker | 4–32 tonn

Ses på Messestand
Nr. S026